

ECHO TYGODNIA

Cena
\$ 1.25**Sukces**
Piwnicy
Str 11**NIEZALEZNY MAGAZYN DLA KAZDEGO****Nr 257 Toronto 24 - 30 września 1987**

SYTUACJA KRYZYSOWA LOS UCHODźCÓW Z POLSKI

Opracował Jacek Adolf

Fala uchodźców z Polski napływa do Zachodniej Europy. Z końcem lata 1987 problem uchodźców urosł do rozmiarów kryzysu.

Zyją w coraz gorszych warunkach, ich sytuacja prawna jest niejasna, otaczani są rosnącą niechęcią, mają znikome szanse na pozostanie na stałe, jako pełnoprawni mieszkańcy, w kraju do którego przybyli z Polski, małe tylko szanse na rychłe wyemigrowanie z Europy, grozi im deportacja.

I z każdym dniem przybywa ich coraz więcej.

Wszystko wskazuje na to, że o paszport teraz w PRL bardzo łatwo. Prasa reżimowa załamuje ręce nad losem "nierozsądnych" rodaków, którzy z materialnych pobudek decydują się na poniewierkę. Wśród starszej polskiej emigracji w Rzymie i wśród Włochów, zajmujących się uchodźcami, mówi się, że masowe wypuszczanie ludzi z Polski służy co najmniej dwóm celom - pogarszaniu warunków egzystencji uchodźców, co może skłonić niektórych do powrotu oraz obrzydzaniu Włochom Polaków.

W różnych kołach, także w środowiskach polskiej emigracji politycznej w Europie, zaczyna się mówić o "repatriacji" jako jednym z rozwiązań problemu uchodźców z Polski.

Ostatnio w Randau w Austrii, na spotkaniu polskich działaczy niepodległościowych, omawiano napływ uchodźców z Polski. Wyłonił się obraz alarmujący.

Informacji udzielili mi in. przewodniczący Rady Pomocy Uchodźcom Polskim w W. Brytanii Ludwik Łubiński, kierownik Biura Pomocy Uchodźcom przy Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów w Rzymie Witold Zahorski oraz kierownik wiedeńskiego biura Polish - American Immigrants' Relief Andrzej Balka.

Ciąg dalszy str. 4

PIELGRZYMKA - DEMONSTRACJA

20 września, niedziela W dorocznej pielgrzymce robotników na Jasną Górę wzięło w tym roku udział około 100 tys. osób. Dzisiaj odprawiona została uroczysta msza św. pod gołym niebem.

Nad tłumami powiewały flagi Solidarności i transparenty z hasłami: **Nie chcemy komunizmu! Nie ma wolności bez Solidarności!**

Na innych przyniesionych przez pielgrzymów transparentach: **Wierność Bogu, Ojczyźnie i Solidarności! Faszyzm i komunizm - systemy zbrodni i fałszu! Mario - wyprowadź Solidarność z podziemia, a komunistów z Polski! Obronił nas Matko od Szwedów - uchron od Sowietów! Będziemy pracowali tylko z Bogiem i dla Polski! Nie chcemy nowych związków zawodowych! Wolne związki zawodowe to wolny naród!**

Była to piąta ogólnopolska pielgrzymka ludzi pracy. Pierwsza, w 1983 roku, prowadził ks. Jerzy Popiełuszko z warszawskiej parafii św. Stanisława Kostki.

Wśród czołowych działaczy Solidarności był tu też Marian Jurczyk.

Wśród pielgrzymów korespondenci zagraniczni wymieniali ks. Olgierda Gutowskiego z Wilna i przewodniczącego Solidarności Lecha Wałęsę.

Biskup Zimon wezwał władze PRL do przywrócenia wolnych związków zawodowych. Powiedział: "Wszystkie dziedziny życia muszą być dostępne dla ludzi o innych poglądach, nie tylko dla tych, którzy wyznają marksizm. Dla ludzi pracy sprawa wolnych związków zawo-

wych ma szczególnie ważne znaczenie. Episkopat Polski w ostatnich latach wyraźnie mówił, że ludzie pracy mają prawo do własnych, niezależnych, samorządnych związków zawodowych". Te słowa spotkały się z wielkim aplauzem.

Biskup Zimon mówił dalej: "Przedłużanie takiej sytuacji szkodzi zarówno państwu jak i klasie robotniczej. Rodzi swego rodzaju bezdomność w miejscu pracy, ludzie stają się bierni i apatyczni, a kraj nasz potrzebuje przecież aktywności. Związkowy pluralizm jest ważnym czynnikiem pokoju społecznego w Polsce".

Biskup Damian Zimon z Katowic w swoim kazaniu podkreślił konieczność przeprowadzenia w Polsce głębokich reform społecznych, gospodarczych i politycznych, co umożliwiłoby dialog między narodem i władzą. Powiedział, że świat pracy ma prawo do samorządnych i niezależnych związków zawodowych.

Przełożony klasztoru Paulinów ks. Rufin Abramek powiedział, że teoria walki klasowej nie należy do polskiego dziedzictwa myśli, lecz jest **rodem z piekła**, idea chrześcijańska bowiem opiera się na miłości.

Przeor Abramek powiedział: "Spotkanie to jest jak gdyby robotniczym parlamentem, byłoby jednak lepiej, gdyby słowa wypisane na wszystkich transparentach można było usłyszeć w rzeczywistym parlamencie".

Prymas Glemp nie był obecny na Jasnej Górze.

Dokonczanie str. 5

Z OSTATNIEJ CHWILI

22 września wtorek godz. 18

● Wiceprezydent USA Bush wygłosił w Warszawie przemówienie (telewizyjnie podczas rozpoczynającej się 26 bm wizyty w Polsce. O decyzji władz PRL w tej sprawie poinformował rzecznik rządu PRL Urban Bush zamierza podczas czterodniowego pobytu w Polsce spotkać się z Jaruzelskim, Wałęsą i Głównym.

● W Solidarności wywiązała się kłótnia. Część członków Komisji Krajowej pod wodzą Andrzeja Śliwickiego zwróciła się do Wałęsy o spotkanie z Komisją. Pomieściła sygnaturami tego listu a Wałęsą wystąpiła rozniecała do dalszej taktyki. Chodzi o odrzucenie przez Sąd Najwyższy wniosków o rejestrację związków organizacyjnych zakładowych. Sygnatariusze listu chcą oddać sprawę do Trybunału Konstytucyjnego PRL. Wałęsa nie złożył podpisu pod petycją, wynikałoby z tego, że jest temu przeciwny.

Okolo 1/4 stuosobowej dawnej Komisji Krajowej występuje z krytyką wobec Wałęsy. M.in. chodzi o to, że po 13 grudnia nie spotkał się nigdy z Komisją jako całością, tylko z mniejszymi grupami działaczy. Pisze o tym prasa zachodnia. Wałęsa osztygował, że do jego spotkania z grupą 22 może dojść w najbliższym czasie.

● Maria Piniór z Wrocławia poinformowała zachodnich reporterów, że w Częstochowie milicja zatrzymała co najmniej 22 osoby. M.in. zarzucano posiadanie transparentów z hasłami Solidarności oraz emblematów związku na ubraniach. Skazywano na grzywnę 20-30 tys. zł.

● Dzisiejszy brytyjski dziennik Financial Times pisze o inicjatywie powołania w Polsce stowarzyszenia rad pracowników broniącego praw pracowników i wywierającego nacisk na decentralizację sektora państwowego. Wydaje się, że inicjatywa ta ma poparcie reformatorskiego skrzydła w aparacie władzy, szukającego sprzymierzeńców w walce z konserwą. Inicjatywa ma podstawić prawne w ustawie z września 1981 o samorządach.

ROCZNICA NAJAZDU NA POLSKĘ

17 września, czwartek, Londyn Zwolennicy Solidarności zorganizowali dzisiaj o 19.30 demonstrację pod siedzibą ambasady ZSSR. Demonstrację zwołano z okazji rocznicy sowieckiej napadzi na Polskę 17 września 1939.

OJCIEC ŚWIĘTY DO POLAKÓW W DETROIT

19 września, sobota, Detroit, USA

Ojciec Święty spotkał się z Polakami i przedstawicielami innych narodów słowiańskich. Przemówił po polsku, a część przemówienia wygłosił po ukraińsku. Oto fragmenty.

Bardzo chciałem spotkać się, w tym ważnym momencie, z wami, by podkreślić, troskę Kościoła i apostolską troskę papieża o was i by dać publiczny wyraz więzom, naturalnym więzom krwi, pochodzenia, wiary, kultury, do pewnego stopnia wciąż jeszcze więzom języka, a nade wszystko miłości do wspólnej matki ojczyzny. Ojczyzny waszej lub waszych ojców lub dziadów.

Pragnę równocześnie powiedzieć, że to dzisiejsze spotkanie z wami, z konieczności ograniczone co do miejsca i czasu, pragnę rozszerzyć na całe Stany Zjednoczone, ponieważ na całą Amerykę. Traktuję je jako spotkanie z całą Polonią amerykańską, z każdą Amerykanką i każdym Amerykaninem, który swój rod wywodzi ze starego kraju nad Wisłą i jest Polakiem, któremu wypadło żyć na tej ziemi.

Pragnę więc spotkać się zarówno z tymi, którzy od pokoleń zapuścili głęboko korzenie jak też i z tymi, którzy pełni są jeszcze rodzimego krajobrazu, zapewne nie bez trudności szukają punktu zaczepienia.

A mówiąc te słowa świadom jestem, że stoję przed największą częścią polskiego wychodźstwa poza granicami ojczyzny, które stanowi znaczną część Kościoła w Stanach Zjednoczonych. I dziś jeszcze istnieje tu ponad 800 parafii tak zwanych polskich.

"Będziecie moimi świadkami aż do końca ziemi". Jakże nie dziękować Bogu () jakże nie dziękować władzom amerykańskim i polonijnym, kardynałom, biskupom, kapłanom, osobom świeckim, organizacjom. Słowo pozdrowienia serdecznego kieruję równocześnie do wszystkich obecnych () zwłaszcza do pobratymczej wspólnoty ukraińskiej, licząc na tym spotkaniu reprezentowaną.

W tym momencie Ojciec Święty przeszedł na język ukraiński, pozdrawiając i błogosławiąc Ukraińców w swym kraju i na emigracji.

Mówił dalej

Tak więc pragniemy się dzisiaj zjednoczyć, w sposób szczególny, z synami i córkami tego narodu, którzy żyją na tym kontynencie. Ze wszystkimi, którzy uczestniczą lub powinni być uczestniczyć, w historycznym dziedzictwie tej samej ojczyzny, tego samego Kościoła. W ten sposób stajemy razem wobec ojczyzny i całego narodu () jego wczoraj i dziś.

Dokonczanie str. 5

● **Atak amerykańskiego helikoptera na iranski okręt wojenny** Amerykański helikopter zaatakował iranski okręt "Iran Ajr", rozmieszczający podwodne miny na wodach międzynarodowych Zatoki Perskiej. Iranski okręt stanął w płomieniach. Z 31-osobowej załogi zginęło 3 członków, 2 są poszukiwani.

Amerykański helikopter jest na uzbrojeniu amerykańskiej fregaty "Jarrett". USA oświadczyły, że atak miał charakter obronny. Waszyngton podkreślił, że Iran był wielokrotnie ostrzeżony kanałami oficjalnymi i prywatnymi o możliwości podjęcia przez USA obronnych kroków militarnych w Zatoce Perskiej. Pentagon podał, że "Iran Ajr" był śledzony od kilku dni, od momentu gdy wywiad donosił, że został załadowany podejrzany towarem w jednym z portów irańskich. Dwa helikoptery z fregaty "Jarrett" znalazły się w pobliżu irańskiego okrętu nieprzypadkowo. Gdy upewnili się, że "Iran Ajr" rozmieszcza miny, jeden z nich wykonał atak. Prezydent Reagan oraz wielu amerykańskich kongresmentów uznali atak za konieczny. Z uznaniem o akcji amerykańskiej wyraziła się premier Wielkiej Brytanii M. Thatcher. Następnego dnia po unieszkodliwieniu irańskiego okrętu "Jarrett", oddał strzał ostrzegawczy do irańskiego wodolotu, który zbliżył się do amerykańskiej fregaty na niebezpieczną odległość. Wodolot odpłynął nie odpowiadając na strzał ostrzegawczy. Iran zapowiedział odwet. Atak na wojenny okręt iranski był pierwszym atakiem amerykańskim w Zatoce Perskiej od dnia 8 sierpnia br., kiedy to amerykański samolot "F-14 Tomcat" wystrzelił dwa pociski rakietowe w stronę irańskiego samolotu wykazującego wrogie intencje.

● **Likwidacja miejsc poselskich dla białych w Zimbabwie** W Zimbabwie (była Rodezja) zniesiono 30 białych miejsc poselskich w parlamencie. Prezydent Canaan Banama podpisał ustawę unieważniającą paragraf, przyjętej z poparciem Wielkiej Brytanii, konstytucji, który gwarantował w parlamencie Zimbabwe 30 miejsc poselskich białym (20 w 100-osobowej Izbie Zgromadzeń i 10 w 40-osobowym Senacie). Zimbabwe jest jednym z czołowych państw pro-sowieckich w Afryce.

● **Co się dzieje z Gorbaczowem?** Obserwatorzy sowieckiej sceny politycznej zwracają uwagę, że Gorbaczow nie był widziany publicznie już od ponad 6 tygodni. Gorbaczow, który często pokazuje się publicznie oraz każdego tygodnia spotyka się z licznymi gośćmi zagranicznymi, ostatni raz był widziany na Kremlu 7 sierpnia br. Ostatnio Kreml odwołał spotkanie Gorbaczowa z gubernatorem Stanu Nowy Jork Mario Cuomo mające się odbyć 21 września w Moskwie. Urzędnicy sowieccy nie udzielili wyjaśnień, oświadczaając jedynie, że nie było możliwe zaaranżowanie spotkania. Wcześniej Gorbaczow opuścił szereg innych zapowiedzianych spotkań i wystąpień. Jest to najdłuższy okres "nieobecności publicznej" Gorbaczowa od czasu, gdy objął władzę w marcu 1985 roku. Zachodniemiecka gazeta "Bild" podała informację (nie podając źródła), że Gorbaczow doznał zatrucia pokarmowego, spędzając wakacje na Krymie i przebywał jakiś czas w szpitalu. "Bild" podkreślił, że władze prowadzą śledztwo w celu wyjaśnienia czy za zatrutym pokarmem nie kryje się próba zamordowania Gorbaczowa. Wysocy funkcjonariusze partyni nieoficjalnie określili wiadomość podaną przez "Bild" jako plotkę. Sowieckie środki masowego przekazu nie podają od ponad 6 tygodni żadnych informacji, gdzie przebywa Gorbaczow. Tradycyjnie informują one o jego oficjalnych podróżach.

● **Prezydent Reagan powołał komisję d/s prywatyzacji** Prezydent Reagan powołał 13-osobową komisję, której celem będzie znalezienie sposobów i opracowanie zasad przekazania niektórych programów rządowych pod zarządek prywatnym osobom, firmom i organizacjom. "Istnieje wiele przypadków, w których rząd federalny i jego agencje nie sprawdzają się - podkreślił Reagan - należy tę sferę działania udostępnić amerykańskiemu społeczeństwu". Prezydent przypomniał, że w wyniku zatrudnienia przez agencje państwowe prywatnych wykonawców zaoszczędzono w ciągu roku 602 mln dol., zaś w sektorze prywatnym powstało 38 tysięcy dodatkowych miejsc pracy. Komisja ma pół roku na przedstawienie ustaleń i zaleceń.

● **Nowy rocznik statystyczny Kościoła** W Watykanie

opublikowano Nowy Rocznic Statystyczny Kościoła, zawierający dane za rok 1985. Rocznic podaje, że w roku 1985 liczba katolików wynosiła 852 mln, co stanowiło 18% ogółu ludności świata. Najwięcej katolików było w Ameryce Południowej i Południowej, gdzie stanowili oni ponad 63% ogółu mieszkańców. W Europie katolicy stanowili około 40%, w Afryce - 13%, a w Azji - 2,5%. W grudniu 1985 roku Kościół katolicki posiadał ponad 380 tysięcy osrodków duszpasterskich, z czego 212 tysięcy stanowiły parafie, a ponad 107 tysięcy - stacje misyjne. W działalność apostolsko-duszpasterską było zaangażowanych ponad 1700 tysięcy osób, w tym blisko 4 tysiące biskupów, ponad 400 tysięcy kapłanów diecezjalnych i zakonnych, ponad 12 tysięcy diakonów, około 65 tysięcy braci zakonnych, ponad 3 tysiące świeckich misjonarzy i około 300 tysięcy świeckich katechetów.

● **Szwecja odrzuciła żądanie ZSSR o ekstradycję uciekiniera** Władze sowieckie ostro zareagowały na decyzję Szwecji o przyznaniu prawa stałego pobytu sowieckiemu obywatelowi, Romanowi Swistunowi. 27 maja br. zbiegł on do Szwecji samolotem służącym do rozpylania środków owadobójczych. Swistunow przeleciał na dwupłatowcu "Antonow-2" z Łotwy na szwedzką stronę Bałtyku i tam wylądował w wodzie. Związek Sowiecki domagał się ekstradycji Swistunowa, którego oskarżył o kradzież państwowego samolotu.

● **Komunisty podlegają do rozruchów w Korei Południowej** Już od dłuższego czasu istniały podejrzenia, że zamieszki studentów i robotników w Korei Południowej wybuchają także z namowy komunistycznych agentów. Rząd podał wiadomość potwierdzającą te podejrzenia. W Seulu aresztowano agenta, który przeszedł szkolenie w Korei Północnej. Jego zadaniem było zorganizowanie zjednoczonych sił opozycyjnych, kontrolowanych przez północnokoreańskie władze. Aresztowany posiada powiązania z trzema znanymi członkami partii opozycyjnej. Był również wciągnięty w pracę grupy dysydenckiej - Krajowej Koalicji na rzecz Demokratycznej Konstytucji.

● **Nie wolno demonstrować na Placu Czerwonym i w pobliżu Kremla** Władze sowieckie wydały zakaz demonstracji w centrum stolicy. Zakaz ten dotyczy głównie Placu Czerwonego i najbliższych okolic Kremla. Zarząd miejski Moskwy wyjaśnił, iż chodzi wyłącznie o utrzymanie porządku na najbardziej zaludnionym placu stolicy.

● **Zmniejszone możliwości wywiadu USA** General W. Odom, szef amerykańskiej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego (National Security Agency) powiedział na konferencji prasowej, iż rząd federalny powinien wnieść skargę sądową wobec niektórych dziennikarzy i wydawców za publikowanie tajnych informacji dotyczących bezpieczeństwa

Stanów Zjednoczonych. Zdaniem Generala Odoma "przecieki" informacji, jakie miały miejsce w ostatnich latach poczyniły ogromne spustoszenia w systemie zbierania informacji w wielu częściach świata. "Największe zniszczenia w tym systemie powstały w ciągu ostatnich trzech lat" - powiedział general. Z powodu prasowych przecieków światowa opinia publiczna dowiedziała się w jaki sposób Stany Zjednoczone zbierają swe tajne informacje. Wywiad USA ponosił ciężkie straty m.in. w Libii, gdyż amerykańskie środki masowego przekazu opisywały najnowszą metodę zbierania wiadomości przy pomocy elektronicznych urządzeń podsłuchowych. Jako przykład general Odom przytoczył książkę Jamesa Bamforda, napisaną w 1982 roku "The Puzzle Palace". "Publikacja ta poczyniła największą szkodę" - powiedział szef istniejącej od 35 lat Agencji Bezpieczeństwa Narodowego. Według Odoma Bamford i podobnie postępujący wydawcy powinni być sądzeni i skazani w myśl przepisów z roku 1950, zakazujących "ujawnienia szczegółów działalności służb wywiadowczych USA". Maksymalna kara za tego typu przestępstwa wynosi 10 lat więzienia i 10 tysięcy dolarów grzywny. General Odom przyznał, że nie tylko wydawcy są winni. "Jednakową karę powinni ponieść przedstawiciele rządu, którzy informują autorów książek i publikacji o działalności wywiadowczej naszych agencji".

● **Lenin o nadużyciach działaczy partyjnych** Organ komunistów sowieckich, dziennik "Prawda" opublikował po raz pierwszy list W. Lenina, skierowany do polskich kolejarzy, w którym przywódca bolszewickiej rewolucji pisał o nadużyciach dokonywanych przez partyjnych działaczy. List ten Lenin napisał w 1919 roku, ale dopiero obecnie go wydrukowano. W liście tym Lenin przyznaje, że w czasie rewolucji występowały przypadki "nadużywania władzy", ale odpowiedzialni są za to przede wszystkim "inteligenci burżuazyjnego pochodzenia". Według wodza bolszewików przypadki nadużywania władzy znikną, gdy w społeczeństwie umocni się ideologia komunistyczna. "Prawda" opublikowała list Lenina na stronie tytułowej opatrząc go komentarzem, który podkreśla aktualność nauk Lenina, a obecne nowe porządki w ZSSR określa jako wprowadzenie w życie jego nauk.

● **Nie będzie kolchozów w Chinach** Rząd chiński zapewnił rolników, że gospodarstwa kolektywne nie zostaną przywrócone. Wies chińska przyjęła to z dużą ulgą. Kolchozy zostały wprowadzone w połowie lat 50-tych przez Mao Tse-tunga. Ludzie byli zmuszani w nich do pracy, wszyscy zatrudnieni otrzymywali identyczne płace. Zostały zniesione w ciągu ostatnich 9 lat. ChRL odeszła od sowieckich wzorów w rolnictwie pod koniec lat 70-tych wraz z początkiem rządów Deng Xiaopinga. Państwo zaczęło dzierżawić chłopom zie-

mię, pozostawiając im stosunkową swobodę wyboru rodzaju uprawy. W rezultacie osiągnięto niezwykle zwiększenie plonów oraz wzrost zarobków rolników. Pomimo zmian rolnicy chińscy niechętnie inwestują w swoje gospodarstwa, przeznaczając pieniądze na budowę domów i grobowców. Przedłożenie pieniędzy na rozwój własnych gospodarstw powstrzymują ich także kłopoty zaopatrzeniowe, brak nawozów, sprzętu rolniczego, maszyn, oleju napędowego itp. oraz strach przed ponowną kolektywizacją.

● **USA i ZSSR zlikwidują nuklearne pociski rakietowe średniego zasięgu** Minister spraw zagranicznych Związku Sowieckiego E. Szewardnadze i Sekretarz Stanu USA G. Shultz podali w Waszyngtonie, że obydwa supermocarstwa zgodziły się zawrzeć układ likwidujący nuklearne pociski rakietowe średniego (i krótszego) zasięgu. Porozumienie ma zostać podpisane przez prezydenta R. Reagana i sekretarza generalnego M. Gorbaczowa przed upływem bieżącego roku podczas spotkania na szczycie w Waszyngtonie. Ch. Redman, rzecznik amerykańskiego Departamentu Stanu oraz G. Gierasimow, rzecznik sowieckiego ministerstwa spraw zagranicznych oznajmili, że wkrótce rozpoczyna się sowiecko-amerykańskie negocjacje nad całkowitym zrezygnowaniem z prób z bronią nuklearną. Prezydent Reagan zapewnił, że nie ma zamiaru zrezygnować z systemu obrony kosmicznej. G. Shultz podkreślił, że 90-95% broni nuklearnej nie będzie objętej porozumieniem. Szef Urzędu Białego Domu H. Baker ostrzegł, że "ryzyko wojny nuklearnej nie skończyło się. Ale możemy posuwać się do przodu, próbując usunąć ryzyko nuklearnego unicestwienia". Po podpisaniu porozumienia Stany Zjednoczone i Związek Sowiecki zniszczą 1047 pocisków nuklearnych średniego (i krótszego) zasięgu.

● **Powódź w ChRL** "Dziennik Chiński" podał, że w tegorocznych powodziach zginęło 654 ludzi, a 1 milion pozostało bez dachu nad głową. Woda zalała także prawie 3 miliony ha ziemi uprawnej i zniszczyła plony na 300 tysiącach ha.

● **Prezydent Reagan popiera adopcję** Prezydent Reagan poinformował, iż postanowił powołać specjalną komisję, której zadaniem będzie zachęcanie i ułatwianie adoptowania dzieci. Rzecznik Białego Domu M. Fitzwater powiedział, że komisja składać się będzie z 13 osób, reprezentujących kilka agencji federalnych. Komisja przedstawi wyniki swojej działalności prezydentowi do dnia 22 listopada br. Reagan powiedział, iż powołał komisję, gdyż z powodu wielu prawnych i biurokratycznych przeszkód wiele bezdzietnych małżeństw amerykańskich napotyka na trudności w adopcji dzieci. Powołanie komisji uchodzi za zwycięstwo konserwatystów, którzy popierali złagodzenie przepisów dotyczących adopcji, jako środka ograniczenia liczby zabiegów przerywania ciąży.

ECHO TYGODNIA
WYDAJĄ I REDAGUJĄ
JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

TEL. 743 - 5706 766 - 3774
ADRES POCZTOWY
51 a Thistle Down Blvd
REXDALE, ONT M9V 4A6

ADVERTISEMENTS

- Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
- Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5 + each additional word
- Box \$ 1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i mrukryptach

Prenumerata półroczna \$25, roczna \$ 50

PAPIEŻ WŚRÓD TUBYLCÓW

Tego ranka dosłownie lało w Forcie Simpson. Ludzie, którzy przybyli tu, wędrując przez opustoszałe obszary z północy i z tundry, przenocowali w rozbitych po lasach namiotach. Twardzi Dene, lud żyjący na obszarze kilkuset mil od podbiegunowego koła.

Zawinięci w plastikowe pałatki tkwią wprost na ziemi, czekając na spotkanie z Papieżem. W koncu deszcz przestaje padać i spod plastikowych osłon wylaniają się postacie. Bezzębne babiny w góralskich chustach ze złotą nitką. Chłopaki w dzinsach. Wszędzie widac te same prawe, brzydkie ortalionowe kurtki z rządowego przydziału. Kamera pokazuje twarze tych ludzi. Widac, że są biedni. Lata ciężkiej pracy, tytoniu, alkoholu, odcisnęły się na tych egzotycznych szerokich twarzach. Mimo, iż tak różni, podobni są w tym wyniszczeniu do polskich chłopów. Jest w nich też prosta, wielka i szczerza religijność. Wśród tych Indian mieszców, Eskimosów i Inuitów, najwięcej jest katolików. Ich dziadów nawracali katolicycy misjonarze, zakazując ich strojów, obyczajów i praktyk. Dzisiaj chce, by pielęgowali swą kulturę. Kiedy patrzy się na ten tłum, nikt nie wydaje się szansę, że rozkwitnie na nowo.

Nie widac ludowych strojów, może tylko kilku przywódców przywdziało indyjskie, inuickie kurtki. Na miejscu spotkania zbudowano wielkie białe tipi i tu za chwilę pojawi się Papież. Tłum nie jest wielki. Dotrzedz do Fortu Simpson ciężko, brak dróg i komunikacji z odległych wiosek, ściągnięto tych ludzi małymi samolotami. W tłumie widac

biało-czerwoną flagę z orłem. Gdzie nas nie ma? Nad białymi tipi, na rozpoznanym niebie, pojawiła się pełna barwna tęcza - znak pojednania. Dobry znak dla Indian, którzy żyją w przyrodzie, szukają w niej znaków.

W Toronto mamy 12.15, gdy na ekranie telewizora pojawia się samolot linii "Canadian".

Widac znaki papieskie koło drzwi. Na lotnisku obsługa rozposciera na mokrej płycie czerwony dywan. Do wypuszczonych schodów podchodzi grupa ludzi. Witac Go będzie na kanadyjskiej ziemi gubernator kraju, pani Jeanne Sauvé.

Jan Paweł II pojawia się w drzwiach. Ma na sobie welniany, prosty płaszcz. Wygląda na zmęczonego. Schodząc po schodach przytrzymuje ręką piuskę, którą próbuje zerwać zimny północny wiatr. U stop schodów wita się z oficjalnymi gospodarzami, całuje indyjskie dziecko, ściska dłonie. Reporter zwraca uwagę, że nie całował ziemi. Jan Paweł II odjeżdża. Wszystko trwa nie więcej niż 15 minut. Od lotniska do miejsca spotkania nad rozlewiskiem rzeki Mc Kenzie jest blisko. Nad brzegiem rzeki wzniesiono monument o podstawie w kształcie krzyża, upamiętniający papieską wizytę. Kamienne połkule są symbolicznym zapisem trudu ludu Dene, który dziś gości Ojca Świętego. U stop pomnika płoną ognie w kamiennych paleniskach. Grupa młodych Indian wali w płaskie, okrągłe bębny, podreptując w miejscu.

Jan Paweł II wita się z tłumem, że wzniesienia owego pomnika mówi swe słowa, jak każda tutejsza tradycja w 4 strony

Dokonczenie na str. 17

Ilustracja specjalnie dla Echa Tygodnia

TEST NA GŁASNOŚĆ

17 września 1939 roku, wojska sowieckie wkroczyły na wschodnie tereny Polski. Czy warto pamiętać o tym, po latach, od zakończenia wojny?

Zasnuc pamięci tej daty nie mogą gesty pojednawcze władz, obietnice paszportowe i nadzieje na przyszłość. Inwazja 17 września przyniosła śmierć, wygnanie, utratę kraju milionom Polaków. Konsekwencje tego dnia odczuwa, nie pamiętając tych czasów, pokolenie żyjące w bezwładzie gospodarczym narzuconego siłą systemu, w absurdu ideologii, zagubieniu politycznym i moralnym, skazane na długotrwałą, jednostronną indoktrynację. Pokolenie wybierające emigrację, rozbiście więzi rodzinnych, przyjacielskich, towarzyskich. Wszystko to ma korzenie w odległym 1939 roku.

Kolejne pokolenia Polaków zmuszone są do znalezienia odpowiedzi na utratę niepodległości. O ilez bardziej smutna jest sytuacja kilku milionów Polaków, wywiezionych w 1939 roku w głąb Rosji, tych którzy nie zdołali powrócić do okrojonego, lecz ojczyzny kraju, dyskryminowanych i prześladowanych za kontynuowanie swych tradycji, języka czy religii. Gdy Polacy w kraju wywalczyli sobie pewien stopień swobód, nasładowany w innych krajach bloku, gdy w Ameryce korzystamy z przywilejów wolnych obywateli, w Rosji rodacy narazają się na szykany w imię praw niezwykłych i oczywistych.

Wrzesień jest miesiącem pamięci o nich. Jest także okresem konkretnych działań, przypadających na czas krótkotrwałego najprawdopodobniej rozluźnienia pasa totalitarnej kontroli nad różnymi grupami narodowymi.

Zaczeli wypuszczać Żydów, pojawili się demonstracje Tatarów krymskich, manifestacje uliczne, jakich od dziesiętków lat w tym kraju nie widziano.

Rodzi się w sowieckiej Rosji pragnienie wolności, podsycane hasłami głośności - otwartości - odnowy - "wytry-

chu", który zapraszał do buntu i wprowadzał nowe rządy w obozie. Jest to historyczny moment, w którym upominanie się o prawa narodu w Sowietach nie trafia w polityczną próżnię apatycznych mas i odciętego od nich aparatu.

Oceniając tak sytuację, zakładając przy tym, że i ta ocena może być nadmiernie optymistyczna, postanowiliśmy skierować do władz PRL apel w sprawie Polaków w Sowietach, zwanych w oficjalnym dokumencie "ZSRR" zgodnie z nomenklaturą przyjętą w PRL.

W dniu 17 września, w godzinach urzędowania konsulatu PRL, zebrała się niewielka grupa ludzi, skupionych wokół transparentu "17 września 1987 Polonia kanadyjska z Polonią w Sowietach".

Jako delegat tej grupy, reprezentującej PCAG, przekroczyłam bramę konsulatu, po raz drugi od pamiętnego 1982 roku, kiedy to w wyniku akcji tej samej organizacji, domagaliśmy się przyjęcia apelu o uwolnienie kobiet z obozów internowania. Apelu wprowadziła ówczesny konsul nie przyjął, ale wydarzenie sfilmowały i pokazały stacje telewizyjne i prasa kanadyjska, określając je jako pierwszą w historii okupację konsulatu PRL. Uczestniczki demonstracji skuli się bowiem kajdankami i nie chciały budynku opuszczać, domagając się przyjęcia listu.

Nie dziwię się więc wcale, że gdy zjawiałam się tam po latach pięciu, wezwano policję i ta w poczekalni konsulatu przyglądała mi się bardzo pilnie. "Głośność" swoją drogą, a ostrożność swoją. Widac nie wyglądałam na kogos, kto przed chwilą bombę połknął, ani też nie brzękałam kajdankami, bo owi policjanci i dwie policjantki popatrzywszy sobie troszeczkę, nie indagowały mnie o nic. Po godzinnym czekaniu w towarzystwie kolegi Darka B., przyjął mnie w pier-

młody i niższy rangą urzędnik konsulatu, który na oświadczenie, że list zamierzam złożyć tylko na ręce konsula generalnego, odnalazł go w budzącym grozę gmaszysku Ostrożność ostrożnością, a jednak, jak przewidywałam na wstępie, instrukcje głośności dotarły do Toronto. Konsul J. Pałasz w przeciwieństwie do swego poprzednika sprzed lat wydawał się być w dobrym nastroju. Wyraził nawet gotowość do pokazania pomieszczenia konsulatu, wprowadzając w osłupienie cieci, którzy według poprzednich instrukcji bili reporterów i tłukli ich aparaty.

Czy za powierzchownym złagodzeniem obyczajów w placówkach zagranicznych PRL idą poważniejsze zmiany, przekonamy się, gdy list, który został przyjęty, zostanie wysłany na wymieniony adres i dojdzie tam gdzie trzeba. Można wówczas orzec zaledwie, że formalna funkcja dyplomatyczna konsula spełniona została właściwie. Ale to nie wszystko. Czekamy na odpowiedź. Opinię publiczną nie uspokoją wieści w rodzaju otwarcia konsulatu polskich w Sowietach, o organizowanych tam imprezach kulturalnych z Polski, itp.

Posunięcia bowiem takie nie znoszą dyskryminacji Polaków w Rosji, lecz pozwalają im na nawiązanie kontaktów z placówkami reżymu, zainstalowanego przez Moskwę w Warszawie. Dopóki owym reżym nie wyrazi otwarcie dezaprobaty dla polityki Sowietów wobec Polaków w Polsce i w Rosji, nie można uznać, że nawet w tej konkretnej sprawie służy polskiemu interesowi, a nie sowieckim. Argument, że polski interes "zbiega się nieuchronnie" z sowieckim pozostawiam usłużnym tamtejszym politologom, którym już wierzyc przestano.

A dopóki nie jest to rząd wybrany w wolnych wyborach i nie służy polskiemu interesowi - nie jest tworem legalnym i fakt kierowania do niego pism, protestów i apeli legalnym go nie czyni. Może go uczynić zakłopotanym lub zmuszonym do działania. Taktika wywodzi się z nad Wisły.

GRAZYNA FARMUS

APEL

Kongres Polonii Kanadyjskiej oraz Kongres Polonii Amerykańskiej ogłosiły wrzesień dorocznym miesiącem pamięci o Polakach w ZSRR.

Dzień 17 września jest rocznicą inwazji ZSRR na Polskę, w wykonaniu układu zawartego 23 sierpnia 1939 r. między Niemcami a ZSRR.

W wyniku inwazji deportowano w głąb terytorium ZSRR około 2 miliony Polaków: mężczyzn, kobiet i dzieci. Niektórym z nich udało się powrócić do PRL w ramach repatriacji.

Polacy, którzy pozostali w ZSRR pozbawieni są własnych organizacji społecznych, opieki duszpasterskiej, polskich szkół i bibliotek, swobód kulturalnych i religijnych, kontaktów z krajem macierzystym i rodakami na świecie. Tak jak i inne mniejszości narodowościowe w ZSRR, Polacy nie mają prawa do emigracji, wbrew sygnowanym przez ZSRR i PRL umowom międzynarodowym.

Sprawa Polaków w ZSRR nie może być obojętna dla rządu PRL, zwłaszcza w momencie gdy w sowieckim państwie mówi się o otwartości, a w oficjalnej prasie PRL pojawiły się sygnały zyczliwości wobec Polonii. Nie można traktować tych sygnałów jako wiarygodnych, jeżeli ich celem są tylko grupy polonijne najbogatszych krajów świata, a Polacy w ZSRR pozostają nadal w zapomnieniu.

Opinia publiczna kanadyjskiej Polonii oczekuje, że władze PRL uwzględnią sprawę Polaków w ZSRR w swej polityce zagranicznej. Domagamy się, by w uznaniu ważności tego problemu, władze PRL wysunęły żądanie wobec rządu sowieckiego, by przyznał Polakom w ZSRR należne im prawa obywatelskie i zniósł dyskryminację narodową, kulturalną i religijną Polaków.

Wierzmy, że w klimacie deklarowanej przez Michała Gorbaczowa otwartości, żądania takie nie tylko mają szansę realizacji, ale i zostaną powitane z radością przez Polaków w kraju i na świecie.

P C A G

Viceprezes, GRAZYNA FARMUS

UCHODZICY

Ciąg dalszy ze str. 1

WŁOSI ZUPEŁNIE NIEPRZYGOTOWANI

Blisko 9 tysięcy Polaków we Włoszech stara się o azyl lub o emigrację do innego kraju. Włosi zupełnie nie są przygotowani na przyjęcie takiej liczby uchodźców na krótki okres czasu i - jak twierdzi Witold Zahorski - absolutnie nie

NA RZYMSKIM CAMPINGU

19 września w sobotę, reporter RWT Marek Lenert taką korespondencję nadesłał z Rzymu

Ja sam mogłbym dodać do tej wylczanki spraw wstydliwych o których z czerwonymi uszami mówi się w Warszawie nowe atrakcyjne pozycje. Tylko po co? Kto trudnił się w Polsce prostytucją dlaczego nie miałby tego robić tutaj w systemie wolnorynkowym? Kto kradł będzie kradł i tutaj tym bardziej ze skonczyły się czasy gdy każdy wyjeżdżający na Zachód był ambasadorem peerelu

To co naprawdę różni położenie ludzi którzy zostali od warunków w jakich żyli dotąd to namioty. Mało kto chyba mieszkał w Polsce w namiocie. W Rzymie jest to jedyny w tej chwili sposób przetrwania przynajmniej pierwszych tygodni po przyjeździe

Parę tygodni temu zlikwidowano obozowisko w Villa Borghese tam było nie na miejscu drażniło przeszkadzało. W sobotę rano 19 września odwiedziłem inny polski camping w mieście oficjalny i legalny tuż koło bazyliki św. Pawła za murami nieco dalej od śródmieścia na drodze do lotniska można go oglądać z autobusu

Policja wpada tam kilka razy dziennie liczy ludzi i namioty. Ja przed południem naliczyłem 49 namiotów. Jest gwarowo i wesoło może dlatego że obok kręci się mała karuzela i z głośników rzuca muzyka rockowa.

Gorzej z sanitariatami. Jest w szarym domku kilka ubikacji ale jak mi powiedziano lepiej tam nie wchodzić. Po wodę idzie się do studzienki jakieś 50 metrów dalej

Obozowisko jest legalne sami policjanci posyłają tam świeżo przybyłych dając ten adres w kwesturze. Nie jest to bynajmniej boczny czy martwy tor

W czwartek spod św. Pawła odjechało ponad sto osób na camping do Ostii. Mają za sobą już pierwszy emigracyjny krok. Mówią mi że w Ostii na jednym campingu mieszkają przysięgnięci przez policję uchodźcy oraz turyści z Polski którzy wykupili miejsce w Orbis. Może gdybyśmy byli pod inną szerokością geograficzną oboz przedzielonyby murem. Włosi nie mają takich pomysłów przepływ ludzi i informacji jest na tym campingu wolny i nie brak tych którzy po wczasach zostają

Nie jesteśmy polityczni" - mówi większość moich rozmówców - jedziemy za chlebem. Wielu nie kryje nadziei na powrót pod warunkiem że się dorobią

Z paszportami wciąż jeszcze nie ma kłopotów błądzą z przyjazdem. W zeszły wtorek 15 września Włosi znowu nie chcieli wpuszczać tym razem jedenastu osób. Czekał ich zgadzali się za całą grupą przyjechała po to żeby zostać. Dzwoniono tu i tam wreszcie jak powiedział polski pilot który się przy nich kręcił - wpuszczono ich do wolnego kraju

zgodzą się na pozostanie tych ludzi na swoim terenie na stałe. Nie mają po temu możliwości materialnych, mają natomiast niebagatelne problemy z masą uchodźców kolorowych z Południowej Afryki

Tymczasem każdy dzień przynosi nowe wycieczki z Polski, każda wycieczka przywozi nowych uchodźców

Mówi się o poważnych problemach z zakwaterowaniem i wyżywieniem nowo przybyłych w Rzymie. Coraz więcej z nich mieszka w namiotach, warunki sanitarne są skandaliczne. Ostatnio około stu Polaków, ubiegających się o azyl, koczowało nielegalnie w Villa Borghese - głównym parku miejskim w Rzymie

Nie ma już dla nich miejsca ani w rzymskich hotelach, ani w obozach w Latynie i w Kapui. Włosi zaczęli wysyłać Polaków na prowincję i do innych obozów, rozrzuconych po całym kraju, także na północy kraju. Wysłanym na prowincję będzie jeszcze trudniej starac się o emigrację, nawet jeśli ktoś uzyska azyl, trzeba go będzie wozic do Rzymu na komisję, bo żadna z ambasad nie będzie dojeżdżała do tych odległych obozów

Niejasna sytuacja

Uchodźcy z Polski znajdują się tu w sytuacji niejasnej, także opiekujące się nimi agencje są w sytuacji bardzo niejasnej i nie bardzo wiedzą, co się w najbliższej przyszłości stanie z tymi ludźmi

Jednym z rozwiązań dla uchodźcy jest azyl. Spora część Polaków azylu jednak nie chce, boją się, że kiedyś utrudni im to powrót do kraju, uważają się przy tym za ludzi, którzy wyjechali na Zachód za chlebem

Kto decyduje się na azyl i tak prawdopodobnie go nie otrzyma. Włosi wprowadzili doraźne komisje udzielające azylu, ale stosują one bardzo surowe kryteria i były wypadki, że po przesłuchaniu około stu osób żadnej azylu nie udzielono

Emigrować do Stanów, Kanady czy Australii jest bardzo trudno. Kryteria przyjmowania uchodźców są coraz sztywniejsze. Uchodźcy z Europy konkurują z uchodźcami tamijskimi, irańskimi, libańskimi i wietnamskimi

Słupy zaulek?

Witold Zahorski mówi ci uchodźcy właściwie nie mają żadnych perspektyw. Ani nie mogą pozostać na terenie Włoch, ani nie bardzo mają szansę, żeby ich przyjął jakiś inny kraj

Często przyjeżdżają z całym dobytkiem, z dziećmi po spaleniu wszystkich mostów w sensie materialnym

Uchodźcami z Polski mało kto się interesuje, ich samych coraz częściej ogarnia desperacja. Ostatnio Polak, domagając się azylu, przez 6 dni głodował na lodowcu w Dolomitach, zanim ratownicy nie sciągnęli go w dół helikopterem

NIEMCY PRZYGOTOWANI DO DEPORTOWANIA POLAKÓW

900 tys. Polaków w RFN otrzymało obywatelstwo niemieckie, choć jak twierdzi Ludwik Łubiński - przeważnie nie mówią oni po niemiecku

Jest tu poza tym 180 tysięcy uchodźców i ich sytuacja jest katastrofalna. Niektórzy z nich zwrócili się o azyl. Są na tak zwanych chwilowych prawach pobytu, bardzo często wspomagani socjalnie

To się w tym roku kończy. Rząd RFN stworzył sobie prawne możliwości deportowania uchodźców, którzy się nie kwalifikują do azylu

A o azyl jest coraz trudniej. Komisja azylowa przyznaje azyl mniej niż 10% starających się. Przez 8 miesięcy tego roku azyl uzyskało 31006 cudzoziemców w tym 1449 Polaków. Decyzję o tym, czy przyjąć od uchodźcy podanie o azyl, podejmuje teraz policja i w wielu wypadkach podanie nie przyjmuje, wtedy uchodźca nie ma w ogóle szansy, by jego sprawę rozpatrzone

Mówi Ludwik Łubiński w perspektywie - azyl, emigracja albo repatriacja. Ja do repatriacji ręki nie przyłożę, ale to jedna z możliwości, którą cały Zachód, głównie Niemcy, zaczyna stosować na szerszą skalę

Do Australii udaje się wysłać z RFN około 8 tysięcy Polaków rocznie. Żeby wyjechać do Kanady, trzeba mieć albo wiele tysięcy dolarów, albo zawód figurujący na liście zawodów poszukiwanych w Kanadzie, albo sponsora

SZWEDZI

NIE WPUSZCZAJĄ

W Szwecji jest obecnie 45 tys. polskich uchodźców. Ale obecnie ani Szwedzi ani Dunczycy nie chcą przyjmować podan o azyl

Złe wrażenie na Szwedach robią Polacy, którzy przyjeżdżają z PRL promem, proszą o azyl, dostają zasiłek socjalny, za te pieniądze kupują różne rzeczy i tym samym promem wracają do Szczecina czy do Gdyni

W Malmö i w innych miejscowościach szef miejscowej policji ma prawo decydować, czy w ogóle przyjąć podanie o azyl od uchodźcy

GRECY NIE CHCĄ

NARAZIĆ SIĘ WARSZAWIE

W Grecji w ostatnich 8 miesiącach zostało z wycieczek 1200 Polaków. Rząd grecki zakazuje swej policji rejestrować ich jako uchodźców, żeby się nie narazić Warszawie

Kto nie jest zarejestrowany, nie może iść do obozu dla uchodźców pod Atenami, gdzie jest tylko trzech Polaków

Wszyscy gnieźdzą się więc gdzie popadnie, na jakichś poddaszach. Policja grecka ich nie przesładuje, mówi im - zarabiacie jak chcecie, dbajcie o siebie, ale rejestrować was jako uchodźców nie możemy

AUSTRIA PRZED ZALEWEM UCHODZCÓW Z POLSKI

Austria zapowiedziała, że od 1 stycznia znieśnie wizy dla turystów. 21 czerwca rząd austriacki uchwalił przywrócenie bezwizowego ruchu turystycznego między Austrią a Polską od 1 stycznia 1988. Podpisanie układu miało nastąpić we wrześniu, w czasie obecnej wizyty kanclerza Austrii Brannickiego w PRL. Austria stanie się jedynym krajem zachodnioeuropejskim otwartym dla Polaków bez wizy

Polscy działacze emigracyjni spodziewają się, że po nowym roku Austrię zaleje fala uchodźców z Polski. Być może przyjadą też tysiące Polaków z USA, którym w tej chwili grozi deportacja, jeśli polskiemu lobby w Stanach nie uda się przełamać, by pozwolono im się osiedlić w Ameryce na stałe. Będą też zapewne przyjeżdżać Polacy z innych krajów Zachodniej Europy, w których nie uda im się zostać

Co się w Austrii dzieje z uchodźcami z Polski z lat 70-tych i 80-tych? Wiele tysięcy wyemigrowało - Kanada, USA, Australia, RPA. Duża część ludzi wróciła do kraju. Stosunkowo najmniejsza grupa została w Austrii

Prawo do oficjalnej pracy może dostać wyłącznie ten, kto został uznany za uchodźcę konwencyjnego, czyli kto ma azyl polityczny. Wszyscy inni skazani są na egzystencję w warunkach półlegalnych czy nielegalnych, co na ogół prędzej czy później kończy się konfliktem z władzą, która w takiej sytuacji stara się "uciążyć" cudzoziemca" usunąć ze swego terytorium

Duża grupa Polaków wegetuje tu w prymitywnych warunkach

Sytuacja gospodarcza w Austrii jest dość trudna, różne instytucje, firmy i fabryki zwalniają pracowników. Wielu Austriaków uważa, że cudzoziemcy odbierają im pracę, przekonanie bezpodstawne, bo takiej pracy i za takie pieniądze normalny Austriak nie będzie wykonywał. Ale i tak niechęć do Polaków rośnie

Na emigrację z Austrii odpływa tylko wąski strumyk uchodźców. Obozy są przepełnione

Nowi uchodźcy przybywają z każdym dniem

BZIWNIA HISTORIA

Dziennikarz. Była taka historia, że Włosi na lotnisku odesłali około 50 osób z powrotem i wówczas Jerzy Urban wziął ich w obronę

Zahorski. Z tymi ludźmi była dziwna historia. Bo oni pozostali przywiecili samolotem na lotnisko podrzymskie i zadeklarowali, że chcą pozostać. A Włosi teraz od przyjeżdżających pociągami z Polski żądają biletu powrotnego. Chcą mieć pewność, że dana osoba wróci do Polski. Ci ludzie nie mieli biletów powrotnych, wobec tego Włosi wsadzili ich w najbliższy samolot i odesłali z powrotem. I rzecz dziwna - ci wszyscy ludzie znaleźli się na lotnisku w Mediolanie. Czyli że wypuszczono ich z Polski mimo że ich bilety chyba były skonsurowane pierwszym przelotem, ale pozwolono im od razu z lotniska wziąć następny samolot i znowu lecieć do Włoch, tylko że nie do Rzymu, skąd ich usunęło, a do Mediolanu. Oni przyjechali do Mediolanu wysiedli, kupili sobie bilet kolejowy do Rzymu, przyjechali do Rzymu i zjawili się pod opiekę moją

SB INFILTRUJE

O peerelowskiej esbeckiej infiltracji mówi Ludwik Zahorski z Rzymu

To są dość częste wypadki. Nie ulega kwestii, że przy okazji tego nawału ludzi przybywających do Włoch jest równocześnie wysłana z nimi taka czy inna ekipa mniej liczna, bardziej liczna, agentów PRI, którzy są dokładnie poinstruowani. Agentów SB. Niektórzy informatorzy Urzędu Bezpieczeństwa są przysłani do Włoch i poprzez Włochy prawdopodobnie potem przysłani do krajów, w których się osiedlą na stałe. Mówi się takim ludziom, ty jesteś uchodźcą, masz zaopatrzyć się we wszystkie potrzebne dokumenty, jedź, udawaj uchodźcę politycznego i jedź potem na emigrację. Nie martw się gdzie jedziesz, my wcześniej czy później może upłynąć pięć lat, może dziesięć, my ciebie kiedyś będziemy nam potrzebni, znajdziemy

DEPORTACJI BOJĄ SIĘ BARDZIEJ NIZ PONIEWIERKI

Pozostaje sprawa statusu mieszkańców campingów. Nie dostają oni wciąż jeszcze kart uchodźców, jak to było w obozie w Latynie i mają przez to pewne trudności w nawiązaniu kontaktów z organizacjami zajmującymi się dalszym ciągiem podróży

Kryzys jaki zaczął się w sierpniu trwał nadal chociaż w bardziej łagodnej postaci. Uchodźcom nie grozi wydalenie z Włoch. Ludzie bali się tego o wiele bardziej, aniżeli poniewierki

UCHODZCY A WATYKAN

Dla Watykanu sprawa polskich uchodźców jest delikatna. Papież dotychczas zawsze przy wszystkich okazjach przy wszystkich audiencjach w czasie swojego pobytu w Polsce wyraźnie podkreślał konieczność pozostawiania w kraju niemarnowania swoich sił poza krajem. Tymczasem teraz, kiedy sytuacja nabrzmiała, Ojciec Święty wyraźnie powiedział, że absolutnie nie zgadza się z przymusowym wysiedlaniem ludzi wbrew ich woli

SZKOŁA POLSKA

organizowana przez Toronto Board of Education. ZAPRASZA dzieci w wieku od 6 do 13 lat, na lekcje języka polskiego. Adres: Swansea Public School, 207 Windermere Ave., Etobicoke (na południe od stacji Jane/Bloor). Zajęcia odbywają się w soboty, godz. 10:00-12:30, sala 116. Rejestracja na miejscu lub telefonicznie 251-6868

ROCZNICA NAJAZDU

20 wrzesnia, niedziela W Warszawie odbyła się msza dla upamiętnienia 48 rocznicy sowieckiej napadli na Polskę w dniu 17 wrzesnia 1939. Udział w mszy wzięło blisko 3 tys. wiernych.

W wygłoszonej mowie Wojciech Ziembinski wezwał wszystkich do modlitwy za zmarłych na wschodzie, w tym za 15 tysięcy polskich oficerów, zamordowanych na nieludzkiej ziemi i przywódców Polski podziemnej, podstępnie uprowadzonych i skazanych w Moskwie w roku 1945.

DZIEŃ POLAKÓW W ROSJI

17 wrzesnia jest także dniem pamięci o Polakach w Rosji. Z inicjatywą ustanowienia takiego dnia wystąpił Kongres Polonii Amerykańskiej. Również Rada Polonii Wolnego Świata ogłosiła 17 wrzesnia dniem Polaków w Rosji.

Dzień ten ma przypominać, że pod okupacją sowiecką, we wrześniu 1939, znalazło się ponad 5 milionów Polaków i ponad połowa obszaru Polski. Około 2 milionów Polaków deportowano w głąb ZSSR do łagrow, więzień i na zsyłkę.

Także po zakończeniu wojny aresztowano i wywieziono około 100 tysięcy żołnierzy Armii Krajowej i osób cywilnych.

Wielu nie przeżyło, wielu nie wróciło do kraju tuż po wojnie czy w ramach repatriacji w latach 1950-tych. Liczba osób narodowości polskiej żyjących dziś w ZSSR, według oficjalnych statystyk, wynosi 1,2 miliona. W rzeczywistości jest ich znacznie więcej. Po Stanach Zjednoczonych jest to największe skupisko Polaków poza granicami kraju.

Polacy w Rosji pozbawieni są takich praw ludzkich jak prawo do wolności religii, pielęgnowania tradycji, zrzeszania się, swobodnego podróżowania i odwiedzania kraju bez ograniczeń, nie mówiąc o możliwości opuszczenia ZSSR.

KOŚCIELNA FUNDACJA WODNA

18 wrzesnia, piątek Prymas Glemp podpisał akt notarialny ustanawiający fundację wspomagającą zaopatrzenie wsi w wodę. Tak oficjalnie nazywa się ten dokument, nie ma w nim nazwy Fundacji Rolniczej.

Z wcześniejszych doniesień wiemy, że władze po 5 latach negocjacji gotowe były pójść na pewne ustępstwa. W ich wyniku mamy Fundację Wodną. Sławomir Siwek, rzecznik prasowy Księstwa Komitetu Rolniczego napisał niedawno, że wobec niemożności uzyskania od władz zgody na pełny, proponowany przez Księstwo program pomocy rolnictwu polskiemu, trzeba korzystać z tego, na co władze się godzą.

Za sprawą władz jest tylko drobny fragment tego, co można było dla wsi polskiej zrobić, tylko część pierwotnego projektu, opracowanego przez ekspertów polskich wspólnie z ekspertami episkopatów zachodnich.

Co najmniej od 2-3 lat nie tylko szczytkowy, ale pełny program pomocy mógł być realizowany, zdecydowane "nie" władz PRL spowodowało nie tylko znaczne opóźnienie w realizacji "Programu Woda", ale przede wszystkim przyczyniło się do uszczuplenia możliwych do zebrania na ten cel funduszy. Tak m.in. przypadły 2 miliony dolarów od Wspólnoty Europejskiej. Tylko dzięki życzliwości kongresmenów w USA udało

się zachować przeznaczone już w 1985 roku na pomoc polskiej wsi 10 milionów dolarów, z tym, że ich szybkie wykorzystanie, jeszcze w tym roku, będzie możliwe tylko wówczas, jeżeli powołana i prawnie usankcjonowana przez władze PRL instytucja powstanie do 30 wrzesnia.

Fundacja musi więc być jeszcze zarejestrowana w sądzie, ale zdaniem korespondentów zachodnich, nie powinno to napotkać na trudności. Czekające w USA 10 milionów dolarów musi być przekazane na konto fundacji do 30 wrzesnia. Jeśli termin ten nie zostanie dotrzymany, pieniądze najprawdopodobniej przepadną.

Fundacja będzie czerpać fundusze z darowizn przekazywanych przez zagraniczne organizacje kościelne, rządy i osoby prywatne. Korespondenci podkreślają, że Kościół próbował stworzyć fundację, pomocy rolnikom indywidualnym, lecz w ubiegłym roku zaniechał tych prób, bo władze PRL domagały się kontroli nad Fundacją Rolniczą.

NAGRODA FILMOWA

12 maja 1983, we wszystkich urzędowych środkach przekazu PRL, opublikowano wypowiedź rzecznika prasowego ministerstwa kultury i sztuki Andrzeja Ungra. Nosila ona tytuł "Prawa Andrzeja Wajdy".

Rzecznik ministerstwa komentował głosy prasy zachodniej o zabranu Wajdzie kierownictwa zespołu filmowego X. Stwierdził m.in. "Kierowanie zespołem oznacza decydowanie o jego linii programowej, o pracy innych twórców oraz prawo dysponowania znacznymi funduszami państwowymi. Wymaga zgodności dążeń i koncepcji programowych odpowiednich władz państwowych oraz kierownika podległej im placówki. Wymaga zaufania i współpracy".

Była to wypowiedź stosunkowo cywilizowana, utrzymana we względnie uprzejmej tonacji. Publicyści prasy partyjnej i liczni funkcjonariusze używali wtedy dużo gorszych określeń.

Z kierownictwa zespołu filmowego X zdjęto Andrzeja Wajdę, kierownika literackiego Bolesława Michałka i kierownika produkcji Barbarę Pec-Slesicką. Wkrótce cały zespół władze rozwiązały. Powodem była "antypaństwowa działalność" twórców, a formalnym argumentem m.in. zatrzymane filmy, zmarnowane pieniądze. Wśród filmów zespołu X, zasługujących na najsurowsze potępienie, znalazł się film "Przesłuchanie" Ryszarda Bugajskiego (obecnie zamieszkały w Toronto, reżyseruje w Kanadzie i USA) oraz "Matka Królów" Janusza Zaorskiego.

Wajda i jego ludzie najbardziej winni byli sukcesom "Człowieka z żelaza", a tego, że film ten zdobył jedyną w dziejach polskiej kinematografii Złotą Palmę w Cannes już nie sposób było im wybać.

W piątek 18 wrzesnia 1987 film Zaorskiego "Matka Królów" zdobył główną nagrodę na gdańskim Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych. Pięć lat leżał na półkach, teraz gromadzi tłumy widzów na projekcjach.

ARESZTOWANIA

17 wrzesnia, czwartek, Wrocław Służba Bezpieczeństwa zatrzymała kilku działaczy opozycji demokratycznej. Według Józefa Pinióra, na którego powołują się agencje zachodnie, zatrzymani zostali trzej działacze Solidarności i jeden działacz ruchu Wolność i Pokój.

Zatrzymani zostali Marek Jakubiec, Jarosław Broda, Wojciech Myslecki i Tomasz Wacko. Trzech pierwszych wzięto z domu, czwartego z pracy. Powody aresztowania nie są znane.

BANKRUCTWO

16 wrzesnia, na mocy decyzji Sądu Najwyższego w Warszawie, ogłoszono formalnie postanowienie o bankructwie warszawskiego przedsiębiorstwa budowlanego "Budopol".

Od przeszło dwu lat firma przynosiła duże straty, ponad 900 milionów zł w tym roku.

Przedsiębiorstwo Budowy Obiektów Użyteczności Publicznej "Budopol", utworzone w 1975, zdobyło fatalną reputację, mimo prób zatajania lub tuszowania skandalicznych nadużyć, szczególnie w okresie Gierka. Powołane wyłącznie po to, aby budować w całym kraju szpitale i obiekty dla wyższych uczelni, na polecenia z góry zajmowało się budowaniem nowej wytwórni filmów telewizyjnych, domu towarowego w Kielcach, komendy MO w Krakowie, kilku komitetów wojewódzkich FZPR i wielu luksusowych mieszkań, willi i domków wypoczynkowych dla partyjnych prominentów.

Największym skandalem stała się budowa Centrum Onkologii na Ursynowie Zachodnim w Warszawie. Miał to być największy w Polsce szpital dla chorych na raka i nowoczesny ośrodek naukowo-badawczy, pracujący nad metodami leczenia nowotworów. Budowę zaczęto **jedenastcie lat temu**. Na Zachodzie zamówiono za dolary najbardziej nowoczesny wówczas sprzęt i urządzenia medyczne. **Po 11 latach wykonano 13% planu budowy.**

Centrum Onkologii było i jest inwestycją objętą tzw. specjalnym zamówieniem rządowym, formalnie posiadającą pierwszeństwo pod każdym względem, podlegającą ścisłej kontroli rządu. Rozgłaszano, że tą budową osobiscie interesuje się sam gen. Jaruzelski. Ale teraz całą odpowiedzialność złożono na zbankrutowany "Budopol".

FIRMY POLONIJNE

17 wrzesnia, czwartek, Wiedeń Wiedeńska prasa w swoich przeglądach ekonomicznych zajęła się zagadnieniem lansowanych w PRL firm polonijnych na zasadach kapitału mieszanego oraz inwestowanego kapitału osób prywatnych, mieszkających za granicą.

Według źródeł polskich obecnie istnieje 700 takich firm. Informator wydany dla zagranicy podaje, w jakich dziedzinach można zakładać firmy. Są to m.in. instrumenty lekarskie, farmaceutyki, urządzenia oczyszczające, posciel, bielizna, meble.

Cudzoziemcy są zaniepokojeni tym, że już w tej chwili PRL mówi o ograniczaniu możliwości powstawania nowych przedsiębiorstw. Zapowiedziano oficjalne wydanie w lutym 1988 przepisu prawnego mówiącego, ile przedsiębiorstw z kapitałem obcym może powstać do roku 1990 na terenie PRL. Przedsiębiorstwa mają być zakładane w okręgach przemysłowo nie rozwiniętych, co zniechęca inwestorów zachodnich.

Komentatorzy wiedeńscy podkreślają jednak, że wydajność pracy polskich pracowników jest zaskakująco dobra. Wiedeński dziennik podkreśla, że wydajność pracy tego samego pracownika, zwolnionego z zakładu państwowego, w firmie prywatnej z kapitałem zagranicznym w PRL, przynosi efekty czterokrotnie wyższe niż w poprzednim miejscu pracy.

PROTEST

17 wrzesnia, czwartek, Wrocław W zakładach Polar około 300 robotników podpisało petycję domagającą się przywrócenia do pracy dwóch osób, zwolnionych za udział w wiecu przed bramą zakładu 31 sierpnia. Wiec, zwołany w rocznicę podpisania porozumienia społecznego, został rozproszony przez milicję, kilka osób zatrzymano.

GŁODÓWKA

20 wrzesnia, niedziela, Bydgoszcz Zakoczyła się tu głodówka działaczy i sympatyków ruchu Wolność i Pokój, prowadzona w obornie skazanych na więzienie za odmowę służby wojskowej, której fundamentem jest przysięga na wierność armii sowieckiej.

JAN PAWEŁ II

Dokonczenie ze str. 1

Stajemy równocześnie wobec całego dziedzictwa Polonii, w kraju, który przysparzał i przysparza tylu ludzi ze wszystkich kontynentów, narodów, ras i języków Kraju, który stał się ojczyzną waszych ojców i jest nią dla was.

Teraz będę mówił trochę po angielsku.

Oto następne słowa Jana Pawła II, w tłumaczeniu. Jesteśmy dumni z naszej wiary w Boga samego, a także z naszego tysiącletniego dziedzictwa, w którym tak żywo odbija się tajemnica paschalna Chrystusa, Jego męka i zmartwychwstanie. To bogactwo wyraziło się i wyraża się w umiłowaniu ideałów prawdy, wolności naszej i waszej, w umiłowaniu pokoju, poszanowaniu godności człowieka i narodu.

Były momenty, kiedy wartości te rozbrzmiały przed całym światem ze szczególną mocą. Ale i dziedzictwo to () - te lata także w innej formie, momenty kiedy tysiącletni, chrześcijański naród upominał się o swoją godność i należne mu prawa. Mówiłem o tym, między innymi, nad polskim morzem, a wiele z tego odnosi się do całego świata, także do Stanów Zjednoczonych.

Tam, nad Bałtykiem, słowo solidarności zostało wypowiedziane w nowy sposób, który równocześnie potwierdza jego odwieczną treść. Dla przyszłości człowieka, ludzkości, trzeba było wypowiedzieć to słowo **Solidarność**. Dzisiaj płynie ono szeroką falą przez cały świat, który zrozumie, że trzeba żyć nie wedle zasady "wszyscy przeciw wszystkim", lecz wedle zasady "wszyscy z wszystkimi, wszyscy dla wszystkich". Tylko wtedy ludzkość może przetrwać.

Ojciec Święty zakończył po polsku. Powiedziałem to też w ostatnich dniach pielgrzymki do Polski w Gdyni, 11 czerwca, a potem w Gdańsku.

PIELGRZYMKA

Dokonczenie ze str. 1

Już w piątek 18 wrzesnia na drogach dojazdowych do Częstochowy milicja przeprowadzała kontrole i rewizje samochodów. Jak podają agencje prasowe, trzech robotników z Warszawy aresztowano na 48 godzin za posiadanie podziemnych wydawnictw i transparentu z hasłem **Solidarność jest drogą nadziei**.

Jednego z pielgrzymów skazano na trzy miesiące pozbawienia wolności, pod zarzutem rzekomego zaatakowania milicjanta. Inne osoby skazano na grzywny 50 tys. zł.

POLSKA - USA

20 września, niedziela W sprawie obecnej polityki amerykańskiej wobec Polski wypowiedział się dziś publicznie, na antenie RWE, b. wieloletni dyrektor Rozgłosni Polskiej Radia Wolna Europa Jan Nowak-Jeziorowski, który od 1978 roku mieszka w Waszyngtonie i jest konsultantem Rady Bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych oraz członkiem Rady Dyrektorów Kongresu Polonii Amerykańskiej. Oto fragmenty

O zbliżającej się wizycie wiceprezydenta USA Busha w PRL

Wizyta będzie bardzo ważna, z uwagi na osobę i urząd wiceprezydenta. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że Bush będzie następnym prezydentem, on może mieć największe szanse. To jest człowiek wybitnie inteligentny, bardzo dobrze poinformowany, o dużym doświadczeniu i mający pewne zainteresowanie Polską. Przypuszczam, że jeśli będzie wybrany, to jego kadencja będzie w jakimś stopniu przedłużeniem polityki Reagana, który jest w sprawie polskiej zaangażowany, powiedziałbym nawet, emocjonalnie.

Czy to będzie jeszcze jedna wizyta rozpoznawcza czy też to będzie, podobnie jak wizyta Whiteheada, spotkanie, które przyniesie konkretne wyniki?

Kongres Polonii Amerykańskiej przedłożył mu memorandum, w którym wysuwa zasadnicze postulaty. My byśmy chcieli, żeby ta wizyta była katalizatorem, który zmusi urzędników administracji do sformułowania polityki wobec Polski na najbliższy okres. Bo polityka supermocarstwa jest tak niezwykle złożona, ogarnia tyle problemów, że trzeba jakiegoś nacisku, jakiegoś okazji, jakiegoś wydarzenia, by zmusić urzędników do sformułowania polityki.

Mamy nadzieję, że wizyta Busha przyniesie koniec pewnego dualizmu, w polityce amerykańskiej, pomiędzy Departamentem Skarbu, który stoi na gruncie tak zwanej polityki of disengagement - to znaczy wycofania się z zainteresowania Polską - i polityki Departamentu Stanu, który chciałby kontynuować politykę ponownego zaangażowania się w sprawy polskie, stosując warunkowość ewentualnych kredytów z międzynarodowych instytucji finansowych jako środek nacisku, który doprowadziłby do dalszego postępu pewnej liberalizacji i demokratyzacji w Polsce.

Mechanizm polityki amerykańskiej jest bardzo skomplikowany. Wszystko zależy od osobowości prezydenta. Nixon inicjował politykę. Prezydent Reagan nie inicjuje polityki, kaze sobie przedstawiać pewne "opcje", różne punkty widzenia i w sprawach zasadniczych i ważnych rozstrzyga je. Jeśli ma przed sobą te konflikty, różne wnioski, różne oceny, to ma bardzo wiele zdrowego rozsądku i realizmu i na ogół wybiera trafnie. Ale to dotyczy tylko spraw bardzo ważnych.

Jeśli chodzi o mniej ważne sprawy, to - w zależności od sprawy - jeżeli to będzie problem związany z handlem to będzie decydować Departament Stanu i Departament Handlu, jeżeli to będą sprawy dotyczące azylu dla Polaków - Departament Stanu i Departament Sprawiedliwości, jeżeli chodzi o sprawy gospodarcze - Departament Stanu i Departament Skarbu. Zdarza się bardzo często, że istnieją bardzo poważne konflikty, wówczas rozstrzyga Państwowa Rada Bezpieczeństwa, której jestem konsultantem.

Departament Skarbu wysuwa trzy obiekty

Pierwsza - że Polska jest beznadziejnym wypadkiem jeśli chodzi o sytuację gospodarczą i że jakkolwiek pomoc kredytowa zostanie zmarnowana. Dlatego ani grosza dla Polski, bo to będą fundusze zmarnowane.

Punkt drugi - że w tej chwili niewypłacalność Polski, jeśli chodzi o tak zwane długi państwowe, nie zagraża międzynarodowemu systemowi bankowemu, wobec czego wszystkie fundusze, jakie mają do swojej dyspozycji te instytucje międzynarodowe, powinny być kierowane na ratowanie tych krajów, które stanowią zagrożenie dla międzynarodowego systemu bankowego - Brazylii, Argentyny, Meksyku itd.

Punkt trzeci - że rząd PRL nie będzie w stanie realizować tych warunków, które narzuca Międzynarodowy Fundusz Monetarny i Bank Światowy, bez współpracy i poparcia świata pracy. I że bez tego poparcia dalsze zaciśnięcie pasa, które będzie wymagane, to znaczy zniesienie subwencji cen subsydiowanych i zamrożenie płac, nie będzie w Polsce możliwe.

Departament Stanu i Kongres Polonii Amerykańskiej - bo my jesteśmy na tej samej fali - uważają, że to jest stanowisko, które ignoruje aspekty polityczne i że nawet z punktu widzenia interesów podatnika to nie jest słuszną zasadą, ponieważ Stany Zjednoczone, a w dużym lub większym stopniu inni dłużnicy, jak Niemcy Zachodnie, Austria, Anglia itd. mają do wyboru albo uratować część długów, albo stracić wszystko.

W tej chwili to jest bardzo poważny konflikt. My stoimy na stanowisku, że udzielanie kredytów bez żadnych warunków byłoby taką samą katastrofą jak blokada kredytowa, która niewątpliwie podważyłaby, na dłuższą metę, podstawy materialnej egzystencji społeczeństwa.

Wyzysk Polski przez Sowiety

Przeszkody są nie tylko po stronie amerykańskiej. Rozmawiałem z urzędnikami nieamerykańskimi Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, którzy mówią, że w tej chwili eksploatacja PRL przez ZSSR wzrosła tak gwałtownie - istnieje w tej chwili trzysta tak zwanych wspólnych przedsiębiorstw - że istnieje obawa, że jakkolwiek pomoc gospodarcza dla Polski będzie po prostu przelana, częściowo czy całkowicie, na konto sowieckie.

Kiedy urzędnicy Międzynarodowego Funduszu Monetarnego zapytali bliźszych informacji o tych trzystu przedsiębiorstwach, spotkali się z odmową.

Tego rodzaju niebezpieczeństwo istnieje i ono ma bardzo poważny wpływ na sposób myślenia nawet i ludzi zyciowych, którzy chcą tej pomocy, uważają że ona jest celowa, ale obawiają się, że ona nie spełni swego zadania, że rząd Jaruzelskiego nie jest zdolny nawet do takiego ograniczonego przeciwstawienia się Sowiетom jak Gomułka w pierwszych latach swoich rządów.

To się odnosi także do problemów integracji sił zbrojnych Układu Warszawskiego na wypadek wojny. Jaruzelski przyjął absolutnie wszystkie warunki sowieckie, ignorując całkowicie ograniczony choćby interes Polski i to samo dzieje się dzisiaj na odcinku gospodarczym. Mam na myśli umowy z kwietnia 86 roku (wieloletnie, 20-25-letnie porozumienia polsko-sowieckie, dotyczące b. nowoczesnych gałęzi przemysłu, przyp. red.).

W polityce Gorbaczowa wobec Polski rysuje się pewien dualizm. Z jednej strony stwarza on dużo większą swobodę manewru dla Jaruzelskiego, usunął swoją własną piątą kolumnę - tak zwaną, jak

Kuklinski mówił, nową Targowicę - a z drugiej strony eksploatacja gospodarcza przypomina tak zwane koncesje w Turcji w okresie przed I Wojną Światową - czysty kolonializm.

Pozycja Polski jest bardzo słaba w stosunku do ZSSR, z uwagi na fakt deficytu bilansu handlowego. Polska ma bardzo poważne zadłużenie także wobec Moskwy i Moskwa to wykorzystuje.

W polityce amerykańskiej, wobec Rosji, bloku i Polski, w zasadzie istnieje doktryna, którą przyjmują obie partie - tak zwana bipartisan policy - która polega na polityce zrozniczkowania - "policy of differentiation" - polegająca na tym, że przede wszystkim Związek Sowiecki musi być inaczej traktowany aniżeli Europa Wschodnia. Po drugie, że poszczególne państwa Europy Wschodniej muszą być także traktowane w sposób zrozniczkowany w zależności od stopnia wewnętrznej demokratyzacji i pewnej emancypacji w stosunku do Moskwy.

A więc stosowana tu jest polityka i pewnych przywilejów gospodarczych, handlowych, jak też polityka penalizacji tych krajów, które się cofają. Ona była stosowana bardzo konsekwentnie w wypadku Polski i w moim przekonaniu przyniosła dotychczas duże sukcesy. Nie wierzę, żeby doszło do kolejnych amnestii i do obecnego stanu wymiernej tolerancji, gdyby nie nadzieje rządu polskiego, że odzyska tę pozycję, międzynarodową i nawet pewną pozycję wewnątrz bloku, nie tylko zniesienie sankcji, ale także pewną pomoc gospodarczą. I chodzi o to, żeby tej polityki nie przerywać, żeby nie doszło do sytuacji, w której ten reżim nie będzie miał nic do stracenia czy zyskania w stosunkach z Zachodem, co niewątpliwie odbiłoby się bardzo ujemnie także na sytuacji wewnętrznej.

Skrajni konserwatyści w USA są dla Polski niebezpieczni

Ta polityka dyferencjacji ma swoich przeciwników, także w łonie administracji.

To są elementy skrajnie konserwatywne, które uważają, że trzeba traktować cały blok w sposób jednolity, przyjmując zasadę im gorzej - tym lepiej, bo jeżeli na tle sytuacji gospodarczej dojdzie do jakiejś konflagracji (do wybuchu, przyp. red.) to straty poniesie ZSSR, a Stany Zjednoczone na tym zyskają.

Oczywiście to jest polityka fałszywa. Polityka ta mówi "im gorzej - tym lepiej" i prowadzi do wewnętrznych wstrząsów. Jeżeli wewnętrzne wstrząsy nastąpią w Rosji - bardzo dobrze. Ale jeżeli dojdzie do nich w Polsce, Czechosłowacji, czy na Węgrzech, to wiadomo, że tam nawet zwycięska rewolucja kończy się inwazją. Oczywiście w Rosji tego by nie było.

Dlatego my stoimy na stanowisku, że należy stosować tę politykę w stosunku do Rosji, natomiast nie wolno jej stosować w stosunku do tych krajów, które są pod sowiecką kontrolą.

Odrzucamy - to samo robią Amerykanie - tę zasadę, że system komunistyczny jest niezmienny i nie podlega reformie. Wystarczy porównać historię peerelu od czasów stalinowskich do chwili obecnej, żeby wiedzieć, że istnieje możliwość zmian w pewnych granicach. Ale te granice są też zmienne w zależności od warunków. Wystarczy porównać Polskę z Rumunią czy Bułgarią, żeby wiedzieć, że istnieją różne warianty.

Więc istnieje możliwość zmian pod naciskiem społecznym. I na przykład radiostacje są bardzo ważnym elementem wspierania tego nacisku społecznego w pewnych, określonych granicach.

Polskie lobby - 10 milionów ludzi

Lobby to są tak zwane grupy nacisku, które oddziałują zarówno na administrację, jak i na Kongres. Jedną z takich grup nacisku jest Polonia, jest Kongres Polonii, to jest grupa etniczna, która liczy około 10 milionów ludzi. Polonia liczy co najmniej 10 milionów ludzi.

Nie wszyscy są w jednakowym stopniu zaangażowani w obronę interesów polskich, ale pod wpływem wyboru pol-

Nowy cennik

w a z n y
1 WRZEŚNIA 1987 - 1 WRZEŚNIA 1988
SOLIDNA, SZYBKA WYSYŁKA ZLECEŃ DO POLSKI

- ZYWNOSC, BAKALIE, CYTRUSY, ODZYWKI I WYPRAWKI DLA NIEMOWIĄT, ZABAWKI, NARTY, ROWERY
- ZAMRAZARKI, PRALKI, SUSZARKI, ZMYWARKI, ROBOTY KUCHENNE, TELEWIZORY, STEREO, KOMPUTERY, MAGNETOWIDY, GRZEJNIKI, OPAŁ
- CIĄGNIKI I MASZYNY ROLNICZE, PRZYCZEPY SAMOCHODOWE

PRZEKAZY GOTOWKI -
WPLATY NA OPROCENTOWANE KONTA WALUTOWE
BEZ PŁATNY EGZEMPLARZ NOWEGO
CENNIKA WYSYŁA BIURO
PEKAO TRADING CO.
(CANADA) LTD.

532 Annette St. Toronto, Ont. M6S 2C2

TEL. (416) 767-4928

I u b

uprawniony przedstawiciel PEKAO

skiego Papieża czy stanowiska Brzezinskiego itd poczucie dumy narodowej niepomrotnie wzrosło i uaktywniło nawet tę starą Polonię Tych 10 milionów ludzi jest skoncentrowanych bardzo mocno w wielkich centrach przemysłowych, koncentracja ogromnie zwiększa ich wpływ w systemie wyborczym

Kongres Polonii zapobiegł deportacjom Polaków z USA

Departament Stanu uznał, że nie ma uzasadnienia, żeby ludzie, którzy uciekli z Polski po Solidarności, korzystali z istniejącego przywileju, który pozwala im pozostawać w Stanach Zjednoczonych - przywileju że nie można ich deportować. Postanowili to cofnąć i dać ludziom 60 dni na opuszczenie Stanów Zjednoczonych dobrowolnie.

Są to ludzie już zakorzenieni. Myslimy się o tym dowiedzieli w czasie zebrania władz Kongresu Polonii, gdzie było reprezentowane 33 wydziały w 33 stanach. Ja stamtąd telefonowałem - to było, o ile się nie mylę, w Chicago - do wysokiego urzędnika Departamentu i powiedziałem, raczej wycofajcie się, bo inaczej będziecie musieli - w ciągu 48 godzin.

Ci ludzie się rozjechali i w ciągu następnych trzech dni była lawina listów do kongresmenów, senatorów, do Białego Domu, telefony, depesze do prezydenta - i rzeczywiście w ciągu trzech dni zarządzenie zostało cofnięte, bo przeciwstawił się temu Departament Sprawiedliwości, który już był pod olbrzymią lawiną tego nacisku i Rada Bezpieczeństwa. Departament Stanu w tym wypadku stracił twarz.

No i przekonali się. Pamiętam, że do mnie zadzwonił tak zwany public relations z Białego Domu - zrobcie coś, *przecież zarządzenie zostało cofnięte*, a my nie możemy pracować, bo ludzie nieustannie dzwonią z całej Ameryki protestując przeciwko temu. Użyjcie swojej sieci lokalnych stacji radiowych, żeby powiedzieć, że sprawa załatwiona. To jest dobry przykład funkcjonowania lobby.

Lobby przede wszystkim polega na naciskach na kongresmenów i senatorów z danego okręgu. Oni są niezwykle wyczuleni. Wpływ ten rośnie przed wyborami. Od chwili obecnej do wyborów wpływ polski będzie duży.

Na przykład słyszałem, że władze PRL chcą podnieść sprawę Radia Wolna Europa i Głosu Ameryki. Moim zdaniem tracą czas. Żaden prezydent nie osmiele się zacząć wojny z grupą etniczną z Europy Wschodniej, bo wiadomo, że to byłaby tak groźna strata głosów, że nikt się na to nie osmiele. Dziwię się, że po tylu latach doświadczeń, rząd PRL sobie wyobraża, że potrafi zmusić rząd Stanów Zjednoczonych albo do ograniczenia audycji albo do ich wyeliminowania. Strata czasu.

Nastąpiło ogromne uaktywnienie Kongresu Polonii, ogromne. W tym czasie - jestem w Waszyngtonie od 1978 - widziałem w jaki sposób nastąpiło to uaktywnienie.

Słabością Kongresu jest brak środków, budżet Kongresu Polonii to jest tylko 170 tys dolarów rocznie, stąd nie ma dużo. Budżet lobby żydowskiego to jest, przypuszczam, albo kilkadziesiąt milionów albo około stu milionów.

Ogromne znaczenie ma imigracja polowa, bo ona już ma za sobą ten okres, kiedy musiała z trudem wchodzić. Nowa imigracja - wśród niej są elementy ideowe, dynamiczne, które chcą coś zrobić. Jest też imigracja czysto zarobkowa, której absolutnie nie obchodzą sprawy polskie. Ja się stykam z ludźmi, którzy palają chęcią działania.

Ale trzeba tu powiedzieć jedną rzecz: jeżeli ktoś emigruje z Polski w nadziei, że będzie tam łatwiej walczyć o niepodległość, to się myli. Element polski jest dos-

tatecznie już silny za granicą i nie potrzebuje nowego napływu z Polski.

Natomiast to jest przecież sprawa szalenie delikatna, dla mnie przede wszystkim - bo ja jestem emigrantem od czasów wojny i od czasów wojny żyję w warunkach bezpieczeństwa i pewnego dobrobytu.

Ale my jesteśmy przeciwni masowemu exodusowi z Polski, z kraju, gdzie dawniej młody człowiek sobie wyobrażał, że może coś jednak dla Polski zrobić w Polsce. A obecnie obawiam się, że nie widzi dzisiaj żadnej perspektywy, marzy tylko o jednym - jak z tej Polski uciec. Jeżeli to przybierze masowe proporcje, to to będzie koniec narodu, dosłownie.

Wszystkie reżimy komunistyczne uśmierzają odpływ na Zachód potencjalnego elita, który stanowi kocioł oporu.

Całe moje doświadczenie życiowe, a zwłaszcza doświadczenie radiowe, nauczyło mnie jednej rzeczy. Wydawało się w 52 roku, w środku tej nocy stalinowskiej, że to społeczeństwo ulegnie indoktrynacji, zniewoleniu, że spotyka nas ten sam los, co Ukrainę między wojnami, pewnego rodzaju wynarodowienie, sowietyzacja. I co się okazało? Cztery lata później przyszedł Październik, za nim przyszedły inne wydarzenia i Polska pozostała sobą. Ja tutaj, stary, odnajduję dzisiaj z łatwością wspólny język z tymi młodymi, którzy się urodzili już po 52 roku, nie ma między nami zasadniczych różnic.

Otoż ja myślę, że nawet w momentach największego braku tych nadziei i perspektyw może nastąpić, jutro czy za kilka lat, zwrot zupełnie nieoczekiwany.

W tej chwili stoimy na progu, być może, ważnych wydarzeń w Związku Sowieckim. Już w tej chwili rozwija się walka w elicie sowieckiej i nie wiadomo - być może Gorbaczow jutro zostanie usunięty, a może wyzwoli pewne siły nad którymi straci panowanie i powtórzy się dokładnie ten scenariusz, który oglądaliśmy w Polsce przed 56 rokiem, kiedy zima zamieniła się w odwilż.

Więc musimy zachować gotowość korzystania z każdej koniunktury, jaka się może wyłonić albo w najbliższym czasie albo za dziesięć lat. Ale społeczeństwo polskie, w moim przekonaniu, jest w pełni gotowe do skorzystania z tej szansy przyszłości na pewno przyniesie niespodzianki.

WOJNA TRWA

"Jesteśmy poddawani szczególnej obrobce, poniżani i zdezorientowani. Polak jest traktowany jak stonka lub szaranka" - ostrzega **Dziennik Ludowy**. "To kompleksy Bułgarów, Węgrów, Jugosłowian, Rumunów, są źródłem specjalnie złośliwego traktowania Polaków. Wszystko powoduje zwykła zawiść, że Polacy mogą tak łatwo podróżować po świecie" - twierdzi tygodnik **Prawo i Życie**. "Dlaczego zwalczanie negatywnych zjawisk w ruchu turystycznym odbywa się z większą stanowczością wobec obcych obywateli niż wobec własnych mieszkańców, którzy przecież wcale nie są święci?" - pyta **Trybuna Ludu**. "Dlaczego polskie grupy na lotniskach bułgarskich wydziela się do odrębnej kontroli? Dlaczego na Węgrzech w punktach granicznych są oddzielne pasy dla samochodów ze znakami PRL podczas gdy inne przepuszcza się bez przeszkody?"

Drogi przez mękę - taki tytuł nosi duży reportaż w **Perspektywach**. Oto cytaty: "Czy więcej procentowo opon samochodowych i aparatów fotograficznych wywieźli od nas Węgrzy niż nasi im dostarczyli ręczników i przescieradeł?" Warszawa **Polityka** wytyka Jugosłowianom, że wywożą z Polski bez cła artykuły futrzarskie, skorzane, radiowe, techniczne, sportowe. Po prostu beczelnie ogolają nasz kraj.

Podobno autokary jugosłowiańskie już z góry, fabrycznie, są przystosowane do przemytu. Podobno Węgrzy, ledwo przybędą do Warszawy, zadają pytanie "gdzie bazar?" Podobno pod Burgas celnicy bułgarscy zarekwirowali małego, polskiemu dziecku magnetofon, z jego cytujemy **Trybuna Ludu** - ulubionymi nagraniami. Opowiadają to pracownicy polskiego konsulatu w Warnie. Nieprzyjacieli Polaków Bułgarzy nie szanują polskiego godła narodowego, bo wpisują Polakom do paszportu wyniki rewizji osobistej, choć na okładce dowodu widnieje godło państwa polskiego. To pisze organ partyjny **Trybuna Ludu**, ten sam organ, który ma z kolei na swej okładce hasło *Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!*

I bierze też **Trybuna Ludu** Polaków w obronę, że kiedy na lotniskach nadmorskich w Bułgarii wprowadzono przeszukiwanie polskich bagazy, to się okazało, że mniej niż jeden procent turystów z PRL miał coś do sprzedania. A zatem, jeśli Polacy coś sprzedają, to winni są ci, co od nich kupują. A dlaczego kupujących się nie karze? Dlaczego wszyscy są tak nieprzychylni tylko nam, tylko Polakom? Polskie służby celne zachowują się przyjaźnie i w sposób cywilizowany, wskazuje **Prawo i Życie**. Tymczasem w tamtych krajach "ostrze krytyki i zarzuty kieruje się wyłącznie w jedną stronę".

Prawo i Życie wyraża przekonanie, że zarówno na Węgrzech jak i w Bułgarii

celowo robi się wokół Polaków złą atmosferę i pisze kąśliwe artykuły pod naszym adresem. **Radio Warszawa** uznawa określenie "nagonka" na postępowanie rumuńskich czy bułgarskich celników, a dwaj porucznicy z Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych, w Katowicach udzielają, też na falach Radia Warszawa, wywiadu w którym ostrzegają, by obywatele węgierskich i jugosłowiańskich nie brano kawy, bo chociaż na opakowaniu rzeczywiście pisze kawa to w środku jest coś innego. Za uzyskanie na drodze oszustwa pieniędzy Jugosłowianie, Rumuni i Bułgarzy wykupują w polskich sklepach ubrania z wełny, obuwie i posciel i inne artykuły w tym wyroby ze srebra. Innymi słowami szaranka - nawet srebra nam nie zostaje.

Gdy jugosłowiańskie małżeństwo dopuściło się barbarzyńskiego czynu - gdy polscy celnicy odkryli, że para Jugosłowian chce wywieźć dewiz za prawie 800 tysięcy złotych, niejaki Mitka Ric chwycił za noż i groził, że zabije siebie i swoje nieletnie dzieci, podczas gdy jego połowica rozbiła butelkę, rozproszyła milicję oraz nożykiem do paznokci przecięła polskiego milicjanta do kosi. Dopiero gazem obezwładniono dwoje barbarzyńców i teraz siedzą w polskim areszcie. Dalsze postępowanie w toku - informuje z zadowoleniem **Polska Agencja Prasowa**.

Do tej pory takie opisy zarezerwowane były dla ludzi Idi Amina, Bokassy i Pinocheta. Teraz na miano cywilizowanego

Podróż na wczasy zaczyna się w kolejce

Brak obsady stanowisk kasowych

Tak dziennik **Rzeczpospolita** z 4 sierpnia zatytułował następującą wiadomość:

Być już na wczasach to radość. Dojeżdżać na nie to udręka. Większość tegorocznych wczasowiczów i urlopowiczów w ankietach nadsyłanych do GKK-FiT odpowiada, że w podróżowaniu nic się nie zmieniło. A do podróży trzeba jeszcze dodać te kolejki, które trzeba odczekać, aby za własne, niemałe już pieniądze - kupić bilet.

Wąż przed kasami

Na Dworcu Zachodnim PKS w Warszawie kolejka do okienek obsługujących bieżący ruch pasażerów nie odbiega od przeciętnej. Prawdziwy "wąż" wije się przed kasami przedsprzedaży - stoję już dwie godziny, a przesunęłam się zaledwie o kilka osób - mówi Anna Wachowiak, nauczycielka z Warszawy. Z samego rana stałam w kolejce po książeczkę walutową - w drugiej połowie sierpnia wybieram się na urlop do Bułgarii. Teraz stoję po bilety

człowieka nie zasługuje Jugosłowianin, Bułgar, Węgier. Kiedyś antypolskie nastroje rozpierały Niemcy zachodni i Amerykanów, teraz na Polaków namowili się bratnie nacje i demoludy. My Polacy - białe ptacy. My rzadko nielegalnie handlujemy dewizami, oni tępią nas i szyskanują, obrazają i upokarzają, a do tego okradają z dorobku.

Przy tej okazji ujawnia się kto ochrania nielubianych Polaków, kto troszczy się o to, żeby nie obrażano ich godła na okładce paszportu i kto stoi przy polskich urzędach do ostatniego dinara. Prasa krajowa podkreśla, że czyni to rząd PRL.

To wszystko razem wcale nie nakłania do śmiechu. Już na konferencji prasowej Jerzego Urbana zwrócono uwagę na szowinistyczny ton polskich artykułów o turystyce do krajów komunistycznych. Niestety taki właśnie ma to pisanie wydźwięk. Szerzy niechęć do innych narodów, wmawia Polakom, że oni są najlepsi i najbardziej sprawiedliwi, ale prześladowani przez innych. I tylko przeciw tej fałszywej nauce wolno protestować.

Niezależnie od tego, że turystyka pomiędzy państwami bloku rzeczywiście stoi na głowie i między innymi wymaga uporządkowania relacji kursów walut i urealnienia cen. Tak, tylko nie za cenę wzajemnej niechęci i poczucia, że cały świat sprzyścił się przeciw nam.

Alina Grabowska, RWE
(Tekst drukujemy z małymi skrotami)

wakacje do rodziny. Czekam mnie jeszcze kolejka do kasy walutowej, do której przymierzę się już drugi raz.

Nerwowa atmosfera "podgrzewana" kiepską wentylacją panuje również w oddziale przedsprzedaży na Dworcu Centralnym. Stoją tu ci, którzy jadą do Paryża, Varny czy Swinoujścia. Niezależnie od kierunku jazdy muszą się przyszykować na minimum dwugodzinne czekanie.

MOCZULSKI

16 września, środa, Warszawa. Leszek Moczulski, przewodniczący Konfederacji Polski Niepodległej, został w swym mieszkaniu aresztowany. Zwolniono go po kilku godzinach.

Moczulskiego zabrano na krótko przed rozpoczęciem się konferencji prasowej, na której miał się on wypowiedzieć na temat przypadającej 17 września rocznicy napadów sowieckich na Polskę w 1939 roku oraz w sprawie 200 rocznicy uchwalenia konstytucji Stanów Zjednoczonych.

Korespondenci zachodni podają, że Moczulski należy do grupy polskich działaczy opozycyjnych, którzy mają nadzieję na spotkanie z wiceprezydentem USA Bushem, który ma przybyć z wizytą

Nowa wolność - demonstracje Krymscy Tatarzy, Kazachowie, prawicowa i lewicowa młodzież, Żydzi i antysemita wychodzą na ulicę

Pierwsi rozpoczęli demonstrację pod Kremlm Tatarzy. Na początku lipca, w czasie wizyty prezydenta RFN Richarda von Weizsöckera. Gospodarz Andrej Gromyko wspólnie z szefem KGB utworzyli spieszenie komisję, której zadaniem było wysłuchanie żądań demonstrantów

Dwa tygodnie później, na Placu Czerwonym, zebrały się już setki ludzi, przybyłych z Azji Środkowej, domagających się zezwolenia na powrót do domu, wznosili oni okrzyki "ojczyzna albo śmierć"

Z Krymu, ich ojczyzny, wypędził ich Stalin pod pozorem okazywania przyjaźni Niemcom

Ci, którzy wygnanie przeżyli oraz potomkowie tych którzy już nie żyją, chcą wrócić na Krym. Zostali oni tak jak i narody Kazachstanu przez Stalina deportowani, zrehabilitowano ich w 1967 r. po demonstracji Tatarów na Placu Czerwonym. Niestety nie otrzymali oni pozwolenia na powrót do swoich domów (również Niemcy wysiedleni z nad Wołgi nie otrzymali zezwolenia na powrót). Na Krymie wiele wiosek jest zupełnie pustych

Krymscy Tatarzy protestowali nadal, dochodziło nawet do bijatyki z milicją. W ubiegłym roku, w miejscu ich zesłania toczyły się procesy, a ich rzecznik Mustafa Dzennitow siedział w więzieniu. Został on zwolniony w ubiegłym roku razem z Sacharowem

Wreszcie mogą oni demonstrować, wprowadziła Agencja TASS nazwała to "akcjami ekstremistów", obwiniając znowu kolaborantów i przestępców wojennych, nie określając jednak tego "wyjątkowego przesiedlenia" jako "prawie uzasadnionego"

Milicja, aby chronić przed antydemonstrantami, tych 500 weteranów wojennych, matki z dziećmi i młodzież, zbudowała barykadę z autobusów i ciężarówek. Wielu przyglądających się Rosjan wykrzykiwało "jesteśmy przeciwko wam" i "prowokatorzy". Jedna z Rosjanek oświadczyła, że należałoby ich wszystkich wystrzelać. Tatarzy domagali się spotkania z Gorbaczowem

Zgłaszanie żądań jest próbą pokonania stalinowskiej przeszłości, naprawienia krzywd, które w latach terroru stosowano w stosunku do mniejszości w tym wielonarodowościowym Związku Sowieckim. W grudniu ub. r. w Alma Ata doszło do walk ulicznych, w których były ofiary śmiertelne. Rzekomy przewodnik, 18-letni student Ryskulbakow został skazany na karę śmierci

Prasa informowała także, że w środkowoazjatyckich republikach Turkmeni i Kirgizji miały miejsce nacjonalistyczne wystąpienia, a na uniwersytecie w stolicy Kirgizji - Frunze można było słyszeć nawet "obrazliwe uwagi pod adresem Rosjan"

Po upadku caratu, Tatarzy utworzyli na Krymie swoją własną republikę, którą bolszewicy po swym zwycięstwie przekształcili na republikę sowiecką. Niemcy po zajęciu Krymu w 1941 r. chcieli także ten piękny półwysep uczynić swoim ośrodkiem wypoczynkowym. Planowali oni nawet przesiedlić tam ludzi z południowego Tyrolu, znajdowali oni zresztą wśród Tatarów wielu sympatyków. W czasie demonstracji TASS pisała, że 10 batalionów Tatarów walczyło po stronie Niemców

Stalin skazał wszystkich krymskich Tatarów na wygnanie, łącznie wywieziono do Azji Mniejszej czwartej miliona ludzi, z czego połowa zginęła w czasie transportu

W 1941 r. wywieziono także 15 tys. Łotyszów, z których zginęło 90%. "Grupa

pa Helsińska" dla uczczenia ich pamięci postanowiła w czerwcu zorganizować wiec pod pomnikiem Wolności w Rydze. Wiec został zgłoszony do KGB zgodnie z obowiązującymi przepisami. Miejscowe władze zorganizowały tego dnia w tym miejscu zabawę dla dzieci, która trwała do 7 wieczorem. Po zakończeniu zabawy, tysiące czekających demonstrantów złożyło pod pomnikiem kwiaty i wieniec

Aby rozprężyć demonstrantów milicja wkroczyła około północy, o ile łotewscy milicjanci zachowywali się w miarę poprawnie, to Rosjanie wykrzykiwali, że należy wszystkich Łotyszów wykonać

"Grupa Helsińska" szybko zlikwidowano, część została wcielona do służby wojskowej, kierownik Grantis został aresztowany, a jeden z członków Silaraupos, mimo iż nie jest Żydem wysłany został przez Wiedeń do Izraela

Artykuł 50 sowieckiej konstytucji gwarantuje obywatelom wolność zgromadzeń, demonstracji oraz "pochodów ulicznych" - jeżeli służą one "umacnianiu i rozwojowi socjalistycznego porządku"

Tą nową swobodę sprawdzają nie tylko dyskryminowani nie Rosjanie, lecz także dumni Rosjanie, Żydzi i antysemita

Z plakatami, na których widniały napisy domagające się zezwolenia na wyjazd do Izraela - "powrotu do ojczyzny", weszło w marcu 7-miu Żydów do le-

ningradzkiego komitetu partyjnego, mieszczącego się w Smolnym - głównej kwatery rewolucji październikowej w 1917 r. Nikt ich nie zatrzymywał, natomiast kierownik miejscowego biura paszportowego oświadczył demonstrantom, chcąc zamienić kapitał polityczny na żywą gotówkę, dlatego tego typu historie "w Leningradzie nie znajdują żadnego poparcia"

Nowa swoboda budzi także inne nastroje, kiedy w lutym mała grupka Żydów demonstrowała w Moskwie, napadła na nich banda młodzieży, która przyjechała z przedmieścia Ljubiesz, a milicja się przyglądała nie ingerując

W tym betonowym osiedlu socjalistycznego budownictwa mieszkaniowego, szkoli się młodych ludzi na prywatną służbę patrolową, której zadaniem jest ochrona dyskotek, stacji kolei podziemnej "przed dekadencjami, pozującymi na Zachód elementami"

Ich poczucie porządku dotyczy długowłosych, punków, wielbicieli rocka i ludzi których uważają za Żydów. W czasie takich spotkań bywają ranni, a nawet ofiary śmiertelne. Ci "porządkowi" odziani są w spodnie z naszywanymi kieszeniami, furazerki i czarne skorzane krawaty

Dla starszych konserwatystów powstała w całym kraju inicjatywa obywatelska pod nazwą "Pamięć" mająca za zadanie chronić pomniki przeszłości. Temu

DEMONSTRACJE W MOSKWIE

Demonstracje Tatarów w Moskwie

Demonstracje organizacji "Pamięć" w Moskwie

nym z listów czytelnik napisał, że "oni zupełnie się upili tą demokracją"

"Otwartość, demokracja, Gorbaczow" skandowali Tatarzy Krymscy przed gmachem Komitetu Centralnego Gromyko przyjął 21 przedstawicieli domagających się powrotu do swojej Republiki. Szef państwa stał na stanowisku, że na Krymie nie ma już miejsca, by mogli się tam osiedlić, wygnancy wyliczyli, że po ich powrocie półwysep będzie tak zaludniony, jak np. Belgia

W parku Ismałowskim delegaci utworzyli z tasiemy wszystkim zebranych, rozmowę jaką przeprowadzili z najwyższymi władzami. Zebrali się już tam około 1000 osób. Każdego dnia coraz więcej Tatarów opuszcza na prowincji swoją pracę i jadą do Moskwy. Radzą nad tym, aby przeprowadzić masowy strajk głodowy

Tłum S. CECH

Der Spiegel 7.08.87

KOMUNIKAT

Polska szkoła sobotnia im. Tadeusza Kosciuszki przyjmuje zapisy dzieci od 10-go września. Zajęcia odbywają się w godzinach 9 rano - 12 30 p.p. Szkoła jest bezpłatna. Komitet Rodzicielski zbiera po \$25 00 od rodziny. Suma ta przeznaczona jest w całości na nagrody książkowe dla dzieci, dyplomy, prezenty, napoje i smakołyki, oraz kawę dla rodziców

KOMITET RODZICIELSKI

KOMUNIKAT

KURS PROGRAMOWANIA KOMPUTEROWEGO W JĘZYKU C
Data rozpoczęcia kursu - 26 września 1987 - sobota, godz. 9 30 rano. Okres trwania 10 tygodni (10 sobot). Lokalizacja: Szkoła średnia, 777 Bloor Str. W., pokój 510, koszt 35 dolarów. Rejestracja: Polski Ośrodek Pomocy Emigrantom, tel. 979-9639 lub na miejscu w szkole w dniu rozpoczęcia

PAPIESKI FILM W KANADYJSKIM STUDIO

TRUDNE POCZĄTKI

Mini rozmowa ze STANISŁAWEM SADOWSKIM, Prezesem KPK Okręg Toronto, organizatorem spotkania

G F Czy mógłby pan się przedstawić naszym Czytelnikom?

S S Zrobię to nawet z przyjemnością. Jestem starszym panem. Mam około 70 lat. Byłem lotnikiem, wykształconym w Polsce. Brałem udział w II wojnie światowej w Polsce, a następnie dostałem się przez Bliski Wschód do Francji, brałem udział w walkach we Francji, następnie po kapitulacji Francji przedostałem się do Angli i tam latałem w Dywizjonie 307 "Lwowskich Puchaczy". Mam na koncie 3 zestrzelone samoloty.

G F A po wojnie?

S S Po zdemobilizowaniu wojska polskiego na terenie Angli, z chwilą gdy cofnięto uznanie dla rządu polskiego, zostałem przydzielony do Airforce (RAF). Stamtąd z kolei odkomenderowano mnie specjalnym rozkazem do zajęcia się opieką nad zdemobilizowanymi żołnierzami. Zajmowałem się znajdowaniem dla nich pracy, lokowaniem dzieci w szkołach, znalezieniem locum dla rodzin.

Przygotowywałem ludzi do życia cywilnego. Miałem stanowisko przy National Assistant Board w Anglii. Pracowałem z ludźmi o dużej inicjatywie i inteligencji. Były to osoby zaprawione w służbach dyplomatycznych - przeważnie z byłego MSZ.

G F Czy ówczesnym nowo przybyłym było wtedy ciężko?

S S Cała ta sprawa przejścia do życia w cywilu nie trwała wcale ani tak długo, ani nie była tak przykra. Młodzież poszła do szkół, na studia, kontynuować rozpoczęte nauki. Ludzie z fachowymi zawodami nie spotykali poważnych problemów ze znalezieniem pracy. Miałem to szczęście, że w okresie mojej pracy w resorcie, mogłem już znajdować pracę "białych koflerzyków", zwykle humanistycznym, którzy nie nadawali się do ciężkiej pracy fizycznej. Trwało to do roku 50-tego. Potem wyjechałem do Kanady.

G F Cieszymy się, że mogliśmy poznać Pana bliżej. Zapraszamy na spotkanie pokoleń (patrz komunikat obok).

**PO RAZ PIERWSZY
W TORONTO
ANDRZEJ POMIAN
z Waszyngtonu**

w wieczorze pt

"POETA - WOJNA I WALKA"
o Kamilu Krzysztofie Baczyńskim,

który odbędzie się 4-go października 1987 r. w Domu SPK, 206 Beverley St., o godz. 4-tej po południu. Wstęp \$ 5 00.

Koło Armii Krajowej - Oddział Toronto
SERDECZNIE ZAPRASZA
całą Polonię

ANDRZEJ POMIAN (Bohdan Salacinski) urodził się w 1911 r. w Podolu Kamienieckim. Maturę zdał w roku 1928 w Ostrogu na Wołyniu. W roku 1932 otrzymał dyplom na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, a z dniem 1-go stycznia 1935 r. stopień oficera rezerwy. Do wybuchu wojny był asystentem przy katedrze prawa rzymskiego na Uniwersytecie Warszawskim oraz referendarzem Prokuratury Generalnej. W czasie okupacji niemieckiej wykładał na taj-

nym uniwersytecie w Warszawie oraz służył w Komendzie Głównej Armii Krajowej, pełniąc od jesieni 1943 roku obowiązki szefa Wydziału Propagandy Polskiej i z tego tytułu kierował prasą centralną AK.

Na wiosnę 1944 roku na rozkaz Dowódcy AK gen. Bora Komorowskiego został wysłany do Naczelnych Władz w Londynie w składzie pięciu osobowej delegacji Podziemia, tzw. operacja MOST I. W Londynie służył w Sztabie Naczelnego Wodza w Oddziale VI Krajowym, a na jesieni 1944 r. został odkomenderowany do ministerstwa Informacji i Dokumentacji.

Po wojnie w stopniu podpułkownika funkcyjnego prowadził tajną wojskową operację na Kraj pod rozkazami gen. Bora Komorowskiego, a następnie gen. Kopanskiego.

W roku 1955 wyemigrował do Stanów Zjednoczonych. Od jesieni tego roku, aż po dzień dzisiejszy współpracuje z Rozgłosnią Polską Radia Wolnej Europy i nadal przemawia przez radio do Kraju.

Jest autorem dwóch książek o Powstaniu Warszawskim, współautorem oficjalnej Historii AK (tzw. tomu III) i paru innych publikacji książkowych. Ogłosił około tysiąca artykułów politycznych i historycznych w Anglii, Stanach Zjednoczonych, Ameryce Południowej i w Australii.

W sierpniu tego roku ekipa filmu "Przed sklepem jubilera" realizowała zdjęcia w Montrealu.

Autorem sztuki, na której oparto scenariusz, jest Karol Wojtyła. Obecny papież Jan Paweł II napisał ją pod pseudonimem Andrzej Jawein. Główną rolę gra brytyjski aktor Ben Cross. To on właśnie wcielił się na ekranie w postać polskiego lekarza.

Jest to rola bardzo trudna, głęboko psychologiczna ukazująca stan ducha bohatera - różne fazy wygasania i powrotu uczuć w stosunku do małżonki, którą gra Włoszka Jo Ciampa.

Na planie filmu przebywał obserwator, ksiądz Janusz St. Pasierb. To on właśnie reprezentuje interesy autora Karola Wojtyły. On czuwał nad tym, by w trakcie realizacji filmu nie nastąpiły odstępstwa od scenariusza, co się filmowcom nadal często zdarza.

Sztuka "Przed sklepem jubilera" napisana została, gdy autor był biskupem Krakowa.

Jak dotychczas przetłumaczono ją na 22 języki i wydano w 80 milionach egzemplarzy. Oto jesteśmy świadkami realizacji pierwszego w świecie filmu, którego scenariusz powstał na podstawie sztuki Ojca Świętego.

Przedsięwzięcia tego podjęli się wspólnie Francuzi i kanadyjska spółka filmowa z siedzibą w Toronto.

Zdjęcia poza Montrealem realizowano w Krakowie. Oprócz wspomnianej już pary aktorów grają w nim Burt Lancaster, Olivia Hussey i znany torontowski aktor Jonathan Crombie. Reżyserem filmu jest

Michael Anderson, wprowadzicie urodzony w Wielkiej Brytanii, lecz stale mieszkający w Toronto.

Znany jest jako twórca filmu "The Shoes of the Fisherman", filmu, który zdobył sobie uznanie Watykanu, co niewątpliwie zadecydowało o powierzeniu mu realizacji filmu "Przed sklepem jubilera".

Będzie to film pozornie prosty, lecz całe bogactwo przeżyć bohaterów ukrywa się w symbolice, którą posługuje się autor sztuki.

Oto poznajemy dwie młode pary, które kupują obrączki ślubne. Rola jubilera gra Burt Lancaster.

Jedna z bohatererek wkrótce zostaje wdową. Małżeństwo drugiej pary także nie należy do najszczęśliwszych. Mijają lata, oto już następne pokolenie wchodzi w dorosłe życie. Przypadek, los, czy może właśnie wyroki Boskie zadecydują o tym, że syn jednej z par spod sklepu jubilera zakocha się w córce tej drugiej pary.

Trwałość małżeńska, co uswiadamią sobie rodzice, wzmocniła ich wielką wiarą w Boga i Jego Opatrzność.

Adaptacja sztuki dla potrzeb filmu okazała się sprawą niezwykle trudną. Sztuka Karola Wojtyły zawiera bowiem wiele monologów wewnętrznych, jest to tworzywo bardzo teatralne - statyczne, jakby afillomwe. Poetycko-liryczna medytacja jak to określił ks. Pasierb. To on właśnie z 12 przedstawionych wersji wybrał tę właściwą wizję scenariuszową i obecnie czuwa nad jej rzetelnym przekazem.

(cz)

KONGRES POLONII KANADYJSKIEJ Okręg Toronto

organizuje w dniu 3 października 1987 (sobota), godz. 5 po poł. w Credit Union, 220 Roncesvalles Ave.

SPOTKANIE TRZECH GENERACJI

- emigracji wojennej
- Polaków urodzonych poza krajem
- emigracji posolidarnościowej
REFERATY WYGŁOSZA

● Słowo wstępne Stanisław Sadowski, prezes KPK Okręg Toronto

● Struktura organizacyjna Polonii kanadyjskiej i jej zasoby materialne - mec. Władysław Gertler

● Ekonomiczne trudności emigranta - trudności językowe i patriotyczne związki z krajem - prof. dr Jerzy Korey Krzeczowski

● Trzon moralny - pomoc i troska Kościoła o nowo przybyłych - ks. Kazimierz Krystkowiak

● Polonia i jej działania w oczach nowej emigracji - Marek Kusiba,

● Co nas powinno łączyć? Pokojowa walka o wolność Polski. Rola organizacji polonijnych łącznie z Rządem RP na Wyznaniu - mec. Marek Malicki

● Uwagi uzupełniające: Stanisław Orłowski - prezes ZG KPK

● Rola prasy - Edward Zyman - redaktor naczelny Głosu Polskiego

Spotkanie Trzech Generacji jest próbą nawiązania ścisłych kontaktów zespoleń wysiłków i możliwości całej Polonii kanadyjskiej. W naszym najgłębszym przekonaniu poruszone w czasie jego trwania tematy i problemy winny zainteresować wszystkie grupy polonijne, przedstawicieli duchowieństwa, działaczy społecznych oraz dziennikarzy i naukowców zajmujących się zagadnieniami polonijnymi.

STANISŁAW SADOWSKI
Prezes KPK - Okręg Toronto

256-258

SZTUKA MISTRZA NOWAKOWSKIEGO

Nie załowali ci niechętni, którzy w dniu 15-go sierpnia przybyli na spotkanie z Tadeuszem Nowakowskim, które odbyło się w gmachu SPK w Toronto.

Oto dane nam było usłyszeć ostatniego z wielkich gawędziarzy, bo gawędziarstwo to sztuka wymagająca cech absolutnie specjalnych. Są świetni pisarze, którzy na wieczorach autorskich wypadają blado i nymako. To tylko mistrz Melchior Wankowicz łączył w sobie obie cechy. Świetny pisarz był znakomitym gawędziarzem. Porywał słuchaczy opowieściami o czasach wilenskich, o przeżyciach wojennych, o Monte Cassino, i o wszystkim co przeżył i widział.

Tadeusz Nowakowski nie ustępuje wielkiemu Melowi.

On również posiadał tę umiejętność przekazywania słuchaczom swoich przeżyć i doświadczeń. Jest w jego gawędziach miejsce na sprawy poważne, na żarty, refleksje i dygresje. Wspomnienia mieszają się z teraźniejszością, a wszystko to w nieskazitelną polszczyznę.

U początku drogi twórczej Nowakowskiego stoi praca o Skamandarytach, za którą dyplom-nagrodę podpisali m.in. Wacław Sieroszewski, Leopold Staff, Juliusz Kaden-Bandrowski.

Nie zawiodł ich ten wówczas początku-

jący autor. Osiągnął wiele, a przecież wciąż jest w świetnej formie jako pisarz i jako nieustrudzony reporter. Papieża, z którym odbył wiele podróży zagranicznych, co zaowocowało potem świetnymi książkami o podróżach Jana Pawła II.

Tadeusz Nowakowski w nastroju starej Warszawy - tej przedwojennej wprowadził nas opowiadaniem o czasach, gdy jako młody student zamieszkiwał w pokoiku przy ulicy Żelaznej 12. Czas wojny powrócił w "Macoszku" z tomu "Niestworzone rzeczy".

Oczywiście nie mogło zabraknąć Papieża. Poznałmy Ojca Świętego z tej mało znanej, prywatnej strony. Gdy żartuje, gdy celną ripostą załatwia jakąś nieoczekiwaną sytuację. To jakby jeszcze bardziej zbliża Jana Pawła II. Te mało znane ludzkie szczegóły z życia wielkiego człowieka epoki.

Najwytrwalsi pozostali na tzw. dyskusji, czyli pytaniach, na które autor udzielił odpowiedzi. Zabrakło by dnia i nocy i słuchacze można by jeszcze nie wiem jak długo.

Gawędziarz nad gawędziarza opuścił nas kółko północy.

DAJ MI TĘ NOC czyli TANGO MILONGA dla każdego!

To, co tu poniżej piszę, tego ani nie wymyśliłem ani nie ukradłem. Przeżyłem to wszystko sam przez ponad 30 lat pracy na estradach Polski i zagranicą, jako autor, aktor, reżyser, konferansjer i czort wie kto jeszcze. Nigdy nie bawiłem się w teorie, wyrosłem z praktyki estradowej. Na festiwalach opolskich, sopockich i innych - dostawałem skrętu kiszki słysząc te straszne rżenia na temat, że "zielono mi", a "gesty już wszystkie po wyroku" i cos tam jeszcze. Nie ujmując niczego tzw. "poezji śpiewanej", w produktach owych nie mogłem ani dopatrzeć się poezji, ani dosłuchać się śpiewania. Zresztą bywało to na ogół w takich okresach Gomułki czy Gierka, gdy gospodarka już wybitnie chyliła się ku upadkowi, a pisać o tym nie wolno było. Wtedy zaczynała się zazwyczaj "rutynowa" dyskusja o stanie polskiej piosenki. Były to wspaniałe czasy dla nas, satyryków! Ale nie o tym miałem pisać.

Jurorzy nagradzali owe festiwalowe rżenia licząc się z tym, że w roku następnym nagrodzony autor czy kompozytor sam zasiadłszy w jury - ich z kolei nagrodzi. Był to jeden z godziwszych sposobów zdobywania gotówki, do dziś zresztą stosowany. Dla mnie jednak nie do przyjęcia. I nie z powodów etycznych, o nie! Z powodów estetycznych. Jako juror nie zniosłbym słuchania przez kilka godzin dziennie owego muzycznego rżenia i tekstowego bełkotu. Przyjąłem więc inną zasadę. Gdy mi się kończyła gotówka - pisałem jakiś normalny szlager do tanca jak np. "Cała sala śpiewa z nami" dla Polomskiego i po krzyku: "Forsa się kończyła to ja znowu "Orkiestra dęta dla Kunickiej. A jak esteci wydziewiali za bardzo - to ja im zalotne tango "Przeleć mnie". I tak dalej. Ale nie o tym miałem pisać.

Nie o tym, ale gdzieś blisko. Nie tylko bowiem z racji swych studiów filozoficznych wierny zawsze byłem zasadzie, że "nic co ludzkie nie jest mi obce", ale i z racji uwarunkowań psychicznych, jak również rodzinnych - wyniosłem w życie ludzkie zamilowanie do melodii, do chichotu, do dowcipu i tanca. I dlatego chyłac zawsze czoła przed Wielką Sztuką - nigdy nie dam się omamieć ponurym szarlatanom, którzy używając jej terminów dla zamaskowania swego beztalenciu - chcą nas wpędzić w nudę, smutek i rozpacz. Ludzie! Czy wy wiecie jak trudno jest tworzyć śmiech i radość na scenie? Na scenie, a nie u cioci na imieninach! Czy widzicie, jak tu, w Ameryce, ludzie umiejący tworzyć śmiech, radość, a również i melancholię - stają się bożyszczami? Bo, że również milionerami - tego nie wspomnę, jako że mnie zaraz szlag trafi. Ale nie o tym miałem pisać.

Teśknota za wysmianiem dookólnej głupoty, teśknota za prościutkim tekstem o miłości, teśknota za piosenką, ale taką "na cztery fajery" - to dominuje u polskiej publiczności krajowej. I temu staraliśmy się tam, w kraju sprostać. A że potrzebna jest matka wynalazku - powstała specyficzna forma widowiska zwana w kraju - kabaretonem. "Kabareton" - to zbitka dwóch terminów - "Maraton kabaretowy". Forma ta zrodziła się na festiwalach studenckich w Krakowie, Świnoujściu, a potem przejął ją ruch profesjo-

nalny. Jak to wygląda? Dam przykład z własnego życia.

Jeszcze pół roku temu brałem udział w paru takich kabaretonach. Gralismy w Katowicach, Wrocławiu, Poznaniu, Krakowie, Częstochowie, w gdańskiej Olivii. Konferansjerem takiego kabaretonu jest przeważnie jakiś satyryk, ale może być też i cały kabaret jak np. ELITA. Dobiera się jeszcze ze dwóch takich "humorystów" jak ja. W Gdańsku była z nami Danko Rinn i Kryśka Sienkiewicz. Dobrze jest wziąć gwiazdę piosenki. W tym

dzie na występ przyjdą. A ludzie przyjdą wtedy, gdy będą mieli gwarancję ujrzenia tego - czego pragną. A pragną ostatnio nie śmiedzenia, tylko śmiechu, melodyjności, zabawy i złośliwości. Tak, jak w Ameryce.

Albowiem życie Polonii jest jakby wypadkową życia Polski. Ktoś się może z tym nie zgadzać, ale nie ma na to rady, bo tak już jest odkąd istniała emigracja.

Wie o tym dobrze Krzysztof Zakreta, właściciel firmy "K Z Elektronic" w Chicago, podjąwszy się dwa lata temu sprowadzania artystów estradowych (może potem i innych Zakreta zna dobrze branżę, bo sam w niej przepracował kulkę lat w kraju i za granicą). Chce przynieść krajową sztukę estradową w stanie niezmiennym i nie zubożonym. Jako stary wyjadacz estradowy, Zakreta wie najlepiej, czym dla nas, estradowców, jest dobre nagłosnienie, dobry mikrofon! Wielu panów impresariów niestety o tym podstawowym fakcie zapominało! (Ha! ha! Walnąłem w stoł, ciekawe czyżby nożyce się odezwą!)

Krzysztof Zakreta nie zapomniał. Zaczął działalność od tego, że włączył kilkadziesiąt tysięcy dolarów w najnowszy aparat nagłaśniający i pokazał nie tylko Polonii, ale i Amerykanom, że są w Polsce zespoły, których młodzież polonijna nie musi się wstydzic przed swymi amerykańskimi kolegami. Sam widziałem

nem piosenki. Gdy skończyła, potwornie stremowana czekając na wyrok - Profesor skłonił się szarmancko (a potrafi, o potrafi!) i rzekł mniej więcej w te słowa: "Pani zdała u nas już dawno i to zaocznie, ale nie mogłem sobie odmówić przyjemności posłuchania pani". Ta piosenkarka to ELENi. Nieprawdopodobne połączenie greckiej melodyjności z polskim, romantycznym słowem. Robiąc z nią wywiad zapytałem, czy uważa się za Polkę, czy Greczynkę. Odpowiedziała: "Polacy w Ameryce najlepiej mnie zrozumieją, gdy powiem tak: Moje rodzice są Grekami. Przygarnęła ich Polska w ciężkich dla nich chwilach. I dlatego będę się starała wypiewać swą wdzięczność Polakom, których przygarnęła Ameryka".

Całość tego kabaretonu sprowadzonego przez Zakretę ujmie w karby dyscypliny humorystycznej Kabaret ELITA. Wiem, że Skoczylas będzie cały czas polemizował z Niedzielskim, a rozsądzał ich będzie "zdroworozsądkowo" Janek Kaczmarek. Będzie tak, jak przed laty w programie III radia, w ITR, IMA (mówią Ci cos te nazwy?), a głównie w "60 minut na godzinę".

I będzie grupa BOLTER, wywodząca się w prostej linii z najlepszego nurtu polskiej piosenki estradowej, szlagersowej, dancinowej, tanecznej, czy - jak się to dziś mówi - dyskotekowej. Rozhusta sałę swymi przebojami "Zegnaj, zegnaj" i "Daj mi tę noc".

Czekam więc na nich wszystkich z utęsknieniem, kiedy wreszcie przylecą, a przylecą 22 września. Uściskam, ucałuję, ale - ale ze wzruszenia popłaczę się wtedy dopiero, gdy na koncercie usłyszę:

"Nie mów nic - kapela gra
świat się kręci, a z nim ty!"

bo raptem zaszumi zaplesniały Bałtyk, jak onegdaj w Jastrzębiej Gorze, błysnie latarnia Rozewia, a rozsiała na plaży knajpa "Faleza" zaryczy:

"Daj mi tę noc!"

I to dopiero będzie zabawa! Ale nie o tym miałem pisać.

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

TORONTO 10 października (sobota) -
godz. 20 00

11 października (niedziela) -
godz. 20 00

West Toronto Secondary School Aud.,
330 Lansdowne

Bilety: Solarski Pharmacy - 146 Roncesvalles Ave., "Głos Polski" - 390 Roncesvalles Ave.

Bilety w cenie \$12 i \$15

ST CATHARINES 14 października (środa) -
godz. 20 00

Royal Canadian Legion,
292 Vine St.

KITCHENER 15 października (czwartek) -
godz. 20 00, Polish Legion,

601 Wellington St N.

LONDON 16 października (piątek) -
godz. 20 00, Sala Parafii Matki
Boskiej, 419 Hill St.

Informacje telefoniczne (416) 920-0662

przedstawia
grupe gwiazd polskiej estrady w programie

★ DAJ MI TĘ NOC ★

wystąpi
NAJPOPULARNIEJSZA PIOSENKARKA W POLSCE!!!

oraz grupa
muzyka na
KONSTANTINOS
TZOKAS
ALEXANDER
BIALOUS
PRZEMYSŁAW
PAHL

KABARET ELITA

★ NIC DO STRACENIA ★
★ DAJ MI TĘ NOC ★ WIECEJ SŁOŃCA ★
★ ZEGNAJ BAJI BAJI ★

JAN KACZMAREK
JERZY SKOCZYLAS
LESZEK NIEDZIELSKI
WŁODZIMIERZ PŁASKOTA

GRUPA BIAJĄCA WISZĄCE REKORDY POPULARNOŚCI

BOLTER

JERZY RAJCZYK IWONA MACIEJEWSKA WŁODZIMIERZ WIŃSKI

wypadku była nią Eleni. W Poznaniu dołączyła Olga Lipińska i opowiadała anegdoty o cenzurze. Okazało się, że ma duży talent komiczny, nie tylko reżyserki. Oczywiście, dobiera się do tego dobry zespół muzyczny. Na ogół jest to grupa typu big-band znająca świetnie swój fach. W Gdańsku śpiewał z nami VOX. A w Katowicach gościliśmy w programie Smolenia i grupę BOLTER.

Piszę to wszystko, rzecz jasna, w dużym skrócie, nie wszystkich wymieniam, przedstawiając kolejność zdarzeń. Muszę jednak do tego dodać jeszcze informacje bardzo istotne. Cały ten zespół, łącznie z aparaturą techniczną i ludźmi, którzy ją obsługują - jest wyłącznie (ale to wyłącznie!) na tzw. "własnym rozrachunku", czyli tak, jak w Ameryce. Nie ma tu żadnej dotacji państwowej. I dlatego organizator musi mieć gwarancję, że lu-

nie raz jeden co działo się na występach zespołu KOMBI. Zazdrościłem, nie ukrywam tego, ale jednocześnie myślałem sobie tak:

Czy przypadkiem wśród tej rozhasanej młodzieży polskiej i amerykańskiej nie rośnie jakiś przyszły prezydent Stanów? Nawet nie polskiego pochodzenia, ale pamiętający, że bawił się przy świetnym polskim zespole! Może nawet zapamięta, że spowodował to Krzysztof Zakreta?

Ale nie o tym miałem pisać. Chciałem napisać, że Zakreta konsekwentnie i fachowo realizując swój program - sprowadza kolejną ekipę z Polski. Tych właśnie moich kolegów po fachu z krajowych kabaretonów i to w formie właśnie kabaretowej. Będzie w tej grupie piosenkarka, której na egzaminie estradowym, moją ukochaną pan profesora Bardini, kazał śpiewać wszystkie, przewidziane egzami-

ART DIALOGUE GALLERY
80 Spadina Ave Toronto M5V 2J4
TEL 368 - 3534

LESZEK WYCZÓŁKOWSKI
"JOURNEY"

Czwartek, 17 września do 10 października
1987

● 1 października w klubie The Diamond wystąpi jeden z najbardziej znanych big bandów jazzowych, a jednocześnie najlepszy zespół grający w stylu Free Jazz Sunra and His Arkestra. Godz. 20-ta. Adres 410 Sherbourne St., Toronto, 1 przecznicza na północ od Carlton, tel. 927-9010.

SALWAMI ŚMIECHU SALA
WYBUCHAŁA, ALE...

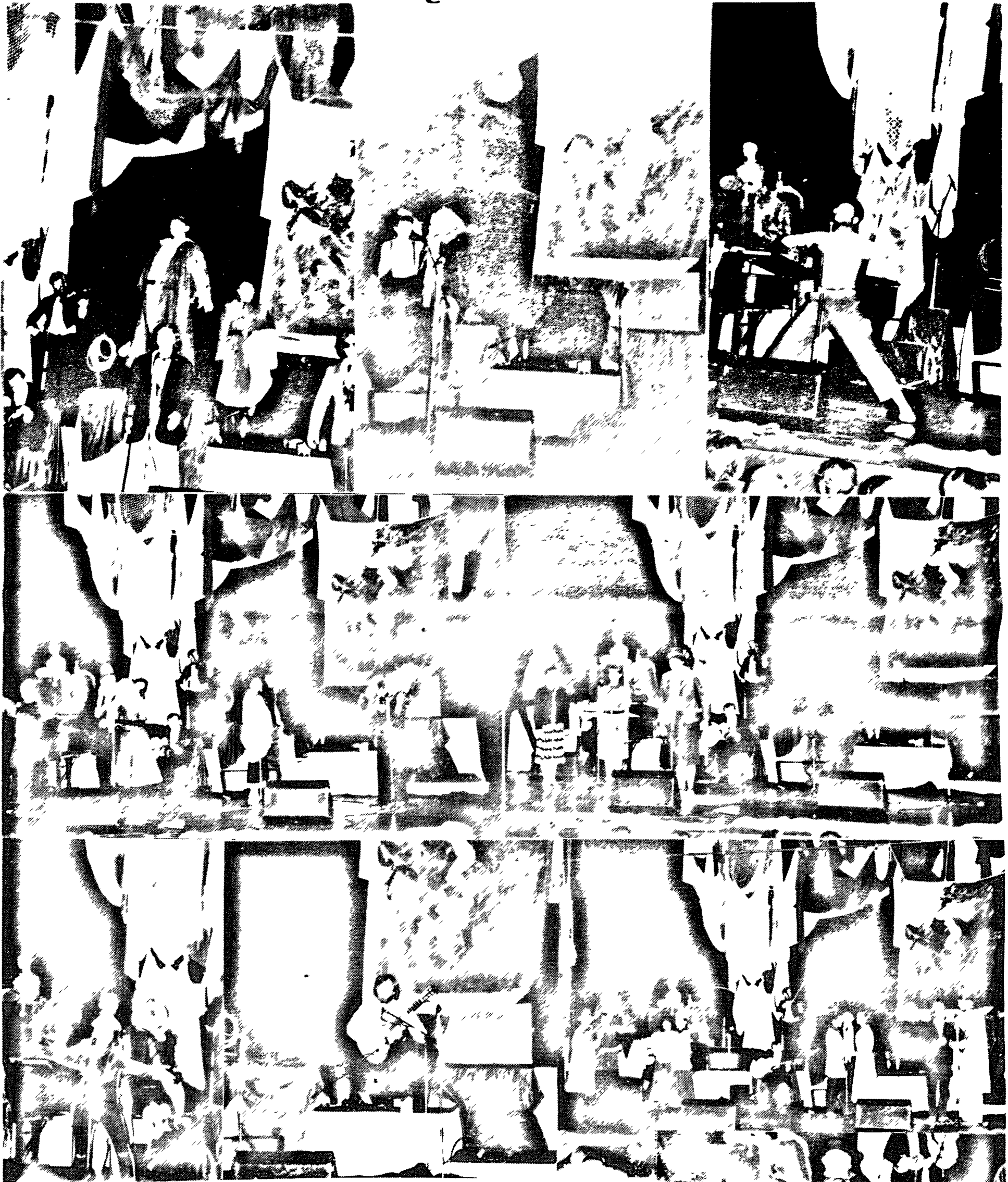
WYJAŚNIENIE

Ja niżej podpisany donoszę z żalem, że dwa nieautoryzowane wywiady poprzedzające występy kabaretu PIWNICA POD BARANAMI nie były w stanie niestety oddać w pełni tego, z czym spotkać się miała ponad dwutysięczna widownia na torontonskich koncertach krakowskiej brygady strasznie finezyjnych przesmiewców.

To trzeba było po prostu zobaczyć Drodzy Państwo

Kierownik wozu transmisyjnego
DAREK BARECKI

KONIEC I BOMBA, A KTO NIE BYŁ TEN TRĄBA

PIWNICA ABSURDU I POEZJI. Na wieść o przyjeździe do Toronto PIWNI CY POD BARANAMI wszyscy YUP PIES (Young Urban Polish Professionals) wpadli w stan podniecenia i tłumnie za pełnili nie tak znów małą salę w nowym Convention Centre. Ale naprawdę było czego posłuchać! Zaczęło się wprawdzie niezbyt obiecująco od wykonanej po ciemku melodeklamacji: kiepska dykcja sprawiła, że nie bardzo było wiadomo o co chodzi. Zaraz jednak nastąpiły jeden po drugim coraz lepsze numery. Magia PIWNI CY polega na tym, że w jej wyko-

naniu abstrakcyjna i nieraz absurdalna poezja staje się oczywista i zrozumiała dla każdego. Absurd i śmieszność natomiast wychodzi jak na dłoni z tekstów, których autorzy nie byli bynajmniej satyrykami, byli przekonani, że piszą rzeczy po ważne i nigdy nie przypuszczali, że artyści Piwnicy udowodnią, że za formalno-urzędową fasadą ich tekstów kryją się śmieszność, absurd i głupota. Autentyczne teksty dekretu o stanie wojennym stają się w wykonaniu artystów PIWNI CY absurdalnymi, ponurymi dowcipami. Inne również autentyczne

teksty, na przykład instrukcja montażu kartonowej kacuszki lub produkcji na piosenka z lat 50-tych o wczasowym pociągu nabierają diametralnie innego znaczenia.

Panie śpiewały w stylu Demarczyk. Naprawdę trudno zdecydować, co się nam najbardziej podobało. W każdym razie widzowie i artyści bawili się doskonale.

Autor Pigulek S. Dubiski

Zdjęcia
FOTO STUDIO BARBARA

CHARAKTERYSTYKA ZNAKÓW ASTROLOGICZNYCH

LESZEK SZUMAN

PANNA

23 sierpnia - 22 września

*Das Wahre ist wirklich -
Das Wirkliche ist wahr
Co rzeczywiste - to prawdziwe
Co prawdziwe - to rzeczywiste*

Georg Hegel, filozof
(ur. w Pannie - 27 8 1770)

W przeciwieństwie do Lwa, który tak sprytnie potrafi rozdzielić - całą pracę na podwładnych, ze dla niego pozostaną tylko czynności nadzorcze, Panna będzie starała się wykonać wszystko sama. Trochę w tym braku zaufania do cudzych kwalifikacji, trochę braku zdolności organizatorskich, a przede wszystkim nadmierna pilność i sumiennosc.

Panna należy do tzw. znaków intelektualnych. Nie stawia ona więc - podobnie jak i Bliźniak - zagadnień seksualnych na pierwszym miejscu. Starych kawalerów spotyka się najczęściej wśród mężczyzn z tego znaku.

Dziewczęta ze znaku Panny nadają się wspaniale na wychowawczynie. Chłodne, rozwazne i opanowane, nigdy nie dadzą się ponieść wybuchowi złości, nigdy nie zdarza się im popełnić błędów wychowawczych. Także należy zaznaczyć, iż dziewczęta z Panny i z Koziorożca mają w sobie najmniej kokieterii z wszystkich 12-tu znaków.

W porównaniu z niektórymi znakami zodiaku, Panna ma skłonności do życia seksualnego raczej umiarkowane. W sprawach matrymonialnych często cechuje ją brak odwagi, zdecydowania, śmiałości. Jeżeli więc kandydat na partnera nie weźmie się energicznie do rzeczy, obojętne czy to będzie mężczyzna lub kobieta, z małżeństwa mogą być nicy. Dopiero po trzydziestce impulsy erotyczne w tym znaku się wzmagają, lecz nie znaczy to, aby trzeźwość i rozsądek przestały dominować.

Panna to wzorowy partner w małżeństwie. Spokojny, zrównowagony, nigdy nie wpada w histerię, wierny, uczciwy towarzysz. Lecz nie należy się spodziewać po niej szalonego miłosnych, zatracania się w namiętności lub bron Boże jakichś głupstw, do których zdolni są zakochani w niektórych innych znakach, na przykład ze Skorpiona.

Baran nie namyslał się, rozetnie węzeł gordyjski jednym cięciem. Byk sprzeda go zbieraczowi osobliwości. Rakowi Bliźnięta będą szeroko dyskutować nad tym, jakby go można było rozwiązać. Rak będzie się z dala nieufnie przyglądał. Lew zleci rozwiązanie węzła podwładnym i przestanie się tym interesować. Panna zaś cierpliwie i starannie węzeł rozsupła.

U Panny występują nieraz kompleksy seksualne, z którymi miewa kłopot. Powodem są zazwyczaj jakieś stłumione pragnienia, które daremnie usiłuje ignorować.

Tak kobiety jak i mężczyźni ze znaku Panny miewają w sobie czasami coś ze starej panny, choćby śmieszna nieraz pedanteria, przesadne zamięłowanie do porządku. Także robienie zgryźliwych uwag to ich cecha.

Dziewczęta z tego znaku są często ładne, lecz ich uroda jest jakby zimna. Może jest to określenie niezupełnie właściwe. W każdym razie jest w nich coś trzeźwego, zbyt rozsądnego, krytycznego. Czasem ma się wrażenie, że wieje od nich pustka i chłód. Celowość w ich postępowaniu, rozwazna kalkulacja, często pesza, mroźna i odstrasza adoratorów o usposobieniu bardziej romantycznym.

Jest chyba zrozumiałe, że ludzie z tego znaku nie są przez wszystkich lubiani. Może dlatego, że nie potrafią być wylewni, że nie ponosi ich temperament, ani inne namiętności, że są opanowani i pełni rezerwy. Nie można się przy nich "ogrzzać", choć nieraz spotyka się wyjątki.

U Panny widzimy także jakby pewną niesmiałość życiową. Ludzie tłumaczą sobie to nieraz jako nieścisłość. Tymczasem wynika ona z zupełnego braku władczych cech, braku zamiaru imponowania komus lub braku chęci sugestywnego oddziaływania na otoczenie.

Mężom ze znaku Panny na ogół trudno dogodzić. Zawsze będzie im się zdawało, że wszystko wiedzą lepiej, że są oszczędniejsi, gospodarniejsi i mniej wymagający niż ich żony. Ich roztrópnosc i praktyczne podejście do życia są dla kobiety bardziej uczuciowej wręcz irytujące. Można przypuszczać, że człowiek,

który wymyślił planowanie, na pewno miał słońce w znaku Panny.

Gdy w domu coś się zepsuje, można być pewnym, że mąż Panny bez niczyjej pomocy naprawi uszkodzenie. Umoralniające kazanie dla niesfornych dzieci wygłasza najlepiej ojciec z tego znaku. Panna jako mąż bardzo lubi, gdy żona zasięga jego rady i opinii. Tę przyjemność można mu zrobić łatwo. Męża Panny trudno owinąć sobie dookoła palca, lecz można na nim polegać.

Żony ze znaku Panny to często nieszczęśliwe istoty. Od rana do nocy "muszą" ciężko pracować, dbając o porządek w domu. Wyraz "muszą" dajemy w cudzysłowie, gdyż z tym musem na dwoje babka wrożyła. Nikt tych panów do niczego specjalnego nie zmusza. Z manią robienia porządków, jak i występującą często pewną oschłością, należy się pogodzić, bo Pani Panna ma wiele innych zalet, może niezbyt błyskotliwych, lecz cennych. Potrafi mężowi służyć dobrą radą, dbać o to, by nikt z domowników nie wydawał niepotrzebnie pieniędzy, jest bezpretensjonalna, nigdy nie robi scen małżeńskich, potrafi się ubrać ładnie i tanio, a gdy w domu ktoś zachoruje, mama Panna będzie świetną pielęgniarką, bez obawy zarażenia się, o co drżą ze strachu panie z Byka i z Lwa.

Pracowitość żony - Panny jest nadzwyczajna. Będzie się zamęczała, nie chwając się, nie wymagając współzucia, nie skarząc się. Dla urozmaicenia będzie może prowadziła skrupulatną kuchenne-domową rachunkowość.

Z dziećmi ze znaku Panny nie ma kłopotów. Są pilne i pracowite. Tu rodzą się również kujony i "kowale", "pierwsi" i "zaufani" uczniowie, chluby klasy i duma nauczycieli. Dzieci te nie zawsze potrafią zdobyć się na koleżeńskie współzucie z rówieśnikami. Z tego powodu czasem bywają nie lubiane wśród kolegów i koleżanek.

W domu chętnie pomagają matce, choć zazwyczaj siedzą całe popołudnie nad książkami, ucząc się pilnie. Dzieci te są zadziwiająco oszczędne i gospodarne. Gdy zaczną dorastać, bywają nieraz przemądrzałe.

Nie pozwalamy dzieciom ze znaku Panny przebywać zbyt wiele w mieszkaniu. Zabierajmy je na spacer, namawiamy je, aby zajmowały się także sportem i przebywały więcej na świeżym powietrzu.

Panna jest nastawiona do życia raczej pesymistycznie i negatywnie. Prawie do wszystkiego w życiu odnosi się z powątpiewaniem i z niedowierzaniem. Może ma przez to mniej rozczarowań?

Panna jest oszczędna, a nieraz i trochę kutwa. Nigdy nie zaciąga długów. Do spekulacji nie nadaje się,

ECHO TYGODNIA, NR 257, 24 - 30 WRZEŚNIA 1987

bo jest zbyt strachliwa. Lubi odkładać grosz do grosza, nawet z drobnych oszczędności potrafi uciąć dużo. Do prowadzenia większych interesów brak Pannie odwagi.

Jakiś stary człowiek umierając powiedział - Żałuję wszystkich głupstw, których w młodości nie popełniłem. Miał on chyba słońce w znaku Panny.

URODZENI W ZNAKU PANNY

Wolfgang Goethe, poeta	28 sierpnia 1749
Juliusz Słowacki, poeta	4 września 1809
Ossowiecki, inż. jasnowidz	6 września 1877
Antoni Dworzak, muzyk, kompozytor	8 września 1841
James Jeane, fizyk, astronom	11 września 1877
Stanisław Lem, lekarz, pisarz	12 września 1921
August Cieszkowski, filozof	14 września 1814
Aleksander Humboldt, podróżnik, przyrod.	14 września 1769
Greta Garbo, aktorka	18 września 1905
Fr. Schaudinn, bakteriolog	19 września 1871

10th Anniversary
Concert

Lechovia

Polish Canadian Folk Dance
Company

**Saturday
October 17, 1987**

Ryerson Theatre
43 Gerrard St. E.
Toronto Ontario 8 00 p.m.

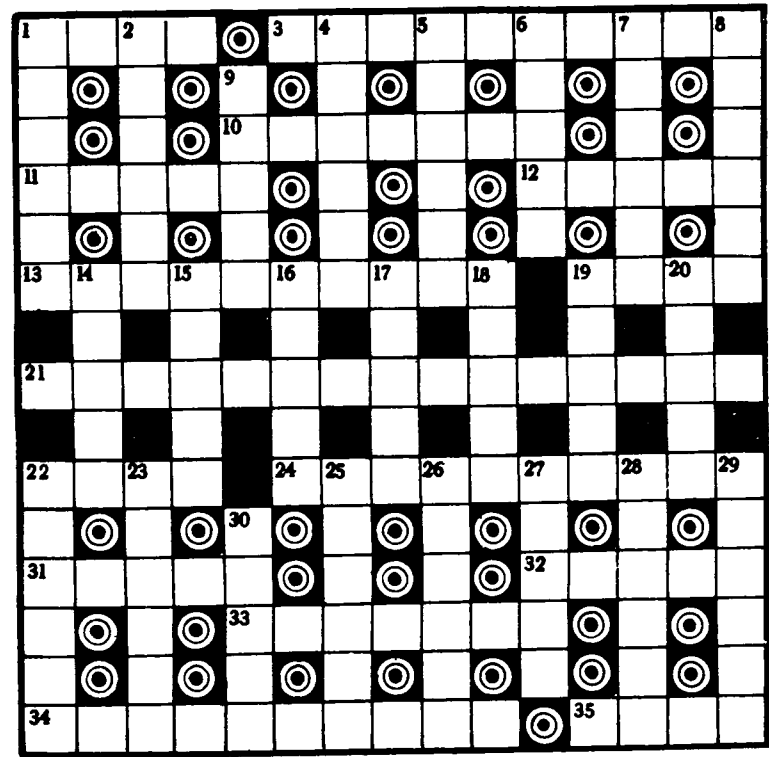
Ticket Prices \$12.00 \$10.00
Visa or Mastercard accepted

Tickets available at:
 Bass Tickets 872 2277 The Pharmacy Shoppe 177 Roncesvalles Ave 536-2116 Ryerson Box Office (Day of performance only) 977 1055

Kodeks myśliwego: Etyka polowania

- Prawdziwy myśliwy szanuje przyrodę, środowisko naturalne i zamieszkującą ją zwierzynę i ptactwo, niezależnie od tego czy jest to zwierzyna i ptactwo łowne, czy nie.
- Prawdziwy myśliwy popiera badania naukowe nad dzikim ptactwem i zwierzyną, opiekuje się nią, oraz pilnuje przestrzegania wszelkich praw które jej dotyczą.
- Prawdziwy myśliwy jest wprawiony w posługiwaniu się sprzętem łowieckim oraz zna jego właściwości i możliwości (np. sztucera, dubeltówki, łuku, itd).
- Prawdziwy myśliwy nie ocenia jak udane było polowanie na podstawie ilości ubitych sztuk. O tym, jak udane było polowanie, decyduje jakość przeżycia łowieckiego.
- Prawdziwy myśliwy posługuje się bronią palną w sprawny i bezpieczny sposób, poluje i ściga zwierzynę z zachowaniem zasad fair play, oraz zawsze przestrzega okresów ochronnych i wszystkich innych odnoszących regulacji.
- Prawdziwy myśliwy nie poluje na terenach stanowiących prywatną, cudzą własność.
- Prawdziwy myśliwy przestrzega wszystkich praw.

Krzyżówka własna
do niczego niepodobna

POZIOMO

- 1 Część tułowia
- 3 Pozycja w hierarchii zawodowej
- 10 Pochyła sciana nasypu ziemnego
- 11 Biedak
- 12 Wirnik
- 13 Drobný dodatek do stroju kobiecego
- 19 Legendarny założyciel Krakowa
- 21 Stan zapamiętania się w gniewie
- 22 Wcięcie w pasie
- 24 Przysiąkanie wodą
- 31 Ogłoszenie prasowe
- 32 Stadium rozwoju wielu zwierząt
- 33 Mały otwór w ścianie
- 34 Spadkodawczyni
- 35 Część twarzy

PIONOWO

- 1 Sukces wybitne osiągnięcie
- 2 Reperacja odnowienie
- 4 Największy stan w USA

- 5 Rog węgiel
- 6 Ufnosc
- 7 Bluza z welny
- 8 Niedopalek
- 9 Upartie zwierzę
- 14 Adorator
- 15 Jon o ładunku ujemnym
- 16 Tworca dzieła
- 17 Scięty pęd drzewa posadzony w celu rozmnożenia
- 18 Ptak z rodziny krukowatych
- 19 Tkanina załobna
- 20 Dowód prawniczy
- 22 Regulamin organizacyjny
- 23 Przesadnie dba o swój wygląd i nad-skakuje kobietom
- 25 Kołko lancucha
- 26 Służby do mielenia
- 27 Barwa
- 28 Skłonny do rozdraszania
- 29 Szklivo zdobnicze
- 30 Istota

Jesli komus z nas będąc ostatnio w Polsce udało się w jakiś sposób zdobyć bilet na występy VIOLETTY VILLAS musiał być bardzo szczęśliwy. Po ponad dziesięcioletniej przerwie w czasie której artystka śpiewała tylko w kościołach będąc sama poł roku w zakonie Violetta znowu powróciła na scenę. Różne są artystyczne powroty po latach rozstania się z publicznością ten jest niezwykle emocjonalny i uczuciowy.

Jest faktem iż nikt dotychczas z polskich piosenek nie potrafił mieć tak bezpośredniego i gorącego kontaktu z publicznością jak ma Violetta Villas. To też nie dziwne iż każdy jej koncert jest artystycznym przeżyciem kończącym się przy otwartej kurtynie brawami na stojąco częstym śpiewaniem dla artystki sto lat i dziesiątkami kwiatów.

Czego podobnego w Polsce po wojnie jeszcze nie notowano. Violetta Villas dysponuje najpiękniejszym i największym (cztery oktawy) głosem w historii polskiej estrady. Jej indywidualizm interpretacji w oparciu o skalę głosu sprawia iż publiczność jest zdobyta przez nią w całości od pierwszej do ostatniej chwili koncertu. Dzisiaj po latach bojkotu artystki przez polskie środki masowego przekazu Violetta powróciła nie tylko na wielkiej fali ale jest jeszcze bardziej dojrzała niż kiedykolwiek przedtem.

Pisane złośliwie w przeszłości artykuły jak i roz-siewane bezpodstawnie ploteczki nie zmieniły w niczym prawdziwej miłości publiczności do artystki. Violetta odwzajemnia tą miłość tym co jak sama mówi ma zesłanie od Boga głosem i sercem.

Jej ogromna wiara i religijność sprawia iż miłość płynąca od samego serca wypiewana tym wspaniałym niezwykłym głosem ma tak ogromne gorące odzwierciedlenie ze strony publiczności.

Ci co o mnie pisali: co chcieli i jak chcieli niech wie dążą raz na zawsze iż ja nie urodziłam się aby być profesorem i pięknie przemawiać i pięknie odpowiadać na pytania ja tego nigdy nie potrafię. Pan Bog dał mi głos i ja potrafię tylko śpiewać — tak mnie odbiera moja publiczność i ja kocham ją za to z całego serca.

Za kilka dni po długich latach nieobecności znowu będziemy mieli okazję oklaskiwać Violettę Villas która na swoje amerykańskie i kanadyjskie występy przyjeżdża z nowym repertuarem w przepięknych strojach w towarzystwie 12 osobowego zespołu artystów radia TV i teatru.

Jej amerykańskie występy rozpoczynają wielkie światowe tournée artystki do Brazylii Argentyny Australii Japonii. Rozpocznie je artystka od występów w Nowym Jorku na tak sławnych scenach jak 13 września TOWN HALL THEATRE i 14 września koncertem galowym w słynnym CARNegie HALL.

VIOLETTA VILLAS urodziła się w Belgii w miejscowości LIGE. Do Polski przyjechała jako kilkunastoletnie dziecko. Śpiewać zaczęła mając 16 lat. Śpiewa w szesciu językach. Nagrała dziesiątki płyt i taśm. Jej największym sukcesem w dotychczasowej karierze były występy jako pierwszej gwiazdy w Casino De Paris w Las Vegas w Dunes Hotel oraz Grand Prix na międzynarodowym festiwalu w Paryżu nie wspominając już o bardzo wielu nagrodach na różnych festiwalach w wielu krajach świata.

Nr 256

Rozwiązanie krzyżówki

Poziomo szpicel ciastkarz elegant odgrom-nik lunatyk autokrata kamrat dieta Dodona markizeta drzazga kprostwo tyrania trojaczki kwateła

Pionowo ochota jazgot stroik parnia szekla plemnia czarter lotokot ucho okno ruda trema kask mecz agat dodatek dozorca nizanie makata rapsod iloraz entaza agonja

PO WIELKICH LATACH OCZEKIWANIA
NAJWIĘKSZA POLSKA PIOSENKARKA -
PIERWSZA GWIAZDA
CASINO DE PARIS W LAS VEGAS,
ZDOBYWCZYNI GRAND PRIX
NA MIĘDZYNARODOWYM FESTIWALU
W PARYŻU, SŁYNNA

VIOLETTA
VILLAS

ZNÓW ZASPIEWA DLA NAS
WRAZ ZE SWOIM ZESPOŁEM
TANEŹNO-MUZYCZNYM,
w składzie

VIOLETTA VILLAS
NINA GOCLAWSKA
ZOFIA CZERVINSKA
ANNA BARCZEWSKA
MONIKA BORYS
ZDZISŁAWA SPECHT
JERZY WEINERT
CZESŁAW MAJEWSKI
JAN GOTHEL
MAREK KLIMCZUK
ZDZISŁAW NOWICKI
DARIUSZ MUSIAŁOWSKI

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

ST CATHARINES, ONT czwartek 1-go października
godz 8 wiecz , sala Polish-Canadian Legion, 292 Vine
St North

TORONTO, ONT piątek 2 października, godz 8 00
wiecz oraz niedziela 4 października godz 2 30 po poł i
6 wiecz West Toronto School Aud 330 Lansdowne
Ave

Przedprzedaż biletów Solarski Pharmacy, 149 Ron-
cesvalles Ave , tel 536-5452
Informacja oraz zamówienia tel W Kopowska,
tel 259-0649

HAMILTON, ONT sobota 3 października, godz 8-00
wiecz , sala Scott Park HS Auditorium, 1099 King St E
Przedprzedaż biletów p Kopys, 725 Barton St E
Informacja p Zator, tel 547-7748

OSHAWA, ONT wtorek 6 października, godz 8 00
wiecz , Polish Veterans Hall, 1551 Stevenson Rd

256-257

TANIO I Z GWARANCJĄ

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL

KONTA WALUTOWE - BONY
PACZKI Z OWOCAMI LEKARSTWA
SAMOCHODY

PACZKI
DO
POLSKI

Juz od 5 lat

zapewniamy swoim Klientom pewny
i odpowiedzialny serwis wysyłkowy
na paczki morskie i lotnicze do
Polski i innych państw świata

BONUS!

Przy każdym zakupie biletu lotni
czego w naszym biurze Klient
może wysłać bezpłatnie paczkę
morską o wadze do 10 kg

BIURO PODRÓŻY

Tel (416) 532-3042

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES
331 Roncesvalles Ave ,
Toronto, Ont , M6R 2M8

Przeloty czarterowe i indywidualne do Polski, Europy i
innych krajów świata. Tanie ubezpieczenia i zaproszenia
dla wizytatorów z Polski

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD

205 Saint Marks przy Jane i Baby Po nt - 4-sypialniowy dom z
garażem, piękny ogród - nad RAVINE - cena \$ 185 000

4261 Camaro Ct - w pobliżu Parafii p w Sw. Maksymilian i
Kolbe, dom jednorodzinny 6-letni 4 sypialnie - \$239 000

29 Ellis Park Rd - Bloor i High Park - unikalny widok na Gre-
nadier Pond - Luksusowa rezydencja 4 łazienki 3 kominki
\$579,00

37 Bonnyview Dr - przy Prince Edward Dr i Berrv Rd - duży,
4-sypialniowy, na wielkiej parceli, wykończona piwnica -
\$249 000

1553-55-57 Bloor St W - 3 domy, łącznie 70 stop, "Frontage",
cena 1,195,000

14 Constance St , k Roncesvalles - 4 sypialnie, podwojny garaż,
cena 249 tys

48 30th St k Lakeshore, 5-letnia rezydencja, piękny ogród,
tylko 229 tys

Tel. 766-4088

(24 hrs.)

ZYGMUNT
PRZETAKIEWICZ

MARGOR
ELECTRIC

RESIDENTIAL
COMMERCIAL
INDUSTRIAL

- Zakładanie nowych renowa-
cja instalacji elektrycznych
- Montaż, naprawa urządzeń
elektrycznych oraz
elektrycznych

MAREK
TEL 239 - 0868

METROLIC E 184

RENEWAL

Construction and Renovation

Instalacje elektryczne renowacje łazienek
kuchni wykładziny kafelki wykarczanie
piwnic Bezpłatna wycena

TEL 249 5212 lub 742-1302

ODZYSKANE WŁOSY!

W 100% gwarantuję w ciągu 2 miesięcy

Prawdziwe włosy z którymi możesz spać
pływać ćwiczyć kąpać się odzyskasz kon-
taktując się z mówiącym po polsku JANUSZEM

TEL biuro 925 - 5596, dom 533 - 5577

Ceny niższe niż podejrzewasz
Metoda niechirurgiczna od \$ 1300 do 2000
Metoda mikrochirurgiczna od \$ 3 tys do 13 tys
Brozurę można otrzymać wysyłając kupon

Name _____
Address _____
City _____
Postal Code _____
Phone _____

The GENTRY
1230A YONGE
TORONTO
M4T 1W3

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Niespokojne sny

Pisałem już o sukcesach finansowych firm komputerowych i ogromnych dochodach ich właścicieli i dyrektorów. Wielu z nas chciało by pewnie znaleźć się w ich roli. Nie wszyscy zdają sobie może z tego sprawę, że firmy komputerowe wiodą prym wśród kolosów finansowych. Ciekawe ilu z posród nas potrafi uszeregować następujące firmy pod względem ich wartości finansowej: AT&T, Bank America, Boeing, Coca-Cola, Digital Equipment, General Motors, General Electric, Hewlett Packard, IBM, McDonald's, Texaco.

Same znane firmy, choć niektóre, te komputerowe może nieco mniej. Która z nich jest na pierwszym miejscu? Texaco, General Motors? Wcale nie. Na pierwszym miejscu znajduje się firma IBM, której wartość szacuje się na \$90 miliardów. Olbrzym General Motors warty jest 4 razy mniej, bo tylko \$24 miliardy. Komputerowa firma Digital Equipment plasuje się zaraz za General Motors z wartością \$22 miliardy. Pewnie już w przyszłym roku kolejność ta ulegnie zmianie, gdyż wartość Digital wzrosła w zeszłym roku o 20% i dochody o 115%, kiedy wartość General Motors wzrosła tylko o 7%, a dochody zmalały o 26%. Komputerowa firma Hewlett Packard jest półtora razy większa od Texaco, a AT&T (telekomunikacja i komputery) warte jest tyle co razem wzięta Coca-Cola i Boeing. Ilustruje to poniższa tabela.

Jakże miło zatem być takim prezydentem IBM, GENERAL MOTORS, czy też Digital Equipment Corporation. Nie zawsze. Pisałem już o kłopotach firmy IBM, której profit zmniejszył się w zeszłym roku o 27% i mimo, że nikt nie wini jej prezydenta (chief executive) J. Akers'a o to najgorsze w historii firmy potknięcie (jest prezydentem zaledwie od dwóch lat) to pewnie nie często kładzie się on spać z całkowitym spokojem. Wyciągnięcie IBM z obecnej sytuacji nie jest zadaniem łat-

wym. Wprowadzenie na rynek systemu mikrokomputerowego PS/2 i komputera 9370 nie gwarantuje dużej poprawy. Eksperci przewidują, że w bieżącym roku dochód wzrośnie tylko o 10% co i tak zostawi firmę IBM z dochodem o 17% mniejszym niż w roku 1985.

Nie spać też pewnie spokojnie prezydent banku Bank of America Tom Clausen. Wrócił on na to stanowisko w zeszłym październiku po 5 latach pracy w World Bank walcząc z potencjalnym 5-miliardowymi pożyczkami "nie dościągnięcia". Część z tych pożyczek podpisał on sam w latach siedemdziesiątych. W samym 1986 roku Bank of America zanotował 512 mln strat. A w powietrzu

wisi jeszcze groźba nie spłacenia 2,7 miliarda dolarów przez Brazylię.

Prezydent General Motors Roger Smith martwi się pewnie przed zasnięciem jak sobie poradzić ze spadkiem dochodów firmy, który wyniósł 26% w 1986 roku. Mając na karku związki zawodowe, zdecydował się na zmniejszenie o 25% swojej kadry kierowniczej. Krytycy twierdzą jednak, że ani to, ani nowy sportowy model Chevroletu'u Beretta nie zahamują trendu zmniejszania się udziału GM w rynku USA.

Ciekawe też co sni się prezydentowi komputerowej firmy Wang panu F. Wang'owi, którego firma o wartości 2,6 miliarda dolarów zanotowała straty \$86 mln w 1986 r., co jest zjawiskiem rzadkim wśród potentatów komputerowych (przykładowo dochody firmy IBM spadły znacznie, ale nie poniosła ona strat, wręcz przeciwnie zarobiła ona w 1986 r. \$4789 mln). Wygląda na to, że WANG chyli się ku upadkowi, choć prezydent odgrza się, że w tym roku wszystko się zmieni.

Nawet nasz dobry znajomy Steve Jobs ma o czym myśleć przed zasnięciem. Twórca firmy APPLE, opuścił ją z hukiem 2 lata temu i założył firmę Next Inc. Ściągnął do niej trochę pracowników z Apple, zainwestował \$12 milionów ze swoich pieniędzy w firmę Next Inc. i dodatkowo udało

mu się namówić na dołożenie \$20 milionów przez komputerowego miliardera z Teksasu niejakiego H. Rossa Jobsa ogłosił, że wyprodukuje komputer w cenie pomiędzy 3 i 4 tys. dolarów, który będzie tak wydajny i elastyczny, że stosować się go będzie absolutnie do wszystkiego, począwszy od symulowania eksperymentów chemicznych i skończywszy na nauce historii.

Na razie jednak komputera tego nie ma i niektórzy twierdzą, że cały plan ulega opóźnieniu dzięki technicznym problemom, jakie napotkali fachowcy z Apple przy realizacji tak ambitnego zadania.

I czy ktoś chce jeszcze zostać prezydentem IBM?

EKSPANSJA ECHA NA ZACHÓD

2 nowe punkty sprzedaży Echa w Mississauga. Od nr 255 dostarczamy Echo do Scarborough Fair na plaży przy Miracle na ulicy Mississauga Valley. Plaza położona jest w pobliżu bloków Kaneff, które zamieszkuje wiele polskich rodzin. Sklep czynny jest 7 dni w tygodniu, całą noc.

Otworzyliśmy również punkt sprzedaży Echa w Centrum Handlowym Mississauga na eleganckim pasażu Square One.

"BERNHARD'S GOURMET"
Square One Shopping Centre Mississauga

Tel 270-9718

Sklep poleca również europejskie gazety, znakomite wędliny i poszukiwane produkty importowane.

Nowy punkt sprzedaży Echa Tygodnia w północno-zachodnim Toronto.

Od ubiegłego miesiąca Echo Tygodnia dostarczane jest do włoskiej piekarni w pobliżu rogu Eglinton i Scarlett.

FIRMA	Wartość w mld \$	Pozycja w USA
IBM	90	1
GENERAL ELECTRIC	49	3
AT&T	26	5
GENERAL MOTORS	25	6
DIGITAL EQUIPMENT	22	8
COCA-COLA	18	16
HEWLETT PACKARD	16	24
MCDONALD'S	10	43
TEXACO	8,5	50
BOEING	8,2	54
BANK AMERICA	1,9	312

Ostatni odcinek TF opisywał logikę założenia Mutual Funds (MF), a więc metodę zarządzania pieniędzmi drobnego inwestora. Ten system inwestowania charakteryzuje profesjonalne zarządzanie inwestycją (Investment Management), administracja planu, zdywersyfikowanie inwestycyjne (Diversification), brak definicji terminu inwestycji (High Liquidity), kontrola weryfikacyjna (Audit) oraz otrzymywanie raportów podatkowych. Dzisiaj spróbuję rozszerzyć ten temat.

MUTUAL FUNDS

(2)

Jak z powyższego podsumowania wynika, Mutual Funds wyglądają "z daleka" podobnie do banku, gdyż Kowalski przynosząc pieniądze do banku oczekuje podobnego serwisu jak ten opisany powyżej. Różnice są jednak istotne. Po pierwsze, bank gwarantuje wypłatę każdego wpłaconego dolara przy wysokości konta do \$60 tysięcy. Jeżeli więc masz więcej niż \$60,000 i trzymasz te pieniądze w banku (???) podziel swoje konto na oddzielne by CDIC mogło ci wypłacić w przypadku niewypłacalności twojej instytucji finansowej.

Po drugie, bank gwarantuje wypłatę określonych odsetek, ale nie gwarantuje ich wysokości. Chyba, że jest to depozyt terminowy. Pytanie zachodzi - dlaczego bank może pozwolić sobie na zagwarantowanie Interest'u, zresztą dość niskiego (rzędu 6%)? Otóż dlatego, że bank pożyczając swoje pieniądze otrzymując jako zwrot ok. 10-20%. Tak więc nawet przy najgorszych układach rynkowych jest on w stanie zapłacić Kowalskiemu owe 6%,

zapłacić za Management i obsługę (OVERHEAD) i jeszcze mu trochę zostanie by wybudować sobie "dom ze złota" jako i te widziane w Downtown w Toronto. Praktycznie więc, trzymając pieniądze w banku Stach pożyczka mu swoje oszczędności na 6%. Gdyby jednakże Stach przyjdzie pożyczyć od banku - policzą mu ok. 12-13% - no i gdzie tu sprawiedliwość? Otóż system ten zdaje doskonale egzamin dla klienta, gdy owi klient trzyma np. na swoim koncie czekowym niewielką rezerwę pieniężną. Inaczej ma się sprawa, gdy ktoś trzyma owe \$60 tys. w banku. Zwrot owych pieniędzy ma gwarantowany, ale, jak już pisałem wcześniej, ma także gwarantowaną stratę (inflacja + podatki). Mutual Funds nie gwarantują określonego zwrotu czy aprecjacji włożonego kapitału, jednakże, jak historia wskazuje, ten zwrot nie jest taki zły. Bank starając się pozyskać klientów (a każdy z nich to czyni) powiada - "my gwarantujemy ci zwrot". Sami jednakże nie boją się "niepewnych", nie gwarantowanych inwestycji przynoszących oczywiście spore zyski. Tak więc Kowalski, trzymając swoje pieniądze w Mutual Funds, pomija tzw. Middlemana, czyli ciało stojące między nim a bezpośrednią inwestycją. No dobrze, zapyta ktoś, ale przecież zarząd określonej fundacji nie pracuje za darmo. Oczywiście tak i liczą oni sobie 9% (max) tzw. ACQUISITION FEE oraz 1-2% Management Charge. Co to znaczy? Otóż jeżeli Kowalski wpłaci \$1000 do MF, kupując jej Shares to jego inwestycja netto wynosi \$910 i od tej wartości rozpoczyna się akumulacja. Mało tego, na końcu roku dostanie on raport, że wzrost wartości jego inwestycji (np. Capital Gain + Dividends + Interest) wyniósł np. 18%. Oznacza to, że faktycznie, zarobił

TERMINOLOGIA FINANSÓW INWESTYCJE

(WYTNIJ I ZACHOWAJ)

STEVE DEREN
Tel 690-4203

on 20%, lecz 2% potrącono mu jako koszty zarządzania.

Ktoś podchodzący do zagadnienia emocjonalnie rzecz może, że to się w ogóle nie opłaca i ma on zupełną rację, gdy ma on zamiar trzymać swoje pieniądze przez 6 miesięcy lub rok. Inaczej to będzie jednak wyglądać, gdy odkłada on pieniądze na 5 lat lub na emeryturę (RRSP lub nie) mając obecnie 30 lat. Policzmy to tak: Kowalski odłożył jednorazowo \$10,000 w banku i \$10,000 w MF. Licząc 10% bankowy Interest (długi termin), po 10 latach będzie on miał \$25,940, przy czym, ponieważ Interest liczy się jako dochód klienta, znaczną część z tego "nadgryzą" podatki.

Założmy dalej, że MF zarobią średnio 17% przez owe 10 lat i 2% zostanie "zjedzone" przez 2%-owy Management Charge, więc zwrot realny wyniesie 15% od \$9100. Tak więc po 10 latach, w tym przypadku Kowalski będzie miał \$36,818. Pamiętać jednak należy, że aprecjacja kapitału spowodowana jest głównie poprzez Capital Gain (wzrost wartości Shares), co nie jest opodatkowane do wysokości \$100,000 (wg przepisów na dziś), w dalszej kolejności są to reinwestowane dywidendy (opodatkowane "lżej" niż normalny dochód) oraz zwykłe małe procent stanowią odsetki - opodatkowane w całości.

Gdy Stach odkładał będzie na emeryturę przez 35 lat, to przy powyższych za-

łożeniach, kolejno w banku będzie miał on \$281,020 mocno nadszarpnięte przez podatki, zaś w MF \$1,211,900 przy znacznie niższym wskaźniku opodatkowania. Oczywiście w obu przypadkach inflacja zrobi swoje.

Czy Kowalski musi mieć, jak w przykładzie powyższym, \$10,000 żeby rozpocząć inwestowanie? Otóż cała rzecz w tym, że nie Kowalski może założyć tzw. CONTRACTUAL PLAN, gdzie odkłada on \$25 lub \$50 na miesiąc. Tego typu inwestowanie (zwane "DOLLAR COST AVERAGING") ma jeszcze inne zalety, które opiszę szczegółowiej w przyszłości, natomiast wspomnę tu tylko, że Kowalski kupuje Shares swojej MF w "dobrych i złych" czasach zawsze za tę samą kwotę - np. \$50. Jeżeli wartość Shares zwyknie rośnie ich wartość, jeżeli maleje - owe \$50 kupuje więcej Shares i Kowalski zaciera ręce, choć rynek ma kryzysowy okres. Dalej, czy wszystkie fundacje jednakowo liczą 9% Acquisition i 2% Management? Oczywiście nie. Niektóre z nich reklamują się jako NO-LOAD FUND (owe 9% Acquisition zwane jest FRONT-END LOAD), ale ponieważ dzieciśka Management takiej fundacji, podobnie jak i wszystkie inne wolają jesc, więc nie chcą oni pracować za darmo. Dokładają więc oni wyższe Management Fee np. 2-5% rocznie. Ponieważ Management Charge liczony jest od tzw. NAV (Net Asset

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

Redaguje ALEKSANDER PIEKARSKI

GROCH Z KAPUSTĄ

Ogłoszenie z miesięcznika INCOME OPPORTUNITIES wydanie październikowe z bieżącego roku. Podajemy w tłumaczeniu polskim

"Wstydziś się swojej angielszczyzny? Teraz możesz łatwo i szybko opanować dobrze angielski. Za pomocą nowej metody C I przestaniesz robić błędy w angielskim, powiększysz zasób słownictwa, będziesz szybciej czytać, nauczysz się mówić i pisać tak jak absolwent pomaturalnej uczelni (college). Zabiera to tylko 15 minut czasu dziennie w Twym własnym domu. Niskie koszty! Napisz jeszcze dzisiaj by otrzymać bezpłatnie bliźsze informacje"

Ostatnie zdanie jest wolnym tłumaczeniem. Oto oryginał: WRITE TODAY FOR FREE BOOKLET. Dalej adres ogłoszeniodawcy: Don Bolander, Career Institute, Dept. 102-107, 423 Cardinal Drive, Little Falls, N.J. 0724, USA. Nic, tylko łapać za długopis, kopertę i znaczek za 42 centy.

To należy pamiętać

Polskie słowo *detal* ma dwa znaczenia. 1 Szczegół, drobiazg. Odpowiada temu angielskie *detail*. 2 W handlu *detail* wiąże się z pojęciem kupna-sprzedaży detalicznej to znaczy w małych ilościach bezpośrednio konsumentowi. W tym znaczeniu po angielsku nie można użyć słowa *detail*. Sprzedawstwo detaliczne, to po angielsku *retail*.

Polskie *hurt* oznacza w handlu kupno-sprzedaż w dużych ilościach przeważnie nie bezpośrednio konsumentowi, lecz przetworcy lub kupcowi detalicznie dla dalszej odsprzedaży. Nie wolno "zgadywać", że to niepolskie słowo musi tak samo brzmieć po angielsku. Polskie *hurt*, to angielskie *wholesale*.

Po angielsku *hurt* to rana, skaleczenie, szkoda, ujmą a jako czasownik znaczy skaleczyć, zadawać komuś ból, szkodzić komus, etc.

To trzeba zaprenumerować! To warto zamówić!

The Ontario Times

THE ONTARIO TIMES is a newspaper for people who are learning to read English. It is designed to help people develop reading skills and to become more familiar with life in Ontario and Canada.

There are three levels of difficulty in the newspaper. The one-star (*) articles are the easiest, and the three-star (***) articles are the most difficult.

THE ONTARIO TIMES is available and distributed free throughout Ontario. It is published in co-operation with the Federal Department of the Secretary of State, by the Ontario Ministry of Citizenship and Culture.

To order the **ONTARIO TIMES**, call collect (416) 965-9919.

Newcomer News has a new name! The new name is **The Ontario Times**.

We changed the name because not all our readers are newcomers. For example, some readers are English-speakers who are learning to read. Some are Native People or Franco-Ontarians who are learning English. Other readers are immigrants who have been in Canada for a long time.

The Ontario Times will still have a lot of helpful information for newcomers. And it will still be written in easy-to-read English.

The Ontario Times will be published once a month, from September 1 to May 1. We hope you will enjoy it.

PIELĘGNOWANIE STARYCH, POLSKICH TRADYCJI "JACEK" METAL ART

WYKONUJE RĘCZNIE NA METALU złoto, srebro, brąz, miedź, złocona i srebrzona cyna wg. starych technologii (praktyka na Jasnej Górze).

kopie zabytkowych przedmiotów jak np. orderów, broni, herbów, rodów, kapliczek, podłóg, różnic, kapliczek, rzygaczy, w tym: Konfederatów Barskich, świeczników, lampy itp. (oraz konserwacja).

miniatury, przedmiotów i współczesne obrazy (oraz konserwacja), grawerowanie, biżuteria artystyczna.

TEL (416) 635 7893
2755 Jane St. #1010 Toronto, Ontario M3N 2H6

257

GDZIE SIĘ ECHO ROZERWAĆ ZAMIERZA, CZEGO I PAŃSTWU ŻYCZY

MUZYKA

● 23, 26 i 29-ego września The Canadian Opera Company, O'Keefe Centre, 7 Front St. E. wystawia operę Wagnera - "Tristan und Isolde". Ceny biletów od \$16 do \$65.

● 24-ego września w Massey Hall o godz. 8-mej (178 Victoria) wystąpi znany zespół rockowy - Simply Red. Bilety w cenie 20-50\$.

FILM

● 24-ego września w kinie Fox (2236 Queen St. E.) wyświetlony zostanie doskonały film z udziałem Williama Hurt'a - "Children of the Lesser God" - polecamy szczególnie!

INNE ATRAKCJE

● 24 września w Italian Cultural Institute odbędzie się sympozjum na temat średniowiecznych tradycji erotyzmu w kulturze Renesansu i współczesności. University of Toronto, tel. 978-3348.

● 27 września na Exhibition Place - Arts, Crafts & Hobbies Bldg. odbędzie się "The Old Clothing Show & Sale". Impreza trwać będzie od 11 do 18-tej.

● 23 września w The Bethune Gallery, York University zaprezentowana zostanie twórczość Pablo Nerudy i Federico Garcia Lorca. Godz. od 15 do 18-tej.

● Z przykrością informujemy Państwa, że Sowici znowu nas podeszli. 23-ego września w Brigantine Room, na Harbour front odbędzie się paskudna impreza pod hasłem - "Reading Red" - "Covering and consuming the news in the Soviet Union", w której udział wezmą m.in. redaktorka robotniczej gazety z Magnitogorska i przedstawiciel Moskiewskiego Państwowego Instytutu dla Związków Międzynarodowych.

● 26 i 27 września w Premierze Dance Theatre - Queen's Quay Terminal wystąpi japońska grupa baletowa tanca Butoh - Muteko-Sha Dance Company. Bilety w cenie 17-50 - 20-50\$.

● Do 12-ego października w nowej torontonskiej galerii - "The Power Plant" - trwać będzie wystawa projektów architekta kanadyjskiego - Frank'a Gehry. Byliśmy i bardzo, bardzo polecamy!

JERZY KOLANKO

Legalne i nielegalne nabijanie nas w butelkę

Garnki oferowano nam nowo przybyłym całe lato 1985 roku. Zapewniał nas domokrązca, że to najlepsze garnki świata, produkowane przez szwajcarską firmę. Zapytany na domowym pokazie o cenę, nie udzielił od razu odpowiedzi. A to cennika zapomniał, a to pokaze cennik przy końcu pokazu, lub poda zainteresowanym telefonicznie. Niektorzy ulegli sugestii domokrączy i kupowali za gotówkę lub na raty owe garnki. Płaciли ponad 150 dolarów od sztuki! A najdroższy garnek tej samej klasy w najdroższym z możliwych sklepów kosztował 50-60 dolarów. Zostali więc niektorzy LEGALNIE nabici w butelkę. Legalnie, ponieważ przepisy w krajach wolnego świata nie zabraniają pobierania zawyżonych cen. Możesz legalnie kupować zapalki płać po 2 centy od paczki i sprzedawca po sto dolarów - rzecz w tym, by znaleźć nabywcę. Trzeba umiejętnie nabywcę spreparować, podać go praniu mózgu, aż ofiara zacznie umierać z pragnienia posiadania reklamowanego towaru!

Dzieci potrzebne do TV dla ogłoszeń reklamowych było w wyżej wymienionym czasie trefną wielą ogłoszeń w prasie. Mamusia telefonowała umawiając się na spotkanie (appointment). W sali przyjęć tłum Napięcie. Będą próbne zdjęcia. Będzie EGZAMIN!!! Czy moje dziecko zakwalifikują? Błyskawicą flesze, potem zdjęcia wprost na kasetę magnetowidu. Czekanie na wyniki egzaminu. Po dwóch godzinach wręczono na piśmie wynik. A więc TAK! Dziecko jest bardzo zdolne i kwalifikuje się do udziału w nakręcaniu telewizyjnych reklamówek. Brakuje tylko drobiazgu. Dziecko wymaga odpowiedniego przeszkolenia. Krotkiego. Tylko 3-miesięcznego. Za drobną odpłatnością 600 dolarów, co się oczywiście szybko wroci, bo dziecina zacznie zarabiać od 50 dolarów w wyżej za godzinę pracy!!! Rzecz w tym, że nikomu się nic nie wrociło. Zostały mamusie nabite w butelkę NIE-

LEGALNIE! Dzieci nie były potrzebne żadnej telewizji ani żadnej firmie produkującej katalogi z odzieżą. Dzieci były potrzebne prywatnej szkole pozowania do pokazów mody, pozowania do zdjęć reklamowych. Taka prywatna szkoła musi z czegoś żyć. Dotąd wszystko legalnie. Ale ogłoszenie było działaniem przestępczym. Nie wolno kłamać w ogłoszeniu, że się ma do zaoferowania pracę, skoro się jej nie ma, bo ma się do zaoferowania tylko wolne miejsce w szkole, po której ukończeniu istnieje nikła szansa znalezienia zatrudnienia. W przypadku TV na każde wolne miejsce chyba kilkanaście tysięcy "wybitnie utalentowanych" dzieci. Ponieważ tego typu pułapki zniknęły z druku, ponieważ teraz owe szkoły wprost bez osłonek ogłaszają się, że są szkołą po której ukończeniu można się starać o pracę modelki, to widocznie ktoś musiał gdzieś beknąć i to zdrowo. Moja przedsiębiorcza mamusia, czy tatusz wnerwili się i podali sprawę do sądu o odszkodowanie. Większość milczała wstydząc się swojej naiwności.

A teraz cos na czasie. Wpierw przedruk ogłoszenia.

Potrzebni energiczni ludzie do pracy w resorcie wypoczynkowym. Praca w dowolnych godzinach. Wysokie zarobki. Minimalny własny wkład finansowy.

Ulga bezpłatnego ogłoszenia przysługuje osobom oferującym pracę. Ogłoszenia umieszcza Echo jako oferty pracy. Ogłoszeniodawca nie oferuje pracy, tylko jako dystrybutor chce SPRZEDAC udział w firmie i chce na tym zarobić. To ogłoszenie myli poszukujących pracy, powtarzam pracę, a nie udziału w biznesie. Najwyższy czas, by redakcja wyróżniała ogłoszenia biznesowe, poszukiwania agentów, inwestorów, od ogłoszeń o pracy.

Encyklopedie, zioła, kosmetyki sprzedawane przez domokrązców po domach są działalnością legalną i nie nabijają nikogo w butelkę. Czasami jednak nabierają charakteru humorystycznego. Czy można się nie śmiać, jeśli niska stukilogramowa grubaska oferuje zioła na schudnięcie, albo też młoda i szczupła przyszczałka chce nam sprzedać kremy i mleczka na poprawienie cery? Kto oferuje w ogłoszeniu zarobki, działa legalnie. Kto oferuje pracę przemilczając istotę rzeczy, popełnia przestępstwo. O tym muszą pamiętać mirakulisci wszelkiego autoramentu.

Value) za dany okres, a nie od wkładu początkowego, więc po kilku latach 2-5% zabiera znacznie więcej niż początkowe. Acquisition. Tak więc No-Load Fund może mieć zastosowanie tam gdzie ktoś ma zamiar trzymać pieniądze na krótki termin (3-5 lat). Jeszcze inne fundacje nie liczą sobie nic na początku i mają małe Management Fee, ale gdy Kowalski chce "wyjść z fundacji", czyli sprzedać swoje Shares to wtedy zostanie mu policzona np. 9%. Tak więc nie tylko kasa Stacha musi się zgadzać, ale menagerów i Brokerów również.

Dalej, często klienci pytają mnie, który Fund jest "dobry", a który "zły". Ponieważ na tak zadane pytanie nie da się odpowiedzieć jednoznacznie, więc jedynym wykładnikiem wartości i profesjonalizmu menadżerów, którzy będą zarządzać twoimi pieniędzmi są efekty jakie osiągnęli oni w przeszłości, przy czym dobrze jest gdy ta przeszłość jest "długa" np. 15-20 lat. Fundacja zaś, jak ciałem istniejące autonomicznie warta tylko tyle ile ludzie pracujący dla niej. Jeżeli więc Fund X ma piękną reputację (tzw. TRACK RECORD) i zarobił klientom sporo, zaś cały Management odszedł w inne miejsce lub umarł, praktycznie Fund X zaczyna od nowa.

Często też dostaje pytania na temat jak bezpieczne są moje pieniądze. O tym napiszę następnym razem, gdyż Diversification jest jedną z największych zalet Mutual Funds w porównaniu z indywidualnym graczem na giełdzie.

STEVE DEREN
690-4203

apteka natury

Książki z serii *Apteka Natury* do nabycia pod telefonem 532 - 9054.

Redaguje
Dr JADWIGA
GORNICKA

JABŁKO

JABŁON DOMOWA (*Malus domestica*, syn *sylvestris*) Należy do rodziny różowatych (*Rosaceae*), która liczy 120 rodzajów, 4000 gatunków. Powszechnie uprawiana w umiarkowanych strefach klimatycznych. W Polsce występuje ponad 30 odmian. Do tej rodziny należą brzoskwinie, czereśnie, gruszka, maliny, morele, poziomki, róża, śliwki, truskawki, głóg, pięciornik gęsi, rzepik pospolity itp. W światowej produkcji owoców jabłko zajmuje drugie miejsce po winogronach. Ojczyzną dzikich gatunków jabłoni są Chiny.

GŁÓWNE SKŁADNIKI Woda - 86 g, białko 0,3 g, tłuszcze 0,6 g, węglowodany 15 g, błonnik 1,7 g, związki mineralne 0,4 g. Kalorie 52. Z biopierwiastków najważniejszy jest potas (137 mg). W skórce i w mięsisku występuje kwas galusowo-garbnikowy. Olejki jabłka zawierają eter amylovowy, kwas mrowkowy, kwas octowy, kwas kapronowy, aldehyd octowy, geraniol-terpen acykliczny. Witaminy (głównie C). Najbogatsze w wit C są kronselski (26 mg).

WSKAZANIA LECZNICZE

Anemia, artretyzm, bezsenność, bóle żołądka z obrzękiem jego błony śluzowej na tle artretycznym, ciąża, dna, dolegliwości oskrzeli, infekcje jelitowe, miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, nadmierne wypełnienie naczyń krwią, niedobór minerałów, nerwowość, opryszczka, osłabienie fizyczne i umysłowe, otyłość, przemęczenie, rekonwalescencja, reumatyzm, rozwolnienie, schorzenia przewlekłe wątroby, schorzenia mięśnia sercowego, skąpomocz, stany gorączkowe, uporczywy ból głowy, zaparcia, zawały.

SPOSÓB UŻYCIA

Na użytek wewnętrzny

Jabłko surowe, umyte, zjadane ze skórką bogatą w różne substancje lecznicze. Zalecane w gerontoterapii. Jako oczyszczające zjadać jedno jabłko rano. Jako przeczyszczające zjadać jedno jabłko wieczorem.

Kompot Do gotujących się jabłek dodać sok z 1/2 cytryny.

Jabłko tarte na biegunkę u dzieci. Dawać dziecku trzy razy dziennie po 200 g. Do popijania po 1/2 godz. herbatę lekko posłodzoną. Na zapalenie jelita cienkiego i okrężnicy, na biegunkę w okresie ząbkowania. Podać dziecku jabłko tarte 2 razy dziennie przez 2 dni. Dawać to samo na dezynię, niestrawność, na zapalenie okrężnicy i na wrzody gastryczne.

Dieta z surowych jabłek na grypę do 1/2 kg dziennie jako wyłączone pożywienie w ciągu 2-3 dni. Jabłko utrzeć.

Napar z jabłka z 2-3 pociętych na plasterki, nie obranych ze skórki na 1 litr wody. Gotować 15 minut. Popijać w kilku porcjach w ciągu dnia. Dodać kilka kawałków korzenia lukrecji na zapalenie oskrzeli, reumatyzm, dolegliwości jelitowe, dla prowadzących siedzący tryb życia.

Napar ze zmieszanych wysuszonych skórek jabłka. Można dodać kilka liści z czarnej porzeczki. Stosować 1 łyżkę na szklankę wrzątku. Naciągać 15 minut. Popijać 4 szklanki dziennie na skąpomocz, reumatyzm, artretyzm, dna, zaparcia (wypijać na czczo), dolegliwości wątroby, jelit, egzemy.

Świeży sok z jabłek dla ludzi w podeszłym wieku, aby nie obciążać zbyt żołądka. Ujędrnia to tkanki, piersi u kobiet, wygładza skórę twarzy, obniża poziom cholesterolu. 15 g pektyny utrzymuje cholesterol w normie.

Herbatka z suszonych skórek renety na "bezsenność", gotować 15 minut, odciedzić. Osłodzić miodem i wypijać 1 szklankę przed snem.

Syrop jabłkowy (nektar) z utartych renet. Macerować przez 2 godziny. Wycisnąć sok. Wypijać po 2 łyżeczki przed każdym posiłkiem, co działa wykrztusnie, przeczyszczająco i rozwalniająco.

Jabłko z dodatkiem soku cytrynowego ułatwia trawienie węglowodanów.

Kuracja jabłkowo-pomidorowa pomaga w leczeniu cukrzycy u dzieci.

Jabłko zjedzone wieczorem czyści zęby. Kwasy organiczne i pektyny niszczą bakterie.

Jablcznik ma właściwości przeciwrheumatyczne.

Napar z kwiatów jabłoni w ilości 30 g na 1 litr wody na kaszel.

Jabłko dla palaczy i drukarzy działa odtruwająco. Wiąże ołów itp.

Jabłko z dodatkiem ryżu obniża ciśnienie tętnicze, obrzęk pochodzenia nerkowego i sercowego.

Przetwory są najlepsze z jabłek niezbyt dojrzałych i z niedojrzałych odpadów. Z jabłek można przyrządzić dobre dzemy, wino, galaretki, kompoty, marmolady, susz, musy i bardzo leczniczy ocet. Przyjemna kwasowość jabłek pobudza do wydzielania się sliny w

ustach i wszystkich soków trawiennych przewodu pokarmowego. Dieta jabłkowa 1-1,5 kg jabłek zjadanych dziennie jako jedyne pożywienie pomaga przy biegunkach, odciąża krążenie krwi i przemianę materii.

Zawarte w jabłku sole potasowe są bardzo ważne dla prawidłowych przebiegów procesów życiowych. Krew i płyny komórkowe uzyskują trwałą równowagę ciśnieniową. Alkaliczny mocz staje się kwasny. Potas usprawnia pracę mięśnia sercowego, układu nerwowego, układu kostnego, wzmacniając go, daje zdrową krew, jedną skórę, ładną cerę, przyspiesza przebieg rekonwalescencji po chorobach zakaźnych, pomaga w leczeniu chorób na tle niedokrwistości. Zapotrzebowanie organizmu na potas stwierdza się u małych dzieci, które instynktownie chwytają to, co jest w zasięgu ich ręki, aby polizać. Potas jest dzieciom potrzebny do ich wzrostu. Ta sama uwaga dotyczy zwierząt gospodarskich.

Na użytek zewnętrzny

Ból ucha. Przyłożyć jabłko upieczone. **Świerzb, grzybica woszczynowa**. Przepołować jabłko, wybrać blaszki gniazd nasiennych i pestki. Włożyć do wnętrza trochę zmiażdżonej siarki. Zawiązać połowę jabłka i upiec. Zmiażdżyć i pocierać tym chore miejsce.

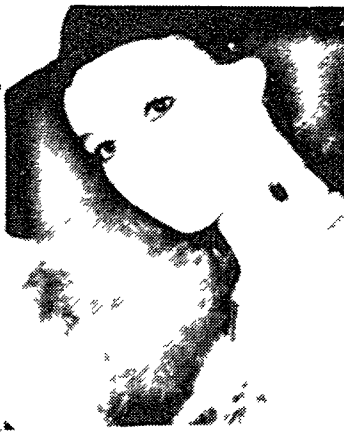
Rany zwiótczałe. Jabłko zmiażdżone i ugotowane we własnym sosie przyłożyć do rany. Można również stosować sok z takiego jabłka z dodatkiem oleju w równych częściach.

Sok z jabłek można stosować jako środek kosmetyczny na twarz, szyję, piersi, brzuch i na egzemy.

Drodzy Czytelnicy, Drogie Czytelniczki, oto macie szansę zostać jurorami mini-konkursu Piękności Echa Tygodnia. Poniżej prezentujemy 9 kandydatek, sfotografowanych przez Foto Studio Barbara. Wystarczy wpisać imię i numer. Dziewczyna, która otrzyma najwięcej głosów zostanie naszą Królową Lata 87. Termin do 15 października br. Ale już w przyszłym tygodniu Foto Studio Barbara szuka kandydatek do tytułu Jesiennej Pani. Informacje 279 - 5144.

Monika (246)

Irena (247)

Hanna (248)

Dorota (251)

Monika (252)

Jackie (253)

Basia (249)

Malgorzata (250)

Malgorzata (254)

KRAKUS SUPERSAM

Meat & Delicatessen

1570 Bloor St. W., Toronto, TEL 534-2023

W naszym najnowocześniejszym i o czterokrotnie zwiększonej powierzchni sklepie, możecie dokonać zakupów w szerokim asortymencie i po znizonych cenach każdego tygodnia. Posiadamy w sprzedaży 100 różnych gatunków wędlin własnej produkcji oraz pierwszej jakości świeże mięso, również po cenach znizowanych. Posiadamy szeroki asortyment produktów garmazeryjnych i europejskich delikatesów. Niższy wycinek z gazet po okazaniu przy kasie upoważnia kupującego do zniżki od 5-10% w zależności od wysokości dokonanych zakupów.

KUPON

Od \$ 20 00 do \$ 50 00 - 5%

Od \$ 50 00 wzwyż - 10%

Od produktów nie objętych obniżką

Nowo otwarty sklep

FINE PIANOS

oferuje sprzedaż pianin i fortepianów

Za pomocą tego kuponu masz możliwość uzyskania zniżki \$ 100 - przy zakupie instrumentu.

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenia pianin, fortepianów. TEL 896 - 9782

35 King Street East, Unit 16

(Dundas i Hurontario Mississauga)

od godz 10 do 6-tej, od poniedziałku do soboty

HI TOP PHOTO LABORATORY

Zdjęcia paszportowe europejskich i kanadyjskich standardów

TEL 252 - 9934

30 43 Lakeshore Blvd

FOTO STUDIO BARBARA

TEL 279 - 5144

3590 Kanef Cress Apt 508

ZAPRASZA

Wszystkie panienki, panie i panów pragnących zrobić sobie niepowtarzalne portfolio. Wybor najlepszych ujęć.

80 kl. Czas zdjęć 3-6 godz dla modela.

Art makijaz plus fryzura gratis. Możliwość dobrania

garderoby (wiecz, sport). Zdjęcia do ramek ogłoszeniowych, każdy format, (gazety, foldery np Real Estate),

kolor, białe-czarne.

PIĘKNA POLKA

LATA 87

HOROSKOP
24 - 30 września

BARAN
Urozmaicenie pod
kaszem względem
wielkie zwińszcz w
rodzinie. Sposob
nosc dosc rzadka do scemiento
wami wokół siebie wszystkich
Zdobedziesz się przy tym ni tiki
wiele zyczliwosci dla otocze
nia ze podziwian to Twoje
przezracne postępowanie pamię
cie Ci będą długo i straci się od
wzajemnie podobnym. Dopływ
pieniędzy. Znak sprzyjający
Bliznieta omijaj Strzelca i dle
ka. Dzień miły czwartek licz
ba szczęśliwa 9

BYK
Sprawy pozornie nie
do rozwiązania
przybiorą korzystny
obrot. Wszystkie
pomysły ich rozwiązania zwi
dzieć będą sobie i najbliż
szej osobie spod znaku Strzelca
W środowisku zawodowym nie
dowierzanie i podejrzliwość
zmienia się na skutek Twojej
odporności i zdecydowania na
zaufanie. Ktoś kto zamierza
wyjechać musi brać pod uwagę
ze tęsknota zakłóci mu odpoczy
nek. Znak zyczliwy. Waga
unikaj Koziorożca. Liczba szczę
śliwa 3. Dzień miły poniedziałek

BLIZNIETA
Pomysłowe zmiary w
środowisku zawodo
wym uciechają Cię i
zobowiązują do
wydajniejszej pracy. Sercem od
płacisz komus za jego serce. Do
wynikłych jednak trudności po
dejdiesz z humorem. Rados
moralna z odniesionych sukces
ów poparta zostanie nigrodą
pieniężną. Konflikty będą w ro
dzinie narastać aż do czasu
kiedy nie zdecydujesz się na roz
mowę wyjaśniającą co się za
czym kryje. Znak sympatyczny.
Ryby unikaj Strzelca. Dzień
ważny środa. Liczba szczęśliwa
4

RAK
Planu przemyslenia
poszukiwania najlie
pszych z możliwym
rozwiązaniem nowo
czesnych i niekonwencjonal
nych a także przewidywania
roznych zachowań otoczenia na
Twoje pociągnięcia pochłona
Cię bez reszty. Zachowasz opty
mizm i może Ci się udać dzięki
temu przedsięwzięcie wręcz kar
kołomne. Z większym spoko
jem oddasz się codziennym zaję
ciom. Tylko w sercu cisza. Znak
popierający. Panna unikaj
Wagi. Dzień miły sobota. Licz
ba 6

LEW
Duzo pracy be
spokojnego odde
chu. Zmiany w śro
dowisku uciechają Cię
albowiem zpowiada się zupeł
nie inni. Ze zdrowiem kru
cho bo nadmiar koncentracji
psychicznej fatilnie się na nim
odbija. Dopniesz swego zrozu
mienia. Nie jest żadnym sposo
bem jedninnu sobie ludzi. Znak
sprzyjający. Waga unikaj
Raka. Dzień miły niedziela. Li
czba szczęśliwa 2

PANNA
Pogoda i trochę
bodać cierpliwości
rozwele nie tylko
Ciebie ale i Twoje
najbliższe otoczenie. Interesu
jące okazy do zabłyśnięcia i
przede wszystkim wykazania
swoich niezaprzeczalnych ta
lentów. Jeśli trapią Cię jakieś
obawy odrzuć je od siebie.
Spotkanie z kims dawno nie wi
dzianym a kiedyś sercu miłym
znajomym sprawi Ci radość
poprawi samopoczucie i jakby
na powrót odzyska własną war
tość duchową i znaczącą w oto
czeniu osobowość. Znak miły
Rak unikaj Byka. Dzień wto
rek. Liczba szczęśliwa 7

WAGA
Wykorzystasz szansę
i podejmiesz się każ
dego zadania. Jakie
Ci zaproponują w
środowisku zawodowym. Bez
zbędnego narazania zdrowia i
nerwów oczywiście. Całkowity
spokój przyniesie Ci największe
korzyści. W domu i w pracy
wszystko przebiegać będzie jak
w dobrze naoliwionym zegarku.
W rozwiązaniu wielu zawiłych
spraw pomoże Ci wyrozumiałość
dla słabości innych. Znak miły
Panna unikaj Raka. Dzień wto
rek. Liczba 4

SKORPION
Trochę nerwowości
na początku a
potem wielkie uspo
kojenie. Wymyśla
nie kłopotów i wpad
ki w sytuacje stresowe oraz
ciągle obawy przed przyszłością
przyprawiają Cię o zgoła nie
potrzebne zwyki i zniżki na
strojów. Ktoś w tym akurat
czasie stanie się dla Ciebie pod
porą i źródłem optymizmu. Ob
myślisz różne istotne dla Twojej
najbliższej i dalszej przyszłości
sprawy. Podroz da Ci wiele sa
tisfakcji i możność zobaczenia
kogoś za kim tęsknisz od daw
na. Znak ważny. Bliznieta
unikaj Ryb. Dzień miły czwar
tek. Liczba 8

RYBY
Duzo satysfakcji z
decyzji o innym uło
zeniu sobie życia.
Pozbycie się
trapiącego i dokucz
liwego mola stawia Cię w obliczu
szansy załatwienia spraw sercu
wych zupełnie od nowa. Ku
czemu masz całkiem zrozumiałe
inklinacje. Pełnia energii i
zapału. Na swoje wielkie szczę
ście nie zwrócisz w ogóle uwagi na
to co mogłoby Cię wyprowa
dzić z równowagi. Interesująca
wycieczka i wcale udana znajo
mość z osobą płci odmiennej.
Znak ważny. Lew unikaj Byka.
Dzień miły niedziela. Liczba 3

STRZELEC
Dobrze chociaż bar
dzo duzo roboty.
Przygotowywanie
czegoś bardzo istot
nego dla Ciebie i
Twojej rodziny. W domu wszy
tko układać się będzie jak najlie
piej. Bardzo ważne zadanie
dla dobra najbliższej sercu
osoby. Konsekwencja przy za
chowaniu pogody ducha i poczu
cia humoru a także taktu i
umiejętności przekonywania
tych którzy nie mają tak tworc
zej wyobraźni i bystrego umys
łu jak Ty. Sprawią ze mimo
wielu trudności i przeszkod
osiągniesz powodzenie. Znak
miły. Byk unikaj Lewa. Dzień
ważny czwartek. Liczba szczę
śliwa 2

KOZIOROŻEC
Bez specjalnego
napiecia. Awanturki
w gronie rodzinnym.
Przypływ gotówki
nie da Ci spodziewanej sytuacji
gdz zostanie zużyty bezceremo
malnie przez najbliższych we
wspólnym wprawdzie interesie
ale z pominięciem Twoich pla
now. Miłe spotkanie z dawno nie
widzianą sympatią. Nie powinno
przerazić Cię chwilowe zmę
czenie ani zmartwić przejścio
wa słabość. Odpoczniesz niejako
w biegu odwiedzając znajomych
i przyjaciół. Znak sprzyjający.
Wodnik unikaj Barana. Dzień
miły środa. Liczba szczęśliwa 4

WODNIK
Przemęczenie pracą
prędko ustąpi pod
wpływem solidnego
odpoczynku. Całko
wita zmiana stosunków w śro
dowisku wprawi Cię w
osłupienie. Otrząsniesz się zen
dopiero po licznych perswa
zjach znajomych i przyjaciół ze
przebieg po licznych zmianach
personalnych mogło być znac
nie gorzej. Rozejrzysz się po
prostu za innymi możliwościami
ułożenia sobie egzystencji. W
sprawach sercowych jak rzad
ko przypływ. Znak miły. Skor
pion unikaj Bliznieta. Dzień
ważny sobota. Liczba 8

PIGUŁKI PCAG
WIELKI ZJAZD. W Toronto odbył się
uroczysty zjazd byłych żołnierzy
generała Maczka. Na zjazd przyjechali
uczestnicy z całego świata. Paryski
Kontakt (patrz jedno z poprzednich
PIGUŁEK) przygotowuje film o Gene
ralie i jego żołnierzach. W związku z tym
przyślą dwóch panów którzy ten film
realizują. PIGUŁKI miały zaszczyt gościć
mi stróż srebrnego ekranu u siebie w domu.
Filmowcy pilnie kręcili zarówno w
czasie obrad jak i podczas balu. Jak
był się na zakończenie zjazdu. Po ich
jeździe PIGUŁKI znalazły u siebie
ubranie Leszka Pruskiego. Atmosfera
balu sprawiła że nikt nie pamiętał
okoliczności w jakich ubranie to znalazło się
u nas. Czyżby Leszek pożył się ubranie i do
browolnie? Czy wyskakujące z gminu
miejscę podczas czy po balu i jak
właściciel ubrania wrócił do domu? Może
ktos z uczestników balu pomoże nam od
tworzyć przebieg wydarzeń.

KALENDARZ
ECHA TYGODNIA

24 września - czwartek

Wschód Słońca 06 59 Zachód Słońca 19 04
Wschód Księżycy 08 32 Zachód Księżycy 19 48

Imieniny obchodzą Gerard i Teodor
1896 - Urodził się F. Scott Fitzgerald

25 września - piątek

Wschód Słońca 07 00 Zachód Słońca 19 02
Wschód Księżycy 09 36 Zachód Księżycy 20 16

Imieniny obchodzą Aurelia i Władysław i Wacław

1765 - Urodził się Michał Kleofas Oginski, działacz polityczny, kompozytor, uczestnik powstania 1794 r. na Litwie (zm. w 1833 r.)
1897 - Urodził się William Faulkner, powieściopisarz amerykański
1906 - Urodził się Dymitr Szostakowicz, kompozytor rosyjski
1970 - Zmarł Erich Maria Remarque, powieściopisarz niemiecki (ur. w 1898 r.)

26 września - sobota

Wschód Słońca 07 01 Zachód Słońca 19 01
Wschód Księżycy 10 44 Zachód Księżycy 20 48

Imieniny obchodzą Justyna, Łucja, Cyprian i Euzebiusz

1897 - Urodził się papież Paweł VI
1945 - Zmarł Bela Bartok, wybitny kompozytor węgierski, jeden z czołowych twórców muzyki XX w. (ur. w 1881 r.)

27 września - niedziela

Wschód Słońca 07 02 Zachód Słońca 18 59
Wschód Księżycy 11 54 Zachód Słońca 21 27

Imieniny obchodzą Damian, Kosma i Wincenty

1605 - Wojska polskie pod wodzą Chodkiewicza odniosły pod Kircholmem zwycięstwo nad Szwedami. Polska odzyskała całe Inflanty.
1885 - Urodził się Stanisław Pigon, historyk literatury, filolog, edytor, badacz literatury polskiej XIX i początku XX w. (zm. w 1968 r.)

28 września - poniedziałek

Wschód Słońca 07 03 Zachód Słońca 18 58
Wschód Księżycy 13 04 Zachód Księżycy 22 16

Imieniny obchodzą Heliodor, Marek i Wacław

1895 - Zmarł Louis Pasteur, francuski chemik i mikrobiolog, twórca podstaw mikrobiologii i immunologii, odkrywca niektórych drobnoustrojów, opracował metody szczepień ochronnych (ur. w 1822 r.)
1924 - Urodził się Marcello Mastroianni, aktor włoski
1934 - Urodziła się Brigitte Bardot, aktorka francuska

29 września - wtorek

Wschód Słońca 07 04 Zachód Słońca 18 56
Wschód Księżycy 14 11 Zachód Księżycy 23 15

Imieniny obchodzą Michalina, Michał i Rafał

30 września - środa

Wschód Słońca 07 04 Zachód Słońca 18 55
Wschód Księżycy 15 09 Zachód Księżycy -

Imieniny obchodzą Zofia i Hieronim

1700 - Urodził się Stanisław Konarski, pisarz polityczny, publicysta, pedagog, reformator szkolnictwa, poeta i dramaturg, prekursor polskiego Oświecenia, założyciel Collegium Nobilium (zm. w 1773 r.)

Dokonczenie ze str. 3

swiata. Płyną słowa jak wielka indyjska pukwana, skierowane do wszystkich

"Drodzy Bracia i Siostry. Chcę wam powiedzieć jak jestem szczęśliwy, że jestem tu z wami".
Jan Paweł II wygłasza następnie przemówienie, w którym podkreśla, przywołując populum progressum, prawa tubylców do zachowania godności swego ludu, z prawem do samorządności własnej.

Podkreśla, że oczy świata zwrócone są na Kanadę, która może stanowić model godnego rozwiązania problemu tubylców. Jan Paweł II mówi, że przybył żeby zapewnić Indian, że Kościół stoi przy nich, przy ich dążeniach do stworzenia własnego miejsca, że modli się, by konferencja przyniosła zgodę.

Są słowa bardzo tu oczekiwane, zwłaszcza przez świadomych celów politycznych Indian przywódców. Ich aspiracje zbudowania własnego samorządu napotykają różne praktyczne i

doktrynalne trudności. Jest to cofnięcie koła historii do tubylczych krain wydzielonych do rozwiązywania przypominającego batustany w Południowej Afryce.

Problem jaki stoi przed tymi nielicznymi spośród zgromadzonych Indian, to przyjęcie odpowiedzialności za własny świat, za wóz budowy cywilizacyjnej, za połączenie tradycji z nowoczesnością. A z drugiej strony trzeba odeprzeć pokusy rasizmu wobec białych, separatyzmu, lęku przed nędzą. Kanada modelem, ale jakim? Czy uda się kolejny społeczny eksperyment?

Przemówienie dobiega końca, Papież wychodzi w tłum. Przybył tu bez nieodwrotnego samochodu pancernego. Wśród tych ludzi mała jest szansa, że pojawi się niebezpieczny fanatyk terrorysta. Więzi plemienne nie dopuszczają tu, izolują obcych. Mimo tego, agencji ochrony nie spuszcza oka z dłoni wyciągniętych do Ojca Świętego. Czasem w tych dłoniach pojawia się ubożuchne zawiniątko, plastikowa torebka, a w niej prezent, pamiątka. Jan Paweł II przez moment trzyma w ręce rytualny bęben i po chwili znów

ściska ręce, kresli krzyżyki na czołach, przytula dzieci.

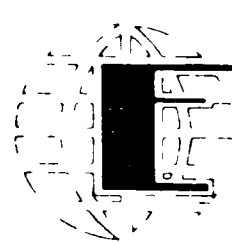
Byłoby wielką przykrością dla tych ludzi, może obrażą nawet, gdyby nie wyszedł do nich ze szklanego "popemobilu". Bo tłum to choć zabiedzony, cieszy się radością surową i godną. Nie widac tego rozkrzyczenia, szalenstwa, swobody Amerykanów z południa. Inna radość. Inna to radość też niż polskich mas. Jan Paweł II zna już swoje tłumy, ich reakcje. W przemówieniu mówi "przeplynałem przez ocean, potem do USA, a teraz do Was". Tak ważna jest ona, Wielka Woda, i podróż do "pięknego kraju Dene". I wtedy grzmia oklaski. Jan Paweł II zna sens jaki przypisują ci niedawni koczownicy wędrowcy "z północy, z preri, z lasu". Słowa są proste, jakby z 19-wiecznych indyjskich ksiąg. "Przyszłem tu do was jako przyjaciel". "Jako następca Piotra muszę dbać o Kościół", "Chronic różnych ludzi, przy wszystkich różnicach tworzyć jedno".

Podobnymi słowy przedstawiciel starszyny rady plemiennej Dene Kakhfi mówi do ludzi w ich języku. Czy słowa

wzruszą apatyczną biedę?

Po mszy świętej przedstawiciele Indian Georges Erasmus i Louis Bruyere rozmawiali z reporterami o wrażeniach jakie odnieśli podczas papieskiego wystąpienia. Wyznali zadowolenie, że Jan Paweł II potwierdził generalnie idee praw Indian zawarte w transkrypcie przemówienia, przygotowanego przed 2 laty, jak również, że dodał po francusku kilka zdań o roli misjonarzy Erasmus i Bruyere są znanymi działaczami ruchu indyjskiego, zmierzającego do utworzenia samorządnej terytorium w Kanadzie. Erasmus nie ukrywał, że brakowało mu pewnych gestów, które skierowałyby zyczliwość i przychylność papieską na tor politycznego poparcia. Sława Ojca Świętego. Słowa Ojca Świętego przyjął z zadowoleniem, choć bez widocznego entuzjazmu. Ale może to różnica ekspresji, która tak bardzo zaskoczyła nas w tym tłumie. Jan Paweł II opuszcza go po 5 godzinach.

Papież w Ameryce w Nr 256 i 257
Opracowała GRAŻYNA FARMUS

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
RENATY OKOŁO-KULAK

- CZARTERY DO POLSKI 1987

- Sprawdźcie z nami inne połączenia do Polski - warto!
- BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE: artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- UBEZPIECZENIE dla przybywających z wizytą do Kanady od \$95 00 za 3 miesiące
- Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje
- Upowazniony Dealer PEKAO - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

ADVANCE REAL ESTATE LTD
1055 Bloor St W
TEL 534-9246

STANISŁAW WAIS

poleca solidną i fachową pomoc przy
kupnie i sprzedaży wszelkich nieruchomości

- Etobicoke RESTAURANT Lakeshore Blvd W świetna lokalizacja. Duży dochód. Licencja na sprzedaż alkoholu. Cena \$55 900
- Mississauga wolno stojący parterowy dom 3 sypialnie, wykończona piwnica, garaż, duży ogród z basenem przy cichej spokojnej ulicy. Blisko Square One
- Etobicoke piętrowy wolno stojący murowany dom 2 kuchnie 4 sypialnie pod wojny garaż możliwość wynajmu. Cena \$185 000

W sprawie dalszych informacji

Proszę dzwonić

biuro 534-9246 dom 425-9660

- Obecna sytuacja rynkowa szczególnie sprzyja
nabywaniu nieruchomości
- oprocentowanie hipotek nadal nie jest za wysokie
 - lepszy wybór domów na rynku
 - gorszy wybór mieszkań do wynajęcia i wysoki czynsz
 - lepszy "klimat" do negocjacji przy zakupie domu

STANISŁAW ADAMEK

chętnie pomoże Państwu
wybrać odpowiedni dom
za odpowiednią cenę

TEL. bus 534-9246 lub res 626-3694

- Etobicoke szesciopokojowy bungalow możliwość zrobienia apartamentu w basenie \$219 000 00
- Etobicoke Lakeshore Blvd restauracja (licencja na sprzedaż alkoholu)
- Mississauga nowy dom wolno stojący 4 sypialnie kominek podwójny garaż cena \$186 000 00

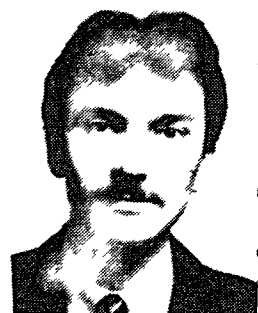
TOYOTA

TERCEL ● COROLLA ● CAMRY ● CRESSIDA
● CELICA ● SUPRA ● VANS ● TRUCKS

Ostatnia szansa zakupu modeli 1987
na bardzo dogodnych warunkach

481-5216

YONGE - LAWRENCE TOYOTA
3020 YONGE ST
(tuz obok przystanku metra)

JACK
KLIMCZAK

Tel domowy

762-9421

MUTUAL FUNDS

doskonała długoterminowa inwestycja
Templeton Fund, AGF, Industrial Fund
Zaoszczędz na przyszłe potrzeby, RRSP, wykształcenie dzieci itp
Rozpocząć możesz już od \$25 na miesiąc
Po informacji i raz pomoc w wyborze fundacji proszę dzwonić do

STEVE SŁAWOMIR
DEREN

(416) 690-4203

W H Stuart Mutuals Ltd 141 Adelaide St W Suite 1506 Toronto M5H 3L5

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz 1 00 do 2 00 pp ze stacji CHWO 1250 w Oakville

Program muzyki piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem "Kobieta w ogniu" i domowym Telefon 691 8789

Program telewizyjny TELE-POLONICA
w MONTREALU i okolicy kanał 24

CF CABLE TV niedziela 18-00, sobota 11-00 sobota 21-30
VIDEOTRON niedziela 17-30, wtorek 10-30 i 24-00 sobota 18-30

Korespondencja na adres: STEF, 375 Claremont Westmount Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziela od godz 6 do 7 wiecz CKWR fal FM 99.7 Kitchener koncert życzeń polskie piosenki i prelekcja ks Kordeliana Jan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FAŁA

Soboty od 2 4 po poł CFMB Radio Montreal, 35 York St Westmount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2252

ECHO OJCZYZNY TV

wyswietlany każdej soboty o 11 rano na City TV
(kanał 57, kabel 7)

Producent KAROL A KĘSIK

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe kronika religijna pogadanka medyczna zgadula muzyczna z nagrodami w niedzielę od godz 17 30 do 19

Adres 10858 97 St Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY w VANCOUVER

Niedziela od godz 2 30 do 3 30 CJVB - fala 1470 Wiadomości z Polski Kanady i świata komentarze wywiady ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert życzeń oraz ogłoszenia handlowe Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan "L" Vancouver B C V2P 6E3 Tel (604) 327 6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVUE"

Srody - 8 30 pm, czwartki - 9 30 pm, soboty - 2 00 pm
W dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątki 9 30 i soboty 3 30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych dotyczących Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fal CHIN FM 100
w godz od 10 30 do 11 30 rano

Program prowadzi KAROLINA KĘSIK

W programie koncert życzeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991 dom 247-9755

PRZECZYTAJ POWIEDZ ZNAJOMYM

Nowe polskie radio "KALEJDOSKOP"

P O BOX 55 Postal Station V, Toronto,
Ontario M6R 3A4

TEL 249-1887

w poniedziałki o godz 8 30 wieczorem i we srody o
godz 8 30 wieczorem od 1 czerwca z rozgłosni AM 790

Redaktorami programu są
MAŁGORZATA I PAWEŁ JEDIEWSCY
W PROGRAMIE

- Wiadomości z kraju i ze świata
- Informacje o sprawach codziennych
- Aktualności kulturalne
- Wspomnienia
- Rozmowy
- Muzyka
- Kibary i
- Poezja

WIELKI
połączymy miłość dla KAZDĘGO

SYRENA TRAVEL LIMITED

1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486

● SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
Oferujemy

1987 - loty do Polski, szybko, tanio

Chcesz odwiedzić rodzinę korzystaj z naszych usług

Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę

Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wizę kanadyjską

UNISEX HAIRSTYLING

POLECAM

- DOBRĄ STRYZENIA
- Trwałą ondulację (Foam perm pro niemieckiej)
- Farbowanie włosów (farba pro niemieckiej) O R A Z
- Farbowanie brwi i rzęs

"THE FAMILY SHOP"
Helen Pilchowski

311 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2M6
TEL Bus 535-1677, Res 252-9069

EVA ELECTRONICS AT, XT COMPATIBLE COMPUTERS COMPLETE SYSTEM 640 KB 2 FLOPPY DRIVES MONITOR \$960 PRINTERS MODEMS INEXPENSIVE TEL 749-7728	Adwokat Specjalista w sprawach kryminalnych KRZYSZTOF PREOBRAZEŃSKI 99 Charles St. East TORONTO, Ont M4Y 1V2 TEL 964-1717 Res 537-8842	DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave TORONTO (obok kina Revue) TEL 531-8545	Dr V T BLOK GŁOWCZYŃSKA M A, O D OPTOMETRYSTKA 2391 A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766-5580	HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-4647 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę	
INTERNATIONAL VIDEO SERVICE oferuje obsługę video w systemie amery- kańskim na terenie Polski ■ Nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań i uroczystości itp. od 49\$ ■ Odtwarzanie video kaset we wskazanych miejscach w kraju od 29\$ ■ Świąteczne video-listy i życzenia jedno dwa stronne oraz wszelkie inne zlecenia Informacje 416 769-4366 24 godz. OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA VIS MASTER CHARGE	LESŁAW SOSNOWSKI Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski) Bachelor Of Law (University of Ottawa) ADWOKAT - NOTARIUSZ 1419 Carling Ave Suite 2 Hampton Park Plaza OTTAWA, ONT K1Z 7L6 TEL (613) 722-0159	DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W, Toronto (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533-8811 M6R 1X6	DENTYSTYCZNE PROTEZY URSULA BAUMAN D T 4 Wall Ave TORONTO (Hwy 401 i WESTON Rd) przyjmuje codziennie w soboty WIZYTY DOMOWE TEL (416) 245-7168	CHESTER's INCOME TAX SERVICE CZESŁAW KEPA Tel 238-0447 Income Tax Konsultant, Członek Kanadyjskiej Federacji Income Tax Konsultantów, wykonuje rozliczenia podatkowe w Twoim domu	
UREK PHOTOGRAPHY PORTRAIT SLUB REPORTAGE TEL (416) 244 8903 POLECAM RÓWNIŻ POLSKIE KARTY Z ŻYCZENIAMI NA RÓŻNE OKAZJE DO NABYCIA • Waleś Meat Deli Kitchener • Pharmakon Pharmacy 313 Roncesvalles Ave • Solaris Pharmacy 149 Roncesvalles Ave • Winnipeg Cracovia Trading Co • Montreal Polka tel (514) 489-0396 JERZY PAWLAK	TŁUMACZENIA Umów hipotecznych Aktów notarial- nych Zaproszeń i innych dokumentów na polski i angielski Listy urzędowe i prywatne po polsku i angielsku - Ży- ciorysy (resumes) - Formularze o pra- cę (applications) Tłumaczenia z polskie- go francuskiego niemieckiego hisz- pańskiego rosyjskiego i szwedzkiego Habdan Communications tel (416) 588-3067	DIVORCE AID ROZWÓD BEZ ADWOKATÓW 295 dol dla małżeństwa bezdzietnego 360 dol z dziećmi Informacje 226-0335 KAROL BELDOWSKI	Dr BOGDAN PIETRASZEK z wykształceniem praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny FAMILY DOCTOR w gabinecie przy 190 FERN AVENUE naprzeciwko Credit Union TEL 532-4317 Przyjmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10-13 odbywa się wizyty domowe	 ELŻBIETA KOROLEW reprezentująca MUTUAL OF OMAHA oferuje Państwu ubezpieczenia na życie, zarobków, w razie choroby lub wypadku oraz bardzo atrakcyjny fundusz emerytalny Tel biuro 461-3833, dom 286-4152	
POLSKA KSIĘGARNIA WYŚYŁKOWA POSIADA słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kuli- narnie młodzieżowe, bajki re- ligijne karty świąteczne MONTREAL P O P Box 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396	ENGINEERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE • instalacje elektryczne • podłączenia, naprawy urzą- dzeń elektrycznych i elektro- instalacyjnych Residential, Commercial and Industrial CAŁY TYDZIEŃ TEL 225-7226 Solidnie, tanio i sprawnie JERZY	HERBAL & NUTRITIONAL CLINIC zawiadamia, że MARIA DAGNIEWSKA lekarz z Polski z długoletnią europejską i afrykańską praktyką w zakresie leczenia ziołami przyjmuje w poniedziałki, wtorki i czwartki od godz 10 rano do 8 wiecz przy 2299 Dundas St W 1st Floor Toronto, Ont M6R 1X7 TEL 537-7223 247-258	Dr ANNA R JAKUBOWSKA LEKARZ RODZINNY z długoletnim doświadczeniem w chorobach skóry UPRZEJMIIE ZAWIADAMIA O OTWARCIU GABINETU LEKARSKIEGO 5353 DUNDAS ST W (Tuz obok Kipling Subway Station) pokój 218, TEL 234-0700 Godziny przyjęć dni powszednie z wyjątkiem wtorków w godz 6-9 pm soboty godz 10 am - 3 pm 249-262	ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES ANDRZEJ SIKORSKI Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych, również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla małych firm TFL 298-4757	
 ALPHA PRINTING nowoczesne kolorowe wizytówki 23 VALLEY WOODS RD #41 DON MILLS M3A 2R4 t 443 8523	L B CONSTRUCTION Construction renovations roofing carpenters painting parquet aluminum siding LES BARWINSKI TEL 638-1022 CENY KONKURENCYJNE	 LECH W PRUSIŃSKI Immigration Consultant Porady w sprawach emigracyjnych Bezpłatnie tylko we wtorki godz 12-7 Prosimy o telefonowanie uzgadnianie wizyt Biuro 192 Garden Ave TEL 588 1659	Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 3095 Glen Erin Dr, suite 7 MISSISSAUGA TEL 828 0038	NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe • Mortgage - hipoteczne • Business handlowe • RRSP, Annuity - emerytury SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO Po bliższe informacje proszę dzwonić Andrzej Krysiak TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326	
 ALPHA PRINTING nowoczesne kolorowe wizytówki 23 VALLEY WOODS RD #41 DON MILLS M3A 2R4 t 443 8523	ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING RESIDENTIAL COMMERCIAL INDUSTRIAL • Zakładanie nowych i remonty instalacji elektrycznych • Montaż oraz naprawa urządzeń elektry- cznych elektro-pneumat. elektro- hydraulicznych MAREK TEL 239-0868	BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ 30 Marmaduke Str (budulek szkoły HOWARD PARK) TEL 533 9471 Czynne poniedziałki wtorki i czwartki piątki godz 10-00-4:00 POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH Legalizacja dokumentów i uwierzyteliwanie podpisów	CHCESZ SCHUDNĄĆ! SPROBUJ NAJNOWSZYCH PREPARATÓW ZIOŁOWYCH LESZEK DACKO TEL 286-0906 Reklamacje wraz z pełnym zwrotem pieniędzy do 30 dni	INCOME TAX SERVICE, FINANCIAL PLANNING M B A ZOFIA ADAMCZYK TEL 822-6826 Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych biznesów, według najnowszych przepisów finansowych Bezpłatne konsultacje i porady	
Zespół muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje Repertuar znanych i lubianych zespołów polskich, dla wszystkich generacji TELEFON Toronto 661-0215 lub 766-5894 Kitchener 578 9235 Hamilton 561 6955 po 18-tej	Campanale REAL ESTATE LTD Realtor KUPNO I SPRZEDAŻ wszelkiego rodzaju nieruchomości na terenie Ontario i okolic Z JAN CHMIELA 1169 Bank St OTTAWA ONT TEL 236-5854, d 232 2501	JULIA KORPAŁA I M Adwokat z Polski z długoletnią praktyką IFI (416) 255-5954 Udziela porad i pomocy we wszystkich pra- wach na terenie Polski i w innych krajach małżeństwa przez pełnomocnika i rozwody w Polsce w zakresie notarialnym pełnomoc- nictwa do Polski notarialne sprzedaż kup- no i dzierżyna domów gruntów spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pi- smo do polskich sądów i urzędów Przyjęcia po telefonicznym zgłoszeniu 3290 Lakeshore Blvd W Toronto, Ont M8V 1M4	Dr Krystyna SALACH- MARKIEWICZ Family physician uprzejmie zawiadamia o otwarciu prakty- ki lekarskiej Porady ginekologiczne i pediatryczne i ogólne od poniedziałku do piątku 10-18 soboty 10-13 2333 Dundas St W Suite 410 TEL 588 5929	IZABELA SZULC WIECKOWSKA Ph D Psychologist Praktyka w Psychologii Klinicznej i Wychowawczej Badania psychologiczne dzieci młodzieży i dorosłych w zakresie: trudności w nauce i zachowaniu, problemy emocjonalne i adaptacyjne, kryzysu i wyboru zawodu PRZYJMUJE W SOBOTY TEL (519) 673 6116 London Ont	COMPUTERIZED ACCOUNTING, BOOKKEEPING, AND INCOME TAX SERVICES ANDRZEJ SZCZERBA Tel (416) 762-5891 Fachowo i solidnie księgowość i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw wypełnianie formularzy do In- come Tax
 CINEMATIC FILMY VIDEO NA RÓŻNE OKAZJE Sluby • Chrzty • Przyjęcia • Reklamy • Inne Profesjonalnej jakości z montażem efektami specjalnymi WYKONUJE JANUSZ PIETRUS TEL 743-8142 BEZPŁATNA DEMONSTRACJA	HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd • KUPNO I SPRZEDAŻ NIERU- CHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU • UBEZPIECZENIA NA SAMO- CHODY - OD OGNI - KRA- DZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-3506	MIRROR IMAGE Translations Jan WEINSBERG Tłumacz Przysięgły 236 Bruyere Street, OTTAWA, Ont K1N3E5 TEL (613) 233-6570	ZIOŁA ŻYCIA HERB LIFE Do koniecznie preparaty ziołowe, które działają na przyswajalność i utrzymanie zdrowia, zestawów wzmacniających orga- nizm i regulujących przemianę materii. Również środki zmniejszające ryzyko zawału serca i wylewu krwi do mózgu poprzez redukcję cholesterolu i triglicy- dów. HERB LIFE INDEPENDENT DISTRIBUTOR DRAHA BOHACOVA TEL (312) 237 0957 P O Box 481-8 Chicago IL 60634 8158 USA	SOLARSKI PHARMACY Ltd (naprzeciwko szkoły w Kipling 771) 149 Roncesvalles Ave TEL 536 5452 Własność: J SOLARSKI & S A I A T E K Szybka i tania wysyłka lekarstw do 14 dni. • Agencja Pekao • Wysłanka pa- czek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopiisma • Ziola i ziołowe • Urząd Pocztowy • Sprzedaż bile- to	WOJCIECH FILIPOWICZ Pain Acupuncture Clinic przyjmuje w środy, piątki i soboty 2299 Dundas W TEL 537-7223
FIRMA PRZEWOZOWA JANOSIK Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii TORONTO - MIRABEL - TORONTO jak również na Stefana Batorego Telefon Toronto - 247-0817 UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIZKA DLA RODZIN	DOSWIADCZONA KOSMETYCZKA Z POLSKI ZAPRASZA miłe Klientki do nowo otwartego zakładu LE VISAGE (wejście przez Paris Studio) 2007 Bloor St West TEL 766-0660	ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Str W Toronto, Ont TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje	HALINA BARANOWSKA MA, A I I C SPECJALISTA UBEZPIECZENIOWY PRUDENCIAL ASSURANCE 295 West Mall, Suite 503 ETOBICOKE, ONT M9C 4Z4 TEL 622-1115, dom 746-5270	INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS • oprogramowanie • konsultacje • szkolenie • przygotowanie resume TEL 742-1387	

MONTREAL
POLONIJNA KASA KREDYTOWA
65 Sherbrooke St E Suite 103,
TEL 845-3534
Oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Poniedziałek - środa 10 a.m. - 3 p.m.
Czwartek 10 a.m. - 8 p.m.
Piątek 10 a.m. - 6 p.m.

LAV-O-DANIELA
2465 Centre St Montreal
TEL (514) 932-1075
Usługi pralnicze, czyszczenie chemiczne, odbiór z domu klienta, transport, przeprowadzki paczki własne klienta i na zamówienie do Polski i nie tylko, oraz sprzedaż, dostawa i wysyłka upominków na różne okazje

MONTREAL
ALEXANDER
transport, przeprowadzki - także do Toronto i z Toronto
Tanie, sprawnie
TEL (514) 932-1075
(514) 931-2240

EWA I ZENON SOWA
ZAPRASZAJĄ
do nowo otwartej cukierni
3655 St. Clair Ave E
Scarborough - rog Midland
Polecamy duży wybór ciast, ciasteczek po najniższych cenach. Wszystkie wyroby produkowane według polskich receptur.
Przyjmujemy zamówienia i dostawę na wszelkie okazje
CAKE'S DELIGHT
TEL 264-2729

Superior Sausage Co
1004 DUNDAS ST W
TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
WĘDZONE NA MIEJSCU
SŁYNNIE NA CAŁE TORONTO I ONTARIO
POLSKIE KIELBASY
Szyunki, kabanosy, wędliny, mięsa - różne delikatesy

KARL'S BUTCHER & GROCERY
Właściciel Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane - Polskie i Europejskie artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave
Toronto TEL 531-1622

APTEKA WYSYŁKOWA

Apteka dysponuje lekarskimi przodującymi firm Europy, Ameryki i Japonii. Zamówienia do Polski realizujemy na podstawie recepty wystawionej przez polskiego lekarza.

Ceny nasze są do 20% niższe od cen obowiązujących w aptekach. Wycena recept jest BEZPŁATNA. Informacji udzielamy telefonicznie lub listownie.

EUROPAK INTERNATIONAL, 1339 Baseline Rd., Box 5554, Ottawa, Ontario, K2C 3M1, Canada, TEL 613/728-4446

VANCOUVER, B C I OKOLICE

• SPRZEDAŻ I KUPNO NIERUCHOMOŚCI
• PORADY HIPOTECZNE
Prosimy telefonować lub pisać
INŻ. MACIEJ ROLA-ROSKOWSKI lub **GRETA ROSKOWSKI**
Dom (604) 437-3649
Biuro (604) 872-0321
CENTURY 21 Tradewind Realty Ltd
2710 Commercial Drive, Vancouver B C V5N 5P4
(Co-operation & referrals across Canada guaranteed)

ROCKWOOD DELICATESSEN

4141 Dixie Rd.,
TEL 624-1244
Nowo otwarty sklep delikatesowy w Mississauga na Rockwood Mall pomiędzy Beaver Lumber & beer store. Posiadamy wysmienite polskie i europejskie wędliny i wyroby delikatesowe oraz polskie gazety.

COPERNICUS MEAT PRODUCTS

79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054
Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie. Szyunki, boczki, białony, kielbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogorki kiszone, kapusta z boczki, śledzie, pierogi.
T S PAKULSKI

M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS

Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto. Wyrobimy kwaśną śmietanę, jogurt, huslingę, ser biały i topiony.
ZADAJCIE NASZYCH WYROBÓW W SWOICH SKLEPACH
Codziny otwarte 7:00 do 4:00
212 Mayes St. Tel. 766-6711

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD

783 Queen St W. Tel. 364-7720
157 Roncesvalles Ave
TEL 535-4648
NADZYSZ I TAKOŚĆ KONKURENCYJNE CENY!
Świeże mięso, ser, pierogi w bogatym wyborze. Europejskie wyroby delikatesowe.
DOSTARCZAMY DO DOMÓW NA SPECJALNE OKAZJE WIELKUGODN HURTOWYCH

UNIVERSAL HARDWOOD FLOORING

cyklinowanie nowych i starych podłóg drewnianych jak również malowanie oraz instalowanie wszelkiego rodzaju podłóg.
Najlepsze ceny oraz pierwszej klasy obsługa
287 Scarlett Rd. Apt 3 Toronto
ONTARIO M6N 4L1
TEL 763-2270
ANDRZEJ ZAREMBA

PRZEPROWADZKI
BLISKIE I DALKIE
oraz wszelkie przewozy towarów.
Umiarkowane ceny.
Solidna i szybka obsługa
TORONTO, Tel. 691-3161
JANUSZ

PODHAŁE MEAT & DELI

Nowy sklep delikatesowy w pol. i nowym i tobiecie.
2775 1st Ave. Shore Blvd W.
Sprzedajemy i gotujemy podhalanską i białą wędlinę, mięsa i polskie gazety.

DO SPRZEDANIA QUALITY MEATS and DELI

dobra lokalizacja na Scarborough
Sklep i inwentarz
Otwarty 4 dni w tygodniu.
Po szczegółowe informacje proszę dzwonić
491-2306, 282-4745, 282-8536 po 6 p.m.

121 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2K9
TEL (416) 531-8786

PIAST
Enterprises Ltd
PACZKI DO POLSKI
Firma Piast posiada własny, dobrze zorganizowany serwis.

Tylko przez firmę **PIAST** możesz wysłać do Polski owoce przez okrągły rok.
Ponadto paczki morskie, lotnicze, zlecenia spożywcze i techniczne oraz pieniądze.
Odbieramy paczki z domu.
* Najtansze ubezpieczenia wizytujących i zaproszenia
* Ziola Herbatolu
Polecana przez Dr Górnicką, dawno poszukiwana przez znawców książka o ziołolecznictwie
LEKI Z BOŻEJ APTEKI do nabycia tylko u nas!
Wszystko z gwarancją!

THE FUTURE BAKFRY

NADZYSZ W MIĘSCE SWIEŻE I LUB
Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto - Cent
TEL 368-4235

"ZESTY'S GOURMET DELI

Polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
Wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy. Urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne, itp.
Zapewniamy sprawną, szybką obsługę wykwalifikowanego personelu.
Właściciele **Jadwiga i Gabriel MENCHELD**
TEL 823-1167
1900 Lakeshore Rd W MISSISSAUGA, East of Southdown Rd
INVERHOUSE PLAZA
Pon - środa 9-6 30, czwartek, piątek 7, sobota 9-6

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN Ltd

HUBERT WESIERSKI IVAN GRGIC
2342 Bloor St West Toronto
TEL 762-5365
ZAWIADAMI 4 J 4
całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego na życzenie klienta.
Posiadamy również wysokiej jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy.
CENY KONKURENCYJNE

ONTARIO BREAD Co Ltd

178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929
NAJPOPUŁARNIEJSZY PYSZNY SWIEŻY CHLEB DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH W TORONTO I W ONTARIO
Nowy punkt sprzedaży
1 denbridge i talin bakery
1 DEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Cr

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave, Toronto, Tel 537-7914
1575 Sismet Rd U.7, Mississauga, tel 624-1965
PACZKI LOTNICZE PACZKI MORSKIE
OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL

* OWOCE CYTRUSOWE * PACZKI ŻYWNOSCIOWE
* GOTOWKA * LEKI * SAMOCHODY * PRZEKAZY
NA KONTA * WĘGIEL * SPRZĘT GOSPODARSTWA
GO *
Oferujemy również szeroki wybór polskich książek, kaset i płyt.

UWAGA OSHWA I OKOLICE!

Lokalnym przedstawicielem POLIMEX jest
p Stanisław LASEK, 83 Valdez Cr, TEL 723-8231

Nowo otwarte delikatesy WARMIA

ZAPRASZAJĄ
całą Polonię na smaczne wędliny i mięsa wyrabiane na miejscu.
Specjalność kielbasa warmińska od 9:00 do 8:00 - 6 dni w tygodniu
323 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
TEL. 531-4861

TOWARY DO POLSKI

- * Można dowolnie zestawiać skład paczki
- * Dostawa do domu odbiorcy ± 14 DNI
- * Odbiorca nie ponosi żadnych opłat
- * Nadawca otrzymuje potwierdzenie
- * Dostawa z Europy Zachodniej
- * Zamówienie minimum 4 kg, maximum 10 kg

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
x 1 kg	POMARANCZE	2 80 =	
x 1 kg	CYTRYNY	2 80 =	
x 1 kg	GREJFRUTY	2 80 =	
x 1 kg	BANANY świeże	3 20 =	
x 1 szt	ANANAS świeży	3 60 =	
x 1 szt	KOKOS	2 80 =	
x 1 szt	KIWI "Jumbo"	0 90 =	
x100 g	CZEKOLADA mleczna	1 20 =	
x100 g	CZEKOLADA orzechowa	1 20 =	
x100 g	CZEKOLADA bakaliowa	1 20 =	
x750 g	CHAŁWA	7 50 =	
x250 g	KAWA ziarnista	3 40 =	
x 1 kg	POŁĘDWICA świeża	13 60 =	
x 1 kg	SZYINKA wędzona	12 60 =	
x 1 kg	SALAMI niemieckie	12 00 =	
x500 g	RODZYNKI	3 20 =	
x100 g	WIORKI kokosowe	1 20 =	
x200 g	FIGI	1 80 =	
x200 g	MIGDAŁY	2 80 =	
x200 g	DAKTYLE	2 80 =	
Transport, dostawa, ubezpieczenie C\$		5 50	
Załączam Cheque Money Order Total C\$			
NADAWCA			

ODBIORCA

Zamówienia **EUROPAK INTERNATIONAL**
1339 Baseline Road, Box 5554, Ottawa
Ontario K2C 3M1, Canada, tel 613/728-4446

MONTREAL Remonty, stolarka, ciesielka, kuchnie, piwnice, odnawianie drzwi, malowanie, przesuwanie ścian, wszelkie remonty

24 GODZINY NA DOBĘ!
EMERGENCY SERVICE!
TEL (514) 271-2566 proszę BOBA

MONTREAL Renovations, carpentry, woodwork, kitchens, basements, doors renovated, painting, moving walls, all kinds of renovations

24 HOUR A DAY!
EMERGENCY SERVICE!
TEL (514) 271-2566, ask for BOB

RÉNOVATIONS GENERALES ENR
GENERAL RENOVATIONS REG'D

SCARBOROUGH & EAST TORONTO

PARKLAND Ltd

LEO SENCZUK

z ponad 15-letnim doświadczeniem
udziela fachowej i zycziwej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

- używa podręczny komputer z bezpośrednim
połączeniem do Toronto Real Estate Board
w celu podania Klientom najaktualniejszych
informacji o nieruchomościach na sprzedaż
i niedawno sprzedanych w porządku okolicy

TEL.: Biuro 465 - 2415 Dom 439 - 6130

431 - 7585

379 - 5417 - czynny całą dobę (pager)

JOHN WOLWOWICZ

BIURO - 236 - 2666

DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ

- 15 LAT DOŚWIADCZENIA W "REAL ESTATE" -

KUPNO - SPRZEDAŻ - OSZACOWANIE
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI W TORONTO I OKOLICY
oraz INFORMACJA NABYCIA NIERUCHOMOŚCI
PRZEZ CUDZOZIEMCA W POLSCE

- Waterfront Building Lots, Kaszuby - from \$ 12,000
- SOUTH ETOBICOKE - \$199,900, odnowiony, 6 pokoi Dom do szybkiej sprzedaży
- West Mississauga, \$239,000 - 4 sypialnie, Backsplit, duża działka, podwojny garaż, wykonany "basement"

PIOTR

POBOJEWSKI

Tel biuro 743-7722,
dom 890-2145MacDonell Garden 3 piętrowy murowany dom do hodowy z podwojnym garażem
Cena wyw \$199 900HIGH PARK wolno stojący dom z dużym dochodem podwojny garaż cena
tylko \$181 900ISLINGTON ELMHURST wolno stojący murowany 1 1/2 piętrowy 3 sypialniowy dom na dużej parceli wykonany basement garaż prywatny jazdź cena
\$178 900POŁUDNIOWE ETOBICOKE 3 sypialniowy bungalow możliwość
zrobienia apartamentu w basemencie prywatny jazdź garaż TYLKO \$148 900Eglinton Cawthra 2 prawe nowe 9 pokojowe domy podwojny garaż prze-
biegające wnętrza cena \$266 900* MISSISSAUGA 5 sypialniowy Townhouse Condo plus pokój gościnny jadal-
nia kuchnia pralnia balkon 2 łazienki garaż sauna basen Właściciel zostawi 2 piece
2 lodówki pralkę suszarkę Cena \$129 900HIGH PARK wolno stojący 5 apartamentowy budynek podwojny garaż rocz-
ny dochód \$32 100 Cena wyw \$297 000* Piękna duża parcela pod budowę domu lub cottage w GEORGIAN BAY Niska
cena

ANNA KRYSIAK

Future I R E Ltd
130 Kennedy Ave
Bloor West Village

zapewnia
solidną i zycziwą obsługę przy
sprzedaży - kupnie nieruchomości,
załatwienie hipotek na dogodnych
warunkach oraz formalności
prawnych

- 24-godzinny serwis
- Najaktualniejsze informacje
poprzez komputerowe połączenie
z Toronto Real Estate Board

WEST TORONTO - MISSISSAUGA - BRAMPTON

Biuro. 769 - 3300

Tel dom 858-0129

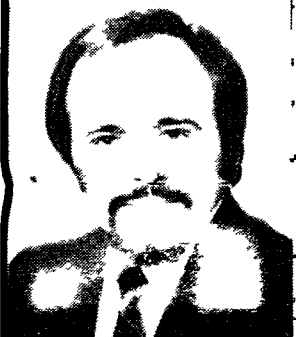
- Etobicoke piękny dwupiętrowy samodzielnie stojący dom z garażem 3 sypialnie par-
kiety ładna działka z drzewami owocowymi Cena wywoławca \$217 900
- Mississauga obszerny 4-sypialniowy bliźniak garaż duża działka cena \$142 900

Do wiadomości
Kongresu Polonii Kanadyjskiej
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Parlamentu Kanady

TYDZIEŃ SKARBU
NARODOWEGO
W TORONTO

Jak rok rocznie tak i w tym roku w
dniach od 27-go września do niedzieli 4-go
października w Toronto i okolicy obcho-
dzony będzie Tydzień Skarbu Narodowego.
Jest to tydzień poświęcony zagadnieniu
Skarbu Narodowego werbunku nowych
płatników oraz specjalnych zbiorów na po-
parcie Skarbu Narodowego.
Tydzień Skarbu Narodowego zakończy się
w niedzielę 4-go października po zakoń-
czeniu herbaczką w lokalu weteranów Dru-
giego Korpusu przy 2032 Dundas St W na
którą Komitet Skarbu Narodowego na
okręg Toronto wszystkich płatników oraz
wszystkich którym sprawa walki o praw-
dziwie wolną Polskę leży na sercu serdecz-
nie zaprasza. Oto kilka słów o Skarbie Na-
rodowym. Spotykamy się czasami z teorią
niektórych osób którym wydaje się że sam
fakt że na uchodźstwie istnieje prawowity
Rząd Rzeczypospolitej że urządzenie prawo-
wity prezydent już wystarcza ażeby
pokazać światu że naród polski nie zgadza
się na istnienie tak zwanego rządu w Polsce

Ludowej rządu który nam został narzuco-
ny rządu który w prawdziwym sensie nie
reprezentuje woli polskiego narodu. Można
by tutaj argumentować godzinami za i prze-
ciw takiemu zaprzątnięciu się na sprawę
istnienia legalnego rządu Rzeczypospolitej
na uchodźstwie ale najważniejszą sprawą
jest fakt że aby taki rząd był efektywny to
musi nie tylko istnieć ale musi działać.
Aby jednak mógł działać to musi mieć ku
temu środki działania. Tu właśnie wkracza
na arenę Skarb Narodowy. Jak kiedyś pod
czas półtorawiekowej niewoli gromadzone
pod różnymi nazwami fundusze były środ-
kiem pomocy dla podejmowania walki o
wolność tak dzisiaj Skarb Narodowy i gromadzone
w nim fundusze są jedynym czyn-
nikiem dzięki któremu rząd polski na uchodź-
stwie może podejmować kroki walki
przeciwko nie tylko sowieckiemu zaborcy
ale może oddziaływać na arenie międzyna-
rodowej wskazując na krzywdę jaką zgotowa-
no narodowi polskiemu po II wojnie
światowej. Fundusze zebrane na rzecz
Skarbu Narodowego prawowity rząd polski
na wychodźstwie użytych w jednym tylko
kierunku a tym kierunkiem jest walka o
Polskę o Polskę prawdziwie wolną i nie
podległą. Zbyt często chybą jest zapewne
nie że gdy Opatrzność pozwoli nam docze-
kać się wolnej Ojczyzny imiona i nazwiska
płatników Skarbu Narodowego wyryte zo-
staną na wieki na sercu narodu polskiego.

Komitet
Skarbu Narodowego
Okręg Toronto

ALEKSANDER
OKOŁO-KULAKBiuro 259 - 9231
dom 621 - 3457

- Lakeshore Dixie 3-sypialniowe condominium z dużym balkonem blisko ko-
munikacji
- Bloor West Village Delikatesy z piekarnią pełne wyposażenie doskonały dochód
- High Park Dochodowy wolno stojący dom po remoncie 4 oddzielne apartamenty

METRO TORONTO

METRO TORONTO

Sprzedaż-kupno, wynajem domów,
interesów i apartamentów
Solidna i fachowa pomoc
w załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Roncesvalles Ave tryplex dochód roczny \$28 tys. Ce-
na \$235 000Lakeshore nowoczesny 2 sypialniowy (Penthouse) tylko
\$151 tys. wpłatyDundas/Scarlet wolno stojący legalny tryplex na działce
38 x 125 posiadający trzy garaże automatyczną pralnię w
piwnicy cena \$225 000

UWAGA!

Potrzebne budynki apartamentowe do natychmiastowej
sprzedaży!

KAMIL KOWALCZYK

Biuro 536 - 5000

Dom 690 - 4182

24 godzinny serwis

Realtor

217 RONCESVALLE AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domów
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów
poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
i interesy, 3-dniowe, komputerowe
wyprowadzenie w informacji gwarantuje
najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę

532 - 4441

M.Sc. Mech Eng. Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res. 247 - 4437

4195 dundas street west
toronto ontario M8X 1Y4
bus 231 0600

- Queen St W (między Baturst i Spadina) delikatesy z wyposażeniem do produkcji wedlin
Tylko interes
- Etobicoke odnowiony dom 3 sypialniowy z urządzonym basenem oraz
2 sypialniowy dom na ładnej działce
nowo budowany dom dla klienta
- Parkdale dochodowy dom roczny dochód 25 000 (7 pokoi 3 kuchnie 2 łazienki)

MARQUIS

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK

Rcs 266 - 9365

UDZIAŁ W SZYBKIEJ POMOCY
PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU
W WSCHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA

JULIA
KORPAŁA

biuro 259-9231

dom 255-5954

Queen/Bathurst 3 piętrowy murowany dom sklep 6 pokoi doskonała lokalizacja Cena
475 tys. dolFern Soraren dom murowany dwupiętrowy odnowiony dochodowy 3 samodzielne
mieszkania Cena \$276 900

Tel. 298 - 2800

CAMDEC REAL ESTATE LTD

Member Broker
4072 Sheppard Avenue East

Pragniesz kupić dom? Masz rację!
STĄC CIĘ NA WIĘCEJ NIZ MYŚLISZ!
Chcesz się upewnić? - Zadzwoń dziś!

PAWEŁ
ZIOMECKI
Dom 445-6810GABRIELA
MIROWSKA
Dom 445-0317TADEUSZ
HUBERT
Dom 443-9825

Scarborough • Markham • Ajax • Pickering

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji
w zakresie sprzedaży kupna i wynajmu
posiadłości w Burlington Hamilton
i okolicach
Prosimy dzwonić

Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 8004 - czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

ADVANCE REAL ESTATE LTD

Danuta Kotapka

UDZIELI FACHOWEJ I ZYCZLIWEJ POMOCY
W SPRAWACH KUPNA I SPRZEDAŻY
NIERUCHOMOŚCI

Biuro: 534-9246

Dom 769-5394

DO SPRZEDANIA

Etobicoke Burnhamthorpe The West Mall wolnostojący
murowany bungalow 3 sypialnie ładnie wykonany ba-
sement z oddzielnym wejściem nadaje się na wygodny duży
apartament do wynajmowania Garaż i prywatny jazdź
Bardzo dobrze utrzymany czysty dom Parę kroków do ko-
munikacji cicha ulica porządna dzielnica Cena \$219 000

Windsor blisko Bloor 2 sypialniowy duży apartament
w budynku co op. Idealny stan Podziemny garaż Świetna
lokalizacja Wolne po kupnie cena \$99 000

Zachodnia Mississauga nowy wolno stojący murowany
dom w budowie Do oddania w grudniu 4 sypialnie pokój
rodzinny z kominkiem podwojny garaż i jazdź duża dział-
ka blisko szkół i komunikacji okazjna cena \$187 000

Royal York/Lakeshore wolno stojący murowany duplex
2 sypialniowe oddzielne mieszkania Basement z oddziel-
nym wejściem nadaje się po wykonczeniu na trzeci aparta-
ment ładna działka Podwojny garaż i jazdź Wygodna
lokalizacja blisko komunikacji szkół i sklepów

PUCHARY EUROPEJSKIE

Udane występy
Śląska i Górnika

Bardzo dobrze spisali się piłkarze Śląska Wrocław w I rundzie Pucharu Zdobywców Pucharów. Wrocławianie zremisowali w Hiszpanii 0:0 ze zdobywcą Pucharu tego kraju Realem Sociedad. Wierzymy że młoda drużyna Śląska nie zaprzepaści we Wrocławiu wielkiej szansy na awans do II rundy. Także piłkarze Górnika Zabrze nie zawiedli i po remisie 1:1 z Olimpią Kopenhagi mają duże szanse na wyeliminowanie Greków z Pucharu Europy. W Pucharze UEFA Pogon zremisowała w Szczecinie z Veroną 1:1 i zapewne trudno jej będzie uzyskać korzystny wynik we Włoszech, natomiast GKS Katowice przegrał w Rumunii ze Sportul Bukareszt 0:1, ale jest to wynik do odrobienia w rewanżu. Oto ciekawsze wyniki pierwszych meczów:

PUCHAR ZDOBYWCÓW
PUCHAROW

Beggen (Luksemburg) HSV Hamburg 0:5
Sporting Lizbona FC Tyrol (Austria) 4:0
LOK Lipsk Olympique Marsylia 0:0
Ajax Amsterdam Dundalk (Irlandia) 4:0
Ujpest Doza - Den Haag 1:0

PUCHAR UEFA

FC Barcelona Belenenses (Portugalia) 2:0
Valetta (Malta) Juventus Turyn 0:4
Zenit Leningrad FC Brugge (Belgia) 2:0
Spartak Moskwa Dynamo Drezno 3:0
Honved Budapeszt Lokeren 1:0
Real Gijon (Hiszpania) AC Milan 1:0
Grasshoppers Zurich Dynamo Moskwa 0:4
Borussia M-gladbach - Espanol Barcelona 0:1
Celtic Glasgow - Borussia Dortmund 2:1
Feyenoord Rotterdam Sporta (Luksemburg) 5:0
Beveren Bohemias Praga 2:0
Austria Wieden Leverkusen 0:0
Toulouse (Francja) Panionios Ateny 3:0
Bordeaux - Dynamo Berlin 2:0

PUCHAR EUROPY

Real Madryt FC Napoli 2:0
FC Porto Vardar Skopje 3:0
Dynamo Kijow Glasgow Rangers 1:0
Malmoe Anderlecht Bruksela 0:1
Bayern Monachium Sredets Sofia 4:0
PSV Eindhoven Galatasaray Istanbul 3:0
Bordeaux - Dynamo Berlin 2:0

LIGA GWIAZD

Rozpoczęła się już piłkarska liga we Włoszech.

Jest to jedna z najbardziej atrakcyjnych lig świata, jako że w żadnym innym kraju nie występuje tyle gwiazd piłkarstwa światowego, co właśnie we Włoszech. My także mamy satysfakcję, że w tym doborowym towarzystwie znajduje się polski piłkarz Zbigniew Boniek. Oto lista zagranicznych piłkarzy, którzy w tym sezonie występować będą w klubach włoskich (w jednym klubie może grać tylko dwóch cudzoziemców):

Ascoli Casagrande (Brazylia) Hugo Maradona (Argentyna) brat słynnego Diego

Avellino Schachner (Austria) Anas topoulos (Grecja)

Cesena jak dotychczas bez obcokrajowca

Como Corneliusson (Szwecja) Borghi (Argentyna)

Empoli Ekstroem (Szwecja)

Florencja Diaz (Argentyna) Hysen (Szwecja)

Inter Mediolan Passarella (Argentyna) Scifo (Belgia)

Juventus Turyn Laudrup (Dania) Rush (Walia)

AC Milan van Basten Gullit (oba Holandia)

Napoli D. Maradona (Argentyna) Careca (Brazylia)

Pescara Junior (Brazylia) Sliskovic (Jugosławia)

Pisa Elliot (Anglia) Dunga (Brazylia)

AS Roma Boniek (Polska) Voeller Sampdoria Genua Briegel (RFN)

Cerezo (Brazylia)

AC Turyn Polster (Austria) Berggreen (Dania)

Hellas Verona Elkjaer Larsen (Dania) Berthold (RFN)

UWAGA!

Wszystkie panie, które zainteresowane są treningami w nowo powstałej drużynie siatkówki, proszone są o kontakt z Mackiem Kaminskim, tel. 923-3529

ODGŁOSY
V KOLEJKI
EKSTRAKLASY

Górnik Zabrze Widzew Łódź 3:2 (2:1)
Bramki: Górnik Urban 7:141 Cyron 67
Widzew: Świętek 10 Mysłowski 64
Widzów 25 tys.
Był to bardzo zacięty i emocjonujący mecz, który trzymał w napięciu widzów do ostatniej minuty. Widzew przegrał, ale zasłużył na wielkie brawo i co najmniej na 1 pkt.

Śląsk Lech 3:0 (2:0) Bramki: Marcinak 25 Mandziejewicz 36 Gil 78
Widzów 17 tys.

Tradycyjnie mecze Śląska z Lechem są zacięte i wyrównane. Tym razem było inaczej. Śląsk był dużo lepszy i wygrał zdecydowanie 3:0.

ŁKS Łódź GKS Katowice 1:0 (1:0) Bramki: Robakiewicz 44
Widzów 15 tys.
Katowiczanie od pierwszych minut grali ze wzmocnioną defensywą. ŁKS atakował przez 90 min i stworzył wiele sytuacji podbramkowych, z których wykorzystał tylko jedną.

Bałtyk Gdynia Legia Warszawa 1:3 (1:1) Bramki: Bałtyk Zguczynski 5 Legia - Karas 25 Dziekanowski 80 Łatka 83
Widzów 10 tys.

Był to przeciętny mecz, w którym Legia grająca z kontry była drużyną lepszą i zasłużyła na wygraną.

Olimpia Poznań Pogon Szczecin 1:1 (1:1) Bramki: Olimpia - Borowko 35 (karny) Pogon - Lesniak 17
Widzów 5 tys.
Wyrównany mecz, w którym obie drużyny stworzyły po kilka dogodnych sytuacji strzeleckich. Remis nie krzywdzi żadnej z drużyn.

Górnik Wałbrzych Zagłębie Lubin 0:0
Widzów 7 tys.
Mecz na słabym poziomie, o którym nie ciekawego nie można napisać.

Jagiellonia Białystok Szombierki Bytom 1:0 (0:0) Bramki: J. Bayer 57 (karny)
Widzów 25 tys.
Pierwsze zwycięstwo Jagiellonii w ekstraklasie, wywalczone po zaciętym meczu, jako że Szombierki do końca nie rezygnowały z walki o 1 pkt.

Stal St. Wola Lechia Gdansk 2:0 (1:0) Bramki: Fijarczyk 36 Tworek 77
Widzów 10 tys.

Dobry mecz Stali. Beniaminek ekstraklasy przeważał przez cały mecz, ale nie wygrał za 3 pkt, ponieważ zabrakło mu precyzji i 1 ligowego doświadczenia.

Dobra gra juniorów

Reprezentacja Polski juniorów (do lat 18) pokonała w meczu eliminacyjnym mistrzostw Europy reprezentację Islandii 3:2 (2:2). Na stadionie w Reykjaviku Polacy stoczyli zacięty mecz, zdobywając zwycięską bramkę (Tulacz) na 3 min przed końcem meczu. Pozostałe bramki strzelili Pyc 31 i Gęsior 37. Było to już drugie zwycięstwo naszych Orlików, poprzednio pokonali Belgie 1:0. Tabela polskiej grupy:

1 Polska	2	4	0	4-2
2 Dania	3	4	2	4-2
3 Belgia	3	3	3	4-4
4 Islandia	4	1	7	5-9

Zwycięstwo
olimpijczyków

We Frankfurcie nad Odrą rozegrany został towarzyski mecz piłkarski reprezentacji olimpijskich NRD i Polski. Zwyciężyła polska drużyna 2:0 (1:0), zdobywając obie bramki po strzałach Janusza Gory w 2 i 63 min. Był to udany rewanż za niedawną porażkę naszych olimpijczyków z NRD w Jastrzębie 2:3.

A. Mierzejewski (z lewej) w towarzystwie trenera R. Szurkowskiego

A. Mierzejewski
czwarty
czwartyII LIGA
I GRUPA

● Stoczniołwiec — Piast N.R.	0:1
● Zagłębie — Ruch	2:3
● Stilon — Gwardia W.	0:0
● Zawisza — Jastrzębie	1:1
● Urania — Piast Gliwice	1:0
● Radomiak — Odra W.	2:1
● Odra O — Stal Stocznia	2:0
● Ślęza — Polonia	2:0

1 Ruch	5	10	9-3
2 Piast N.R.	5	10	8-2
3 Ślęza	5	9	7-1
4 Jastrzębie	5	8	11-4
5 Polonia	5	6	9-6
6 Odra W.	5	5	8-7
7 Zagłębie Włb	5	5	7-6
8 Odra O	5	5	8-8
9 Gwardia W.	5	5	2-2
10 Stal Stocznia	5	4	2-4
11 Radomiak	5	4	3-7
12 Zawisza	5	3	4-7
13 Stilon	5	3	2-5
14 Urania	5	2	2-0
15 Piast Gliwice	5	1	1-5
16 Stoczniołwiec	5	0	8-10

II GRUPA

● Stal M — Wisła	1:0
● Gwardia Sz. — Górnik	1:1
● Hutnik — Igloopol	0:0
● Błękitni — Olimpia	0:0
● Zagłębie S — Belchatów	2:1
● Włókniarz — Motor	2:1
● Stal Rzeszów — Avia	2:0
● Broń — Resovia	3:1

1 Stal M	5	9	7-3
2 Bion	5	8	7-2
3 Włókniarz	5	8	7-4
4 Górnik	5	7	7-3
5 Igloopol	5	7	6-2
6 Zagłębie S	5	7	3-1
7 Hutnik	5	5	6-5
8 Motor	5	4	6-8
9 Resovia	5	4	4-6
10 Błękitni	5	4	5-0
11 Wisła	5	3	4-5
12 Stal Rz.	5	3	6-8
13 Gwardia Sz.	5	3	4-6
14 Olimpia	5	3	2-5
15 Avia	5	3	2-6
16 Belchatów	5	2	3-6

PIŁKA RĘCZNA

Wyniki trzeciej i czwartej kolejki I ligi kobiet:

Start Gdansk	Pogon Szczecin	20-20
Cracovia	Piotrcovia	25-19
Cracovia	AZS AWF Katowice	28-22
AKS Chorzow	Piotrcovia	28-25
AKS Chorzow	AZS WAF Kat	31-21
AZS AWF Wrocław		
Otmęt Krapkowie		18-24
AZS AWF Wrocław	Ruch Ch.	19-15
Ślęza Wrocław	Ruch Chorzów	22-17
Ślęza Wrocław	Otmęt Krapkowie	30-26

1 Cracovia	8:0	102-82
2 AZS	8:0	101-85
3 Ślęza	6:0	76-64

W Villach (Austria) odbyły się kolarskie mistrzostwa świata. Dobrze spisał się w nich polski kolarz Andrzej Mierzejewski, który uplasował się na czwartej pozycji. Polak w połowie 13 rundy (do przejechania było 15 rund 180 km) zaatakował i później dołączył do niego Anglik Demo i Czech Styks. Trojka ta w połowie 14 rundy miała już 23 sek. przewagi nad goniącą ich czwórką kolarzy. Niestety w połowie 15 rundy czwórka dogoniła uciekierów. Na finiszu najszybszy był Francuz Vivien, który uzyskał czas 4 godz. 12 47. Kolejne miejsca zajęli:

2 H. Boelts (RFN)
3 A. Pedersen (Dania)
4 A. Mierzejewski (Polska)
5 M. Kummer (NRD)
6 L. Styks (CSRR)
7 D. Deno (Anglia) — wszyscy ten sam czas co zwycięzca. Miejsca pozostałych Polaków:
31 A. Serediuk
72 Z. Jaskuła
74 M. Lesniewski
91 S. Krawczyk

Z Piątek nie ukończył wycieczki i jak mowi kolarska plotka, pomogli mu w tym niektórzy przeciwnicy polskiej drużyny.

Wycieczkę zawodowców wygrał Irlandczyk S. Roche, który najszybciej pokonał 276 km trasę. Po zwycięstwie w tegorocznym wycieczce Giro d'Italia i Tour de France, był to kolejny sukces tego znakomitego kolarza. Drugi był Argentinin (Włochy) a trzeci Hiszpan Fernandez.

DARIUSZ ZELIG
W BELGII

Ostatecznie został sfinalizowany transfer najlepszego polskiego koszykarza Dariusza Zelig, który przez jeden sezon będzie występował w belgijskiej drużynie Sunair Ostenda. Wysokość transferu 40 tys. \$ w pobitym polu pozostali konkurenci Belgów brytyjski Manchester i Saturn Kolonia. Zelig nie jest jedynym polskim koszykarzem występującym za granicą. Na Węgrzech występują Justyn Węglorz, a obecnie dołączył do niego Dariusz Szczubiał. Także panie otrzymały zgodę na wyjazd i Bożena Sednicka (ŁKS) grać będzie we Francji, a Krystyna Bogdanska Lizurej (Spojnia Gdansk) w Luksemburgu.

Rubrykę sportową
zredagował
Adam POLAŃSKI